

PROGRAM PRIREDITEV

PETEK, 27. MAJ, ob 20. uri
Levstikov dom, Velike Lašče

DOBRODELNI KONCERT ZA ŽUPANOV SKLAD

(Županov sklad)

NEDELJA, 29. MAJ
Rašica–Sv. Primož

POHOD K SV. PRIMOŽU

(ŠTD Rašca)

PRIREDITVE OB OBČINSKEM PRAZNIKU

(3. junij–11. junij)

SOBOTA, 18. JUNIJ
Krvava Peč–Mokrec

POHOD PO MOKREŠKEM HRIBOVJU

(Claustra Alpium Iuliarum)

TURJAŠKI DNEVI

- PRAZNOVANJE OB DNEVU DRŽAVNOSTI

- KRESOVANJE

(24. junij–26. junij)

ČETRTEK, 9. JULIJ
Velike Lašče

MEDENA TRŽNICA

(Čebelarsko društvo Velike Lašče)

SOBOTA, JULIJ
Mohorje

RUTARSKI DAN

(ŠKTD Rute)

TROBLA

glasilo Občine Velike Lašče

ISSN 1408-5852

Letnik 11, številka 3
26. maj 2005

Izhaja sedemkrat letno, gospodinjstva v občini prejmejo glasilo brezplačno.

Naklada: 1420 izvodov

Izdajatelj: Občina Velike Lašče

Izdajateljski svet: Sonja Ahec, Marko Gradišar, Marjan Kastelic, Sonja Ratej Pirkovič, Franci Rigler, Anton Stritar, Anton Zakrajšek

Odgovorni urednik: Jože Starič

Uredniški odbor: Majda Kovačič Cimperman, Mojca Praznik, Metka Starič, Veronika Vasič

Lektoriranje: Majda Samsa

Oblikovanje: Parnas, zavod za kulturo in turizem Velike Lašče

Tisk: Kamitex, d.o.o.

Naslov uredništva: Trobla, Levstikov trg 1
1315 Velike Lašče Tel: (01) 7810-370
E-pošta: trobla@velike-lasce.si

Naslednja številka Troble izide
7. julija 2005.

Prispevke oddajte najkasneje do
23. junija 2005.

Fotografija na naslovnici: Metka Starič

OBREZ OBCESTNEGA DREVJA V OBČINI VELIKE LAŠČE

Občina Velike Lašče na podlagi Zakona o javnih cestah (Ur. list 29/97) vsako leto v okviru vzdrževalnih del na cestah izvede obrezovanje drevja, ki z vejami sega na cestišče.

Zato Občina Velike Lašče poziva lastnike parcel ob občinskih cestah, da obrežejo drevje, grmovje in žive meje, ki z vejami segajo na cestišče. Če lastniki zemljišč tega ne bodo storili, bo to storil koncesionar za vzdrževanje cest.

Občinska uprava

VABIMO VAS NA

6. DOBRODELNI KONCERT

ŽUPANOVEGA SKLADA

ki bo v LEVSTIKOVEM DOMU
v VELIKIH LAŠČAH,
v petek, 27. maja 2005, ob 20. uri.

Peli in igrali bodo:
mladi glasbeniki
pevka Petra Vrh in Al Vrezec
Tamburaški orkester Sodražica
REGINA
ansambel Bratov ŠTRUKELJ
ansambel Simona CEGLARJA
kvintet POLKA PUNCE
ansambel SVETLIN

Program bo povezovala Nina Wabra,
gostja večera pa bo miss Slovenije Živa Vadnov.

Trobla sprašuje, župan pojasnjuje

TROBLA: PRIČAKUJEMO OBISK ŠVICARJEV IZ POBRATENEGA LUETZELFLUEHA, KAKO SE PRIPRAVLJATE NA TA OBISK?

Zelo aktivno, saj si želimo, da bi Švicarji še bolje spoznali našo občino in Slovenijo. Tudi ob tokratnem obisku (od 9. do 12. junija 2005) je bilo potrebno dobiti družine, kjer bodo prenočevali gostje iz Švice. Naredili pa smo tudi podrobnejši program njihovega obiska, ki smo ga prilagodili tudi nekaterim željam švicarskih prijateljev. V četrtek, 9. 6., je predviden njihov prihod in nastanitev pri družinah. V petek si bodo ogledali nekatere slovenske turistične znamenitosti. Dopoldne bo nastopila njihova godba pred Postojnsko jamo, ki si jo bodo kasneje tudi ogledali. Popoldne pa bodo obiskali in nastopili še v Dolenjskih Toplicah, kjer bodo gostje tamkajšnjega župana Francija Vovka. V soboto si bodo ogledali našo občino in trški dan v Velikih Laščah, zvečer pa sodelovali na slavnostni akademiji. V nedeljo dopoldne sta predvidena ogleda in prisostvovanje pri maši v cerkvi sv. Primoža in Felicijana na Zgončah, po kosilu pa odhod proti Švici. Glede na vse priprave, ki potekajo pri nas, in odziv nekaterih posameznikov in društev sem prepričan, da bomo dobri gostitelji. Še posebej odgovorno delo je opravilo novo nastalo društvo Lutzelfluhe – Velike Lašče in njena predsednica Irena Indihar, ki je opravila skoraj vse kontakte z njimi. Naj se njej že v naprej zahvalim kot tudi vsem drugim, ki boste na kakršenkoli način pripomogli, da se bodo švicarski gostje kar najlepše počutili med nami in tudi tokrat od nas odšli z lepimi vtisi.

TROBLA: KAKO POTEKAJO PRIPRAVE NA OBNOVO STRITARJEVE ULICE IN TRGA PRED LEVSTIKOVIM DOMOM? ALI STE PREJELI VELIKO PREDLOGOV ZA UREDITEV?

Projekte imamo izdelane. Pri obnovi Stritarjeve ceste, ki je zelo uničena, nameravamo položiti fekalno in meteorno kanalizacijo, zamenjati dotrajano vodovodno omrežje, postaviti luči javne razsvetljave in obnoviti cestišče in pločnike. To bo šlo na občinske stroške. Istočasno bodo obnovljeni tudi drugi vodi (telekom, kabelska ...). Ker se bodo zaradi postavitve novih robnikov pojavile višinske razlike med cestiščem in platojem pred Levstikovim domom, moramo istočasno reševati tudi ta plato. Na poziv v Trobli smo prejeli tri bolj ali manj izdelane predloge naših občanov za ureditev platoja. Te predloge trenutno obdelujejo oziroma jih bodo dopolnili s svojimi idejami tudi študenti Fakultete za arhitekturo (smer krajinska arhitektura). Tako izdelane predloge bomo skupaj ocenili predstavniki občine in Kmetijske zadruge, ki je trenutni lastnik zemljišča, in po sprejetem predlogu tudi uredili plato.

Za obnovo Stritarjeve ceste imamo že izbranega izvajalca del. Ker se zavedamo zahtevnosti te obnove, bomo imeli v torek, 31. maja, še en sestanek z mejaši ob tej cesti, kjer jim bomo

skupaj z izvajalci predstavili potek gradnje. Z deli naj bi začeli že konec junija, končati pa želimo do začetka šolskega pouka.

Vse krajanje, ki bodo kakorkoli prizadeti ob tej gradnji, prosim za razumevanje. Želim pa si, da bi bilo po zaključku del toliko večje zadovoljstvo.

TROBLA: V VELIKIH LAŠČAH JE PROBLEM PARKIRANJA VSE VEČJI. ALI IMATE NA OBČINI KAKŠNE NAČRTE ZA OMILITEV TEGA PROBLEMA?

V tako strnjenem naselju kot so Velike Lašče je zelo težko načrtovati komunalno infrastrukturo. Kot ste najbrž že opazili, poskušamo postopoma urejati tudi to področje. Zaradi varne hoje gradimo pločnike in urejamo javne površine. Problem je tudi pri pridobivanju soglasij lastnikov zemljišč, kajti občina na žalost ne razpolaga z njimi. Lahko mi verjame, da na občini zelo intenzivno razmišljamo in iščemo možnosti po več parkiriščih. V zadnjih letih smo jih nekaj izgradili pri glasbeni šoli in pri blokkih. Za potrebe zaposlenih v zdravstveni postaji smo uredili plato za postajo in tako sprostili nekaj parkirišč pred postajo. Na žalost opažamo, da javne površine, ki so namenjene za začasno parkiranje, za svoje potrebe uporabljajo tudi nekateri stanovalci bližnjih hiš ali stanovanj, saj si svoja dvorišča ogradijo ali kako drugače uredijo. Ravno tako opažamo, da lastniki nekaterih lokalov še sedaj niso izgradili potrebnih parkirišč, kot je to določeno v uporabnem dovoljenju. Vsekakor bomo od njih tudi zahtevali.

Naj omenim, da je za potrebe kupcev Kmetijska zadruga za trgovino uredila kar veliko število parkirišč, jih označila, pa jih potrošniki še vedno ne uporabljajo.

In kje vidimo rezerve v bodoče? S preselitvijo pošte se bo v centru sprostilo nekaj prostora, ki ga sedaj zasedajo avtomobili poštnehih uslužbencev in njihovih uporabnikov. Še največ prostora pa bomo pridobili na lokaciji sedanjega skladišča Trgoupa, ki ga po načrtu razvojnih programov želimo urediti prihodnje leto. Pri urejanju tega prostora bomo še enkrat preverili možnost preselitve avtobusne postaje iz centra Velikih Lašč. Opažamo namreč, da v centru parkira veliko ljudi, ki gredo potem na delo ali v šolo proti Ljubljani z avtobusom. Svoj avto pa pustijo cel dan na parkirišču, kljub temu da so nekatera malo bolj oddaljena parkirišča prosta.

Očitno smo vsi zelo razvajeni. Najraje bi se pripeljali do vhoda v trgovino, lokal ali drugo ustanovo in ne naredili nobenega koraka do ciljne lokacije. Nekateri vozniki so tako predrzni, da svoje avtomobile pustijo celo na pločnikih ali kar na cesti, tako da dostikrat ne moreš niti mimo. Za povrh se ti pa še smejejo iz bližnjega lokala.

Upam, da bo več reda na tem področju naredil tudi občinski komunalni redar, ki ga bomo verjetno zaposlili že v letošnjem letu, in sicer v sodelovanju z občinama Škofljica in Ig.

Spoštovani občanke in občani!

Ob 8. juniju, prazniku občine Velike Lašče,

in

25. juniju, dnevju državnosti,

Vam iskreno čestitam

in Vas vabim, da se udeležite prireditve,

s katerimi bomo v naši občini

počastili ta dva praznika.

Župan Anton Zakrajšek

*In memoriam***V SPOMIN****JANEZU DEBELJAKU,
ČASTNEMU OBČANU
OBČINE VELIKE LAŠČE**

Gospod Janez Debeljak, znan kot Korenov Janez, se je oblikoval v znamenito osebnost z delom predvsem na njemu tako ljubih retenskih senožetih. Dela njegovega rojaka Frana Levstika so na njem pustila velik pečat, ko je v domači delavnici pri izdelovanju škafov, čebrov in kadi razmišljal o svojih in naših koreninah. S svojim študijem, z desetletja trajajočim pedagoškim delom, neprestanim premišljevanjem o žlahtnejšem življenju v naših krajih ter z

udejanjanji le-teh v vsakdanjem življenju je v svojem rojstnem okolju in tudi širše pustil neizmeren pečat.

Če omenim njegovo delo Popotovanje k Levstiku pa Trubarjevo Rašico in ob dejstvu, da je napisal številne prispevke, objavljene v raznih revijah in zbornikih, lahko rečem, da je bila njegova publicistična dejavnost zelo obširna. V svojih delih je nam in rodovom za nami ohranil duha "starih časov", iz katerega se je napajal njegov retenski sosed Fran Levstik, in duha laške domačnosti, prepletenega s humorjem in radoživostjo. Zaznamoval je tudi kulturni utrip Velikih Lašč, saj so se od leta 1981 na njegovo pobudo začeli v Laščah srečevati slikarji.

Pomemben je njegov prispevek pri ohranitvi Levstikove duhovne in materialne zapuščine ter pri obnovi Trubarjeve domačije.

Nemirni duh po ustvarjanju je pripomogel, da lahko občudujemo njegove kipe v kapelici sv. Roka v Dolnjih Retjah, znamenje pri Materi božji v Gornjih Retjah in enkratne, ročno izdelane jaslice ter razpela.

Stiliziran kozolček z napisom »Retje, rojstna vas Frana Levstika«, ki ga je zasnoval Janez, vsakega voznika ali mimoidočega opomni, da se je tam rodil naš veliki rojak. Stenska slikarija teric na mestu nekdanje terilne jame na Rašici pa ohranja spomin na eno izmed dejavnosti naše preteklosti.

V našem lepem, čistem, lahko bi rekel duhovno bogatem okolju, v katerem so živeli in ustvarjali nekateri naši pomembni možje, je tudi sam nabiral novih moči za ustvarjalnost. Še na pozna leta ni našel miru. Če je le mogel oziroma mu je dovoljevalo zdravje, se je udeleževal kulturnih in drugih občinskih prireditev. Naj omenim tudi njegovo sodelovanje v komisiji za lokalne vodiče, ki smo jih izbrali predlansko leto. S kakšnim zanosom in predanostjo je deloval v tej komisiji, kljub temu da se je že takrat soočal z resnimi zdravstvenimi težavami.

Velika dela Janeza Debeljaka ter njegov velik prispevek k promociji naše občine so bili tudi razlogi za podelitev naziva častni občan Občine Velike Lašče, ki mu je bilo podeljeno lansko leto ob občinskem prazniku.

To priznanje mu je veliko pomenilo. Ko sem ga obvestil, da je občinski svet soglasno potrdil njegovo častno občanstvo, ni bilo nekaj časa nobenega glasu z njegove strani. Ko sem ga vprašal, ali me sliši, sem po nekaj trenutkih le zaslišal njegov tihi glas. Vprašal me je:

»Pa sem si res zaslužil tako veliko priznanje?«. Vprašanje je bilo tudi dokaz njegove skromnosti.

Sedaj smo se od njega že poslovili, vendar se ga bomo radi spominjali in ga ohranili v naših srcih.

Župan Anton Zakrajšek

PLANINSKO DRUŠTVO
VELIKE LAŠČE
Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče

Vabimo vas na

13. POHOD PO**“VELIKOLAŠKI KULTURNI POTI”**

V NEDELJO, 5. JUNIJA 2005

Start pohoda bo med 7. in 11. uro v Velikih Laščah.

Cilj bo na Trubarjevi domačiji na Rašici, kjer bo ob zaključku družabna prireditev.

Z Rašice v Velike Lašče se lahko vrnete peš po markirani poti (50 min), na voljo pa bo tudi brezplačen prevoz.

Startnina: 300 SIT (odrasli), otroci brezplačno.

Vsak pohodnik prejme izkaznico pohoda, na poti pa čaj.

Za dvakratno udeležbo prejmejo pohodniki bronasto značko, za štirikratno udeležbo srebrno in za šestkratno udeležbo zlato značko. Za desetkratno udeležbo prejmejo pohodniki posebno nagrado.

Dodatne informacije lahko dobite:

na naši spletni strani (<http://pd.velike-lasce.si>)

po elektronski pošti: planinsko.drustvo@velike-lasce.si

GSM 041/ 778-909 (Peter Kokošinek)

PIREDITVE OB OBČINSKEM PRAZNIKU

ČETRTEK, 2. JUNIJ–PETEK, 10. JUNIJ

OŠ Primoža Trubarja, Velike Lašče

RAZSTAVA »KULTURNA DEDIŠČINA TRUBARJEVIH ŠOL«

(OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče)

ogled razstave možen tudi v soboto, 11. junija, od 9.00 do 10.30

PETEK, 3. JUNIJ, ob 19. uri

Trubarjeva domačija, Rašica

ODPRTJE LIKOVNE RAZSTAVE »TRUBARJEVI KRAJI«

(SPD Primož Trubar – podružnica Rašica)

PETEK, 3. JUNIJ, ob 20. uri

Trubarjeva domačija, Rašica

NA TRUBARJEVINI V ČAST DOMOVINI

gost večera Žarko Petan

(Občina Velike Lašče)

SOBOTA, 4. JUNIJ, ob 10. uri

igrišče OŠ Primoža Trubarja v Velikih Laščah

DAN NOGOMETA

(Nogometni klub Velike Lašče)

NEDELJA, 5. JUNIJ

Velike Lašče–Rašica

13. POHOD PO VELIKOLAŠKI KULT. POTI

(Planinsko društvo Velike Lašče)

**SPOMIN NA LANSKOLETNO POBRATENJE OBČIN LUETZELFLUEH IN
VELIKE LAŠČE V ŠVICI**

Predstavniki iz Švice bodo na obisku v velikolaški občini **od 9. do 12. 6. 2005**. Vabimo vas, da si vzamete čas in se nam pridružite na nastopu njihove pihalne godbe ob občinskem prazniku.

Društvo Kulturni most Luetzelflueh-Velike Lašče

SREDA, 8. JUNIJ, ob 18. uri

bivša podružnična šola na Karlovinci

ODPRTJE ŠOLSKE ZGODOVINSKE ZBIRKE

(OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče)

PETEK, 10. JUNIJ, ob 18. uri

glasbena šola, Velike Lašče

ZAKLJUČNI KONCERT

(Glasbena šola Ribnica, Oddelek Velike Lašče)

SOBOTA, 11. JUNIJ

od 8. do 13. ure

glasbena šola-v prostorih DU, Velike Lašče

RAZSTAVA ROČNIH DEL

(Društvo upokojencev Velike Lašče)

od 9. do 12. ure

velikolaški trg

TRŠKI DAN

(Zavod Parnas in ostala društva)

od 10. do 12. ure

prostor pred glasbeno šolo, Velike Lašče

USTVARJALNO DOPOLDNE

(Zavod Parnas s prostovoljci)

ob 14. uri

igrišče OŠ Primoža Trubarja, Velike Lašče

TURNIR ZANIMIVIH EKIP V MALEM NOGOMETU

Ekipa slovenskih županov in slovenske reprezentance

(Nogometni klub Velike Lašče)

ob 19.00

Levstikov dom, Velike Lašče

NASTOP PIHALNE GODBE IZ POBRATENE OBČINE LUETZELFLUEH

ob 19.30

Levstikov dom, Velike Lašče

SLAVNOSTNA AKADEMIJA

- SODELUJEJO GOSTJE IZ POBRATENE OBČINE LUETZELFLUEH IZ ŠVICE

(Občina Velike Lašče in KUD Primož Trubar)

ob 21.00

prostor pred glasbeno šolo, Velike Lašče

DRUŽABNO SREČANJE

(Občina Velike Lašče)

S SEJE OBČINSKEGA SVETA

Občinski svet se je sestal na 20. seji 21. aprila 2005.

Svetniki so na seji **sprejeli Odlok o javni službi zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov in potrdili novo ceno storitev pomoči na domu** (glej uradne objave).

Svetniki so se na seji **opredelili do nadaljnje rabe opuščeni podružnični šol** in sprejeli naslednji predlog:

Šola v Krvavi Peči se preimenuje v Dom veteranov vojne za Slovenijo, v celoti ostane v občinski lasti, v I. etaži so prostori v uporabi veteranov vojne za Slovenijo iz Velikih Lašč, II. etaža se uredi za turistično in drugo dejavnost, na razpisu se določi oskrbnika stavbe;

Šola na Karlovcih ostane v celoti v občinski lasti, v I. etaži sta učilnici namenjeni za šolski muzej (skrbnik OŠ Primoža Trubarja), stanovanje je v najemu, v II. etaži je stanovanje v najemu, dolgoročno je na tem mestu predvidena gradnja doma za starejše občane;

Šola na Velikem Osolniku - kletni prostori (I. etaža) ostanejo v občinski lasti, tudi v II. etaži ostanejo prostori v občinski lasti (za potrebe PGD Veliki Osolnik ter za potrebe krajanov in društev), stanovanje v III. etaži se proda;

Šola na Mohorjih - kletni prostori (I. etaža) ostanejo v občinski lasti (namenjeni za potrebe krajanov in društev), sedanji atelje in priročno skladišče v II. etaži se proda, sanitarije in skupni prostori (hodnik, predprostor) ostanejo last občine – v souporabi uporabnikov I. etaže in lastnika ateljeja, stanovanje v III. etaži se proda.

Na seji je bil **sprejet lokalni program za kulturo** za obdobje 2005–2008.

Sprejet je bil sklep, da se Svetu knjižnice Prežihov Voranc in občinam, v katerih deluje Knjižnica Prežihov Voranc, pošlje **pubudo za preimenovanje knjižnice**, in sicer:

Knjižnica Prežihov Voranc se preimenuje v **Knjižnico Frana Levstika** kot matično knjižnico, v okviru katere delujejo enote Rudnik, Brdo, Dobrova, Ig, Škofljica, Velike Lašče in Grba, ali

Knjižnica Prežihov Voranc se preimenuje v **Medobčinsko knjižnico Ljubljana Vič** kot matično knjižnico, v okviru katere delujejo enote **Frana Levstika Velike Lašče** in ostale enote z imeni, kot bi jih določile posamezne občine.

Svetniki so na seji **potrdili tudi prvo spremembo proračuna Občine Velike Lašče za leto 2005**.

Zapisala Jerica Tomšič Lušin

TURJAŠKI DNEVI 2005

PETEK 24. JUNIJ

Dom krajanov Turjak

OB 17. URI

zaključek šolskega leta

OŠ Primoža Trubarja, Velike Lašče

otvoritev razstave

OB 18. URI

veseli konec šole, začetek poletja
turjaški praznik
zabavna prireditev z ansamblom

ČUKI

OB 21. URI

**OBČINSKA PROSLAVA OB
DNEVU DRŽAVNOSTI**

Pozdrav župana Občine Velike Lašče in kratek kulturni program

OB 21.30

PRIŽIG KRESA

SOBOTA 25. JUNIJ

Dom krajanov Turjak

OB 9. URI

POHOD

PO TURJAŠKI TURISTIČNI POTI

s krajšim programom VDRAT pri cerkvi sv. Ahaca

štartnina za odrasle pohodnike 1.000 SIT

šoloobvezni otroci brezplačno

topli obrok ob koncu poti

TURNIR V MALEM NOGOMETU

(organizator ŠMD Turjak)

NEDELJA 25. JUNIJ

TURNIR V ODBOJKI NA MIVKI

(organizator ŠMD Turjak)

Praznujmo skupaj v kulturnozgodovinskem
in čistem naravnem okolju!

TURISTIČNO DRUŠTVO TURJAK IN OBČINA VELIKE LAŠČE

Iz Državnega zbora

Piše: Alenka Jeraj, poslanka

UKINITEV "NALEPK", ZAKON O RTV IN NOVA GENERALNA DRŽAVNA TOŽILKA

Spoštovani občanke in občani!

Na marčevskem zasedanju Državnega zbora, smo sprejeli več zakonov, ki vplivajo na naš skupni vsakdan, med njimi zagotovo najpomembnejšega - Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa, ki ukinja ti. "nalepke".

Poslanska skupina SDS je zavrnila predlog **Zakona o istospolni partnerski zvezi**, ki ga je vložila poslanska skupina LDS, saj vlada pripravlja nov predlog. Homoseksualnim partnerjem ne odrekamo pravic, vendar pa jih moremo enačiti z družinami. Država mora v središče postaviti zakon in družino, ne iz religioznih ali ideoloških razlogov, ne iz simpatije ali sočutja, marveč s stvarnim pogledom na logične konsekvence našega demografskega razvoja - zaradi preživetja družbe.

S sprejemom **Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa** so bile ukinjene nalepke na motornih vozilih. Dejstvo je, da so se izkazale kot nepotrebne, saj brez prometnega dovoljenja tako ali tako nismo smeli na pot.

Sprejeta je bila **Resolucija o nacionalnim programu prehranske politike za obdobje 2005 do 2010**, saj podpiramo trajnostno oskrbo prebivalcev s kvalitetno domačo hrano, pridelano okolju prijazno. Imamo naravne pogoje, znanje in možnosti za pestro ponudbo za vse vrste hrane, včasih pa nam manjka zaupanja do pridelovalcev slovenske hrane.

Sprejet je bil **Akt o odreditvi parlamentarne preiskave o politični odgovornosti nosilcev javnih funkcij v zvezi z izvrševanjem nadzora po zakonu o državnem tožilstvu**. Preiskavo je državni zbor uvedel na zahtevo državnega sveta. Državni zbor ima poleg zakonodajne tudi volilno in nadzorno funkcijo. V okviru nadzorne lahko

oziroma pod določenimi pogoji mora uvesti parlamentarno komisijo, ki jo sestavljajo poslanci. Z vsem spoštovanjem do dela sodnikov in tožilcev moramo priznati, da so razmere v pravosodju in tožilstvu na zaskrbljujoči ravni. Če se pojavljajo prekomerni sodni zaostanki, če se na tožilstvu izgubijo spisi, če obstajajo resni dvomi o zavlačevanju posameznih primerov, potem ne moremo reči, da je to le notranja stvar sodišč in tožilstev.

Sprejet je bil tudi **Zakon o ustanovitvi določenih postopkov o prekrških in odpustitvi izvršitve določenih kazni zapora - abolicija**, katerega osnovni cilj je zmanjšanje števila zadev, ki so z novim letom prešla na sodišča s splošno pristojnostjo. Večina bi jih tako ali tako zastarala, po nekaterih ocenah do 80 odstotkov. Zaradi posledic sprejetega zakona se bodo začela sodišča tekoče ukvarjati z novimi zadevami. Abolicija bo zajela prekrške storjene do konca lanskega leta. Na 5. redni seji DZ, ki se je začela 18. aprila 2005 smo dali **soglasje k letnemu planu razvoja in obnavljanja avtocest za leto 2005**, ki predvideva gradnjo enajstih novih odsekov v skupni dolžini 55 kilometrov.

Na isti seji smo obravnavali rezultate **mednarodne raziskave trendov znanja matematike in naravoslovja, TIMSS 2003**, ki je pokazala izredno slabo znanje naših otrok pri naravoslovju.

Iz raziskave TIMSS 2003 izhaja predvsem, da nivo znanja slovenskih šolarjev zaostaja za večino razvitih držav ter da se v primerjavi s prejšnjima raziskavama ne zmanjšuje, kar pomeni, da naši učenci ne napredujejo tako kot naša konkurenca. Nasprotno pa je samopodoba slovenskih šolarjev o svojem znanju izredno dobra, njihovo veselje do učenja iz raziskave v raziskavo pa se zmanjšuje. Z zaskrbljenostjo smo razpravljali opozorili na izredno nizke odstotke slovenskih šolarjev, ki dosegajo mejnike ravni znanja matematičnega in naravoslovnega znanja, saj to ti deleži predvsem nižji kot v drugih evropskih državah, še posebej ali izrazito nižji pa kot v nekaterih državah jugovzhodne Azije. Potrebno e spodbujati ustvarjalnost in logično razmišljanje otrok ter jim privzgojiti pozitivne vrednote. Minister za šolstvo in šport dr. Milan Zver da je bilo vzorčenje v tovrstnih raziskavah opravljeno korektno, da pa rezultati niso vedno dejanski odraz količine in kvalitete znanja. Povedal je, da prve analize rezultatov TIMSS 2003 kažejo, da je treba izboljšati predvsem kvaliteto pedagoškega procesa. Zato bodo na ministrstvu pripravili celovito analizo stanja na področju osnovnega, srednjega in višjega šolstva, ki bo vključevala tudi predloge ukrepov za dvig kvalitete izobraževanja. Hkrati je še poudaril, da se na področju osnovnošolske zakonodaje že pripravljajo manjše spremembe, predvsem v smeri izboljšanja devetletke ter debirokratizacije osnovnošolskega sistema.

Poslanke in poslanci smo dali soglasje k **imenovanju generalne državne tožilke**

Republike Slovenije Barbare Brezigar. V PS SDS smo prepričani, da bo Barbara Brezigar zagotovila drugačen pristop v delu tožilstev na vseh ravneh, kot je bil v veljavi doslej, in da bo uspela povrniti ugled tožilstva v državi, prav tako pa tudi zaupanje v pravno državo. Zavedati se je potrebno, da ta naloga ne bo niti lahka niti enostavna.

Na isti seji je bila ustanovljena **Preiskovalna komisija Državnega zbora Republike Slovenije** za ugotovitev in oceno dejanskega stanja, ki je lahko podlaga za odločanje o politični odgovornosti nosilcev javnih funkcij v Vladi Republike Slovenije, na Ministrstvu za pravosodje in Vrhovnem Državnem tožilstvu Republike Slovenije v zvezi z izvrševanjem nadzora po Zakonu o državnem tožilstvu, katere predsednik je član PS SDS Dimitrij Kovačič in podpredsednik predsednik SNS Zmago Jelinčič.

Državni zbor je dal tudi soglasje k **Poslovniku državne revizijske komisije za revizijo postopkov oddaje javnih naročil in spremembam Zakona o prekrških**.

Poslanke in poslanci smo na 8. izredni seji DZ razpravljali o predlogu **Zakona o radioteleviziji Slovenija**. Zakon o RTV Slovenija je bil med drugim pripravljen tudi zato, ker kljub številnim opozorilom nadzornega odbora RTVS glede pomanjkljivosti obstoječega zakona in delovanja zavoda doslej na tem področju ni bilo še nič storjeno. Med pomanjkljivostmi, ki jih bo potrebno urediti, so neurejene pristojnosti med organi javnega zavoda in odgovornimi na RTVS.

Nadzorni odbor RTVS ugotavlja, da je trenutna ureditev delovanja zavoda neracionalna, toda doslej se ni nihče lotil projekta pisanja novega zakona. Sistematično k reševanju statusa zavoda ni pristopil nihče, ne uprava, ne politika, ne stroka, ne društvo novinarjev in ne tako imenovana civilna družba. Nihče se ni hotel lotiti dela, vsi so samo kritizirali. Skoraj nihče, niti stroka, se ni odzval na ugotovitev, da je RTVS kot javna radiotelevizija ena od redkih v Evropi, ki nima parlamentarnega kanala.

Strategija razvoja RTVS, ki jo je sprejel svet RTVS, po podatkih katere je delež dnevno-informativnega programa nižji kot v kateri koli evropski državi, čeprav si gledalci želijo več informativnih vsebin. To pomeni, da javna RTV ljudem odreka ravno tisto, kar najbolj želijo. Po mnenju PS SDS je to del strategije polpretekle zgodovine, torej zapreti javnosti informacije in potem zadevo upravljati in izvajati.

**V Občini Velike Lašče bo odprta
poslanska pisarna
v ponedeljek, 20. junija 2005,
od 17.30 do 19.00
v prostorih Občine.
Lahko me pokličete na tel.:
01/478-99-82 ali se mi oglasite
po el. pošti: alenka.jeraj@dz-rs.si.**

Mobilnost**JAVNI POTNIŠKI PROMET V PRIHODNOSTI
V LJUBLJANSKI URBANI REGIJI**

Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije je 17. 3. 2005 v Kulturnem domu Groblje v Domžalah organizirala 5. izmed 6 rednih srečanj predstavnikov občin in sodelavcev Regionalne razvojne agencije. Tematika tokratnega srečanja je bila mobilnost v prihodnosti, ki se ukvarja z možnostmi izboljšanja stanja prometa v regiji predvsem s pomočjo razvoja javnega potniškega prometa. Srečanja se je udeležilo 53 predstavnikov občin, ministrstev, javnih prevoznikov, načrtovalcev razvoja prometa in nosilcev prostorskega razvoja, kar je pripomoglo k konstruktivni debati in soočenju različnih interesov na temo mobilnosti. Namen srečanja je bil pregled izvajanja projektov, ki jih ima Regionalna razvojna agencija zapisane v Regionalnem razvojnem programu Ljubljanske urbane regije za obdobje 2002-2006, ter iskanje soglasja o tem, katere programe želimo uresničevati v Regionalnem razvojnem programu v prihajajočem obdobju 2007-2013.

Po pozdravnem nagovoru gospoda

Juharta, predstavnika občine gostiteljice, so svoje poglede glede nadaljnjega razvoja prometa v regiji predstavili predstavniki Regionalne razvojne agencije Ljubljanske urbane regije, župan občine Trzin, predstavnik Mestne občine Ljubljana, predstavnik Ljubljanskega potniškega prometa, predstavnik Kam Busa, predstavnica Urbanističnega inštituta in predstavnik oddelka za urbanizem občine Domžale. Individualnim predstavitvam je sledila tudi burna razprava, ki je še dodatno pokazala pomembnost reševanja problematike prometa v regiji.

Ugotovljeno je bilo, da je stanje prometa v Ljubljanski urbani regiji slabo, ter da se iz leta v leto slabša, kljub nenehnemu izboljševanju in razvoju cestnega omrežja. Glavne razloge za slabšanje situacije v regiji so udeleženci videli predvsem v **nenehnem povečevanju števila osebnih vozil, zaradi katerih je potovanje v regiji postalo zelo oteženo**, kar je še posebej očitno v času prometnih konic. Javni

prevoz potnikov, ki bi lahko znatno pripomogel k reševanju prometne problematike, pa se že leta ubada s finančnimi težavami, kar se kaže v zmanjšani kakovosti storitev, vse manjši frekventnosti in posledično vse večjem upadanju prepeljanih potnikov. Dodatno oviro predstavlja tudi to, da večina javnega prevoza v regiji in predvsem v Ljubljani temelji na avtobusnih prevozi, ki pa so v veliki meri odvisni od količine in hitrosti ostalega prometa in zato je njihova konkurenčnost v času prometnih konic še dodatno zmanjšana.

Prvi pomemben korak, ki bi ga po mnenju sodelujočih morali prevozniki v regiji narediti, je izboljšanje medsebojnega sodelovanja, s čimer bi olajšali uporabniku uporabo različnih prevoznih sredstev ter tako dvignili privlačnost javnih prevoznih sredstev. Najprej bi bilo potrebno na regionalnem nivoju **uskladiti vozne rede vseh prevoznikov** ter jih narediti razumljive in lahko dostopne uporabniku. Drugi pomemben korak za dvig privlačnosti javnih prevoznih sredstev je **poenotenje vozovnic**, ki bi uporabniku omogočalo nemoteno prestopanje med različnimi prevoznimi sredstvi do željene lokacije. Težavo za povezovanje prevoznikov predstavljata obstoječa zakonodaja in način financiranja njihove dejavnosti, zaradi česar so prevozniki prisiljeni konkurirati. Predstavniki prevoznikov so na srečanju predvsem izrazili pričakovanje po aktivnejši politiki in jasno predstavljenih ciljnih Ministrstva za promet, ki je prevzelo pristojnosti urejanja regionalnega prometa, vendar se je na tem področju v zadnjem obdobju malo spremenilo.

Ugotovljeno je bilo tudi, da se v regiji pogreša enoten koncept razvoja prometa, ki bi s pomočjo primerjave različnih variant začrtal usmeritve razvoja cestnega prometa in javnega prevoza. Ta študija bi lahko potrdila ali ovrgla koncept tramvaja, kot je bil predlagan v idejni študiji, ki jo je naročila Mestna občina Ljubljana. Razvoj tirnega potniškega prometa lahko regiji prinese občutne izboljšave prometne situacije, vendar se je potrebno investicije lotiti sistematično in najprej analitično ugotoviti dejanske potrebe in možnosti razvoja. Predstavniki Ministrstva za okolje, prostor in energijo so predlagali tudi, da se poleg prometne študije v regiji čimprej pristopi tudi k izdelavi regionalnih zasnov prostorskega razvoja, s katerimi bi lahko tudi prostorsko opredelili vse razvojne projekte v regiji.

ODVOZ ZAPUŠČENIH AVTOMOBILOV

Obveščamo vas, da bo ponovno potekala akcija odvoza izrabljenih motornih vozil (lastnik je znan) in starih bremen (lastnik ni znan), ki bo trajala vse do konca decembra leta 2005. Če je na vašem območju kakšno izrabljeno motorno vozilo ali staro breme, sporočite to najkasneje

do 31. decembra 2005

podjetju Avtotransporti Kastelec, Adamičeva cesta 57, 1290 Grosuplje, ki je začasni izvajalec javne službe ravnanja z izrabljenimi motornimi vozili, ali na telefonsko številko 01/7888-084. Odvoz na ustrezno deponijo oziroma mesto razgradnje bo brezplačen. Za izrabljena motorna vozila, katerih lastnik je znan, bo potrebno plačati razgradnjo avtomobila, ki znaša 21 SIT/kg. Zapuščena vozila naj bodo deponirana na mestih ob glavnih cestah, kjer bo možen dostop do njih z večjim tovornim vozilom. Sporočilo mora obsegati sledeče:

1. znamko vozila (v kolikor je znana),
2. stanje vozila (vozen ali nevozen),
3. lokacijo deponiranega vozila,
4. lastnika vozila (v kolikor je znan).

V našem in upamo, da je tudi v vašem interesu, da poskrbimo in očistimo naše okolje.

Občinska uprava

5. REDNO SREČANJE PREDSTAVNIKOV OBČIN IN SODELAVCEV REGIONALNE RAZVOJNE AGENCIJE LJUBLJANSKE URBANE REGIJE (RRA LUR)

V času srečanja je bila med udeleženci izvedena anketa o njihovih dnevniških prevozi na delo, ki je dala pričakovane, vendar zanimive podatke. Ugotovljeno je bilo, da **kar 83 % anketiranih za vsakodnevne prevoze na delo uporablja osebno vozilo** in le 17 % odstotkov se na delo vozi z vlakom oz. avtobusom. Ob primerjavi časa potovanja v službo in cene, ki jo za to plačujejo, smo za avtomobiliste ugotovili, da pridejo na delovno mesto v povprečno 22 minutah in za to pot porabijo 470 tolarjev, medtem ko bi z javnim prevoznim sredstvom za isto pot porabili povprečno 45 minut in 437 tolarjev. V povprečju torej uporabniki osebnih vozil prihranijo dnevno 47 minut in morajo za to odšteti 66 tolarjev več, kot bi jih z uporabo javnih prevoznih sredstev. Čas, ki ga prihranijo za pot v službo, je bil tudi najpogostejši razlog, da so se uporabniki odločili za osebno vozilo, kot največjo pomanjkljivost avtomobila pa so navajali težave pri parkiranju. Večina uporabnikov osebnega vozila bi se bila pripravljena odpovedati le temu, če bi bili javni prevozi hitrejši in bolj frekventni, prestopanje pa časovno in cenovno bolj ugodno. Udeleženci, ki se na delovno mesto vozijo z javnimi prevoznimi sredstvi, niso temu prevoznemu sredstvu najbolj zvesti, saj se poleti radi odločajo za kolo, po potrebi pa uporabijo tudi avto. Za svojo pot potrebujejo v povprečju 55 minut in potrošijo za to 495 tolarjev, vendar je bilo število teh premajhno, da bi lahko pridobili verodostojne podatke. Posebej zanimive so bile sklepne ugotovitve, v katerih so skoraj vsi udeleženci označili čas kot najpomembnejši dejavnik pri izbiri prevoznega sredstva, na drugo tretje in četrto mesto so postavili ceno prevoza, varnost in udobje, najmanj pa je za udeležence pomembna zasebnost. Velika večina udeležencev vidi prihodnost

javnega prometa v regiji v kombinaciji hitrih regionalnih železniških povezav, ki se dopolnjujejo z avtobusnimi prevozi. Menijo tudi, da bi bilo potrebno posodobiti vozni park in zagotoviti neodvisnost javnega prevoza od količine ostalega prometa.

Srečanje se je zaključilo z ugotovitvami, da je mobilnost še zmeraj ena najpomembnejših tematik razvoja regije in ji je v prihodnje potrebno nameniti še več pozornosti. Vzpostaviti je potrebno komunikacijo z Ministrstvom za promet ter pričeti najprej z ukrepi, ki jih je sorazmerno lahko izvesti in prinašajo dokaj velike učinke. Predvsem je potrebno zagotoviti optimalnejše delovanje obstoječih prevozov ter jih z enotnimi voznimi redi in enotnimi vozovnicami povezati v celoto. Ustanoviti je potrebno telo, ki bo na regionalni ravni nadzorovalo delovanje celotnega sistema in bo v razvoj javnega potniškega prometa v regiji zmožno pripravljati tudi nove investicije.

*Matej Gojčič
RRA LUR*

ČISTILNA AKCIJA V VELIKIH LAŠČAH

Občina Velike Lašče je v soboto, 23. 4. 2005, organizirala prostovoljno čistilno akcijo na območju občine Velike Lašče, katere namen je bil pobiranje odvrženih smeti, ki so jih v naravo odvrgli neozaveščeni občani in turisti. V ta namen se je dalo na občini pridobiti vrečke za smeti, do petka, 22. 4. 2005, ki jih je Javno podjetje Snaga, d.o.o., nato brezplačno odpeljalo na deponijo. Akcija je uspela, saj so se je udeležili Lovska družina Velike Lašče, Krajevni odbor Turjak in Športno- kulturno društvo Krpan. Vsem sodelujočim se iskreno zahvaljujemo, saj so pripomogli k lepšemu izgledu naše občine. Upamo, da se bodo v bodoče akcije udeležili tudi drugi. Ljudi pa pozivamo, da smeti ne odlagajo v naravi, saj bomo s takim ravnanjem uničili naravno dediščino, ki so nam jo zapustili naši predniki.

Župan Anton Zakrajšek, univ. dipl. inž.

OBČINSKI SVET ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU predstavlja

MEDNARODNI PROJEKT ZA SPODBUJANJE UPORABE OTROŠKIH VARNOSTNIH SEDEŽEV EUCHIRES

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Republike Slovenije je nosilec projekta za spodbujanje uporabe otroških varnostnih sedežev v Sloveniji. Poleg Slovenije v projektu sodeluje še devet evropskih držav – Belgija, Češka, Finska, Nemčija, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Španija in Švedska.

Razlog za projekt so bile mednarodne študije, ki so pokazale, da je še vedno bistveno premalo voznikov in potnikov v osebnih avtomobilih, ki redno uporabljajo varnostne pasove, zlasti na zadnjih sedežih v vozilu. Podobna ugotovitev velja tudi za ustrezno zaščito otrok v otroških varnostnih sedežih.

V mesecu aprilu je potekala medijska kampanja, ki je k sodelovanju pritegnila starše otrok od 4. do 6. leta. Predvsem te naj bi poskušala prepričati o nujnosti uporabe otroških varnostnih sedežev in varnostnih pasov. Prepoznavni znak akcije je bila živalca PASAVEC, ki ima v svojem imenu tudi besedico pas. Tudi v vrtcu Sončni žarek so otroci od 4. do 6. leta dobili pogrinjke z znaki pasavca, brošure in razglednice za barvanje. Na ta način želimo že pri otrocih spodbuditi razmišljanje o varnosti. Otroci, ki so pobarvano razglednico poslali na Svet za preventivo, so sodelovali v nagradnem žrebanju in z nekaj sreče dobili figurico pasavca.

Odrasli smo lahko videli oglase na televiziji in giga plakatih.

Naj nas, voznike, tudi ta akcija spomni, kako dragocena so življenja naših sopotnikov, zato jih pred začetkom vožnje opozorimo, naj se privežejo z varnostnim pasom, tudi na zadnjih sedežih.

SREČNO.

Bojan Novak

PODJETNIŠKE INFORMACIJE

Pripravil Področni center za razvoj gospodarstva d.o.o., Ribnica, na osnovi spletne dokumentacije Moj spletni priročnik, ki jo pripravlja: Informacijsko raziskovalni center Celje, Ulica XIV. Divizije 12, 3000 Celje, tel. 03 4253 150, e-mail: inforace@irrc.pcmg.si. Natančne podatke si oglejte v celotnih razpisih v uradnih listih ali na spletnih straneh www.pcmg.si. Vse, ki bi želeli na svoj elektronski naslov prejemati tedensko sveže informacije o podjetniških razpisih, sejnih, novostih iz poslovnega sveta, ponudbe - povpraševanje po izdelkih in storitvah, vabimo, da pokličete na številke 8369-753, 041/436-233 ali pišete na e-naslov pcrg.ribnica@amis.net. Posredovanje informacij po e-pošti je brezplačno.

Vavčerski sistem svetovanja: možnost sofinanciranja svetovalnih storitev do višine 300.000 SIT. Preko vavčerskega sistema svetovanja Vam npr. lahko pomagamo pri prijavi na spodaj navedene in druge razpise (pomoč pri prijavi na razpis, izdelava poslovnega načrta ...).

Javni razpis za dodeljevanje sredstev, namenjenih za financiranje investicijskih projektov podjetniškega značaja v regijah s seznama A in B ter na območjih s posebnimi razvojnimi problemi v regijah s seznama C in D, U. list RS, št. 10/05, str. 1019. Sredstva: 1.000 mio SIT posojil in 400 mio SIT posojil za mikrokredite, euribor + 0,35 % (ali +1%). Razpisnik: Javni sklad RS za regionalni razvoj in ohranjanje poseljenosti slovenskega podeželja. Rok za vložitev prijav: do porabe sredstev oziroma do 30. 9. 05. Podrobnosti: spletna stran PCMG: <http://www.pcmg.si/index.php?id=2366>

Javni razpis za odobritev neposrednih dolgoročnih investicijskih kreditov za nova podjetja v letu 2005, U. list RS, št. 26-28/05, str. 214. Predmet razpisa so neposredni dolgoročni investicijski krediti (200 mio SIT), ki jih razpisuje Slovenski podjetniški sklad. Dolgoročni investicijski krediti se odobrijo za upravičene stroške, nastale od 1. 1. 05 do 30. 6. 06. Investicija do 30 mio SIT, do 50 % kredita, obr. m. do 3 % nominalna. Rok za prijavo je možen do skupne odobritve sredstev v razpisnem obsegu oziroma : 25. 5., 25. 6., 25. 7., 25. 9. in 25. 10. 2005. Podrobnosti: PCMG: <http://www.pcmg.si/index.php?id=2507>.

Javni razpis za odobritev mikrokreditov za mala podjetja v letu 2005, U. list RS, št. 26-28/05, str. 214. Predmet razpisa so mikrokrediti (100 mio SIT), ki jih razpisuje Slovenski podjetniški sklad v letu 2005. Mikrokrediti se odobrijo za upravičene stroške investicije, nastale od 1. 1. do 31. 12. 05. Rok za prijavo je odprt do skupne odobritve sredstev v razpisnem obsegu oziroma najkasneje do 25. 10. 2005. Vmesni roki so: 25. 5., 25. 6., 25. 7., 25. 9. in 25. 10. 2005. Investicija največ do 12 mio SIT, kredit do 50 %, obr. mera 4,5 % nominalna. Podrobnosti razpisa: Spletna stran PCMG: <http://www.pcmg.si/index.php?id=2508>.

Javni razpis za izdajanje garancij za dolgoročne kredite najete pri bankah v RS s subvencijami v letu 2005, U. list RS, št. 30-31/05, str. 2352. Predmet razpisa je izdajanje garancij (1.300 mio SIT) za dolgoročne kredite s subvencijami (462 mio SIT) za investicije za mala in srednja podjetja, ki jih razpisuje Slovenski podjetniški sklad v sodelovanju z bankami. Subvencija do 35,5 % od izdane garancije. Rok za prijavo je odprt od objave razpisa do skupne odobritve sredstev oziroma najkasneje do 10. 11. 05. Vmesni roki so: 1. 6., 20. 6., 10. 7., 1. 8., 20. 8., 10. 9., 1. 10., 20. 10. Spletna stran PCMG: <http://www.pcmg.si/index.php?id=2537>.

Javni razpis za odobritev posrednih dolgoročnih investicijskih kreditov s subvencijami v letu 2005, U. list RS, št. 30-31/05, str. 2353. Predmet razpisa so posredni investicijski krediti (2.250 mio SIT) s subvencijami (270 mio SIT) malim in srednje velikim podjetjem, ki jih razpisuje Slovenski podjetniški sklad v sodelovanju z bankami. Investicija do 90 mio SIT, kredit do 50 %, euribor + 1,8 %, subvencija do 12 % od glavnice. Rok za prijavo je odprt od objave razpisa do

skupne odobritve sredstev oziroma do vključno 10. 11. 05. Vmesni roki so: 10. 7., 10. 9., 10. 10. Podrobnosti: PCMG: <http://www.pcmg.si/index.php?id=2540>.

Javni razpis za kreditiranje okoljskih naložb 34PO05A, U. list RS, št. 15-16/05, str.134. Predmet razpisa so krediti Ekološkega sklada RS, za okoljske naložbe, v skupnem znesku 3 milijarde SIT. Krediti so namenjeni lokalnim skupnostim, gospodarskim družbam in drugim pravnim osebam ter samostojnim podjetnikom za naložbe oziroma zaključene faze naložb. Razpis je odprt do porabe razpisanih sredstev oziroma najkasneje do 30. 12. 2005. Podrobnosti razpisa: PCMG: <http://www.pcmg.si/index.php?id=2394>.

Pripravil Jani Mate

Dežurna lista vodovoda

Vodokomunalni sistemi, d.o.o.
za čas od 23. 5. do 10. 7. 2005

Belaj Marko	23. 5. - 29. 5.	tel. 050 619 577, 041 646 473
Belaj Stane	30.5. - 5. 6.	tel. 050 619 577, 041 946 702
Belaj Anton	6. 6. - 12. 6.	tel. 050 619 577, 041 951 580
Belaj Marko	13. 6. - 19. 6.	tel. 050 619 577, 041 646 473
Belaj Stane	20. 6. - 26. 6.	tel. 050 619 577, 041 946 702
Belaj Anton	27. 6. - 3. 7.	tel. 050 619 577, 041 951 580
Belaj Marko	4. 7. - 10. 7.	tel. 050 619 577, 041 646 473

VODOVOD

GRADBENE INSTALACIJE IN
KLJUČAVNIČARSKA DELA

MARKO BELAJ s.p.

- vodovodne instal.
- gradbene instal.
- centralna kurjava
- vzdrževanje vodovoda
- ključavničarstvo

strojni tehnik
Žirarice 28
1317 Sodražica
☎ 01 83 66 120
mob.: 041 646 473

POJASNILO K TABELI NA STRANI 11

Rezultati zdravstvenega nadzora kažejo, da je pitna voda na vodovodih Borovec - Karlovica, Bavdek, Marinčki, Dolščaki, Kaplanovo, Lužarji - Strmica in Mali Osolnik pogosto mikrobiološko naustrezna, tudi zaradi prisotnosti bakterij fekalnega izvora. Zaradi tega obstaja na vodovodih tveganje za hidrična obolenja oziroma epidemije. Za preprečitev oziroma zmanjšanje tveganj je na vseh navedenih vodovodih **potrebno pitno vodo za prehranske namene pred uporabo stalno prekuhavati**. Občina načrtuje postopno sanacijo navedenih vodovodov. Med drugim je predvideno, da bodo nekateri vodovodi, ki imajo zdravstveno neustrezno pitno vodo, priključeni na glavni vodovod Velike Lašče ali nadomestno zajetje pitne vode.

Občinska uprava, Roman Struna

LETNO POROČILO 2005 O REZULTATIH MIKROBIOLOŠKIH IN FIZIKALNO KEMIJSKIH VZORCEV PITNE VODE PO POSAMEZNIH VODOVODIH V OBČINI VELIKE LAŠČE IN OCENA ZDRAVSTVENE USTREZNOSTI PITNE VODE IN VARNOSTI OSKRBE Z VODO

VODOOSKRBNI SISTEM - vodovod	št. vzorcev	mikrobiološka analiza vzorcev pitne vode	št. vzorcev	fizikalno kemijska analiza vzorcev pitne vode	Ocena zdravstvene ustreznosti pitne vode in varnosti oskrbe	Predlagani najnujnejši ukrepi za preprečitev hidričnih obolenj
LOGARJI	4 varna	4 ustrežni	2	2 ustrežna	zdrav. ustrežna	
PODŽAGA	4	4 ustrežni	2	2 ustrežna	zdrav. ustrežna varna	
BOROVEC - KARLOVICA	6	5 ustrežnih 1 neustrežen	2	2 ustrežna	NI USTREZNA NI VARNA	Vodo za prehrabene namene je potrebno stalno prekuhavati.
BAVDEK	4	2 ustrežna 2 neustrežna	2	2 ustrežna	NI USTREZNA NI VARNA	Vodo za prehrabene namene je potrebno stalno prekuhavati.
MARINČKI	4	2 ustrežna 2 neustrežna	2	2 ustrežna	NI USTREZNA NI VARNA	Vodo za prehrabene namene je potrebno stalno prekuhavati.
DOLŠČAKI	4	2 ustrežna 2 neustrežna	2	2 ustrežna	NI USTREZNA NI VARNA	Vodo za prehrabene namene je potrebno stalno prekuhavati.
KAPLANOVO	4	2 ustrežna 2 neustrežna	2	2 ustrežna	NI USTREZNA NI VARNA	Vodo za prehrabene namene je potrebno stalno prekuhavati.
OPALKOVO	4	4 ustrežni	2	2 ustrežna	ustrežna varna	
SELO - DEDNIK - NAREDI (novo zajetje)	7	7 ustrežnih	5	5 ustrežnih	ustrežna varna	Voda je klorirana. Redno sprejanje in evid. koncen. prostega preostalega klora v pitni vodi.
SELO - DEDNIK - NAREDI (staro zajetje)	11	7 ustrežnih 4 neustrežni	3	3 ustrežni	NI USTREZNA NI VARNA	Upor. vodovoda imajo navodilo za prekuhavanje prehrabene vode - veljalo do novembra.
LUŽARJI - STRMICA	5	4 ustrežni 1 neustrežen	2	2 ustrežna	NI VARNA	Voda je klorirana. Redno sprejanje in evid. koncen. prostega preostalega klora v pitni vodi. V primeru prekinitve klor. in po dežju je treba vodo prekuhavati za prehrabene namene.
PIRMAN - ŠČURKI	6	6 ustrežnih	2	2 ustrežna	ustrežna varna	
MALI OSOLNIK	6	3 ustrežni 3 neustrežni	2	2 ustrežna	NI USTREZNA NI VARNA	Vodo za prehrabene namene je potrebno stalno prekuhavati.
VELIKE LAŠČE	21	21 ustrežnih	11	11 ustrežnih	ustrežna varna	

Preprečevanje uporabe in zlorabe dovoljenih in prepovedanih drog je ključna naloga, zaradi katere občine ustanavljajo lokalne akcijske skupine (LAS).

O PREPREČEVANJE UPORABE DROG KOT TUDI TOBAKA, ALKOHOLA, NASILJA,

o stanju na tem področju v lokalni skupnosti in o potrebah po ustanovitvi LAS v naši občini se bomo pogovarjali na okrogli mizi.

Vabljeni vsi, ki vas ta problematika zanima ali se s problemi zasvojenosti srečujete na kakršenkoli način,

V SREDO, 1. JUNIJA 2005

OB 20. URI

v sejno sobo Občine Velike Lašče.

Zavod za prostorsko komunalno in stanovanjsko urejanje Grosuplje, d.o.o.

PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA ALI REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČEGA OBJEKTA

vam nudimo:

- izdelavo "urbanističnega dela" posebnega dela projekta lokacijska dokumentacija po starih predpisih
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov
- pridobitev gradbenega dovoljenja

Najdete nas na
Taborski c. 3 v Grosuplju
in po telefonu
(01) 781-03-20 ali (01) 781-03-28

15. MAJ - SVETOVNI DAN DRUŽINE

Skózi vse leto se vrstijo dnevi, ki so posvečeni različnim poklicem, dejavnostim, našemu okolju ...

15. maj pa je posvečen družini. Če se bomo zavedali, da smo nadomestljivi v vseh službah, na vseh položajih, le v naših družinah ne, bomo gotovo prispevali k temu, da bo družina res tisto, kar si želijo naši otroci:

„Družina je, če smo skupaj. Družina je, kadar se pogovarjamo in se imamo radi. Družina, če nam je hudo in nas nekdo tolaži. Družina je zato, da nismo sami in nam je lepo.“

Nekaj statističnih podatkov

(Vir: Statistični urad Republike Slovenije - Popis prebivalstva 2002, Statistične informacije)

Družine

Po popisu iz leta 2002 je bilo

	Št. družin	Brez otrok	Z enim otrokom	Z dvema otrokoma	S tremi ali več otroki
V Sloveniji	555.945	127.642 23 %	208.018 37 %	181.865 33 %	38.420 7 %
V občini Vel. Lašče	1009	222 22 %	327 32 %	333 33 %	127 13 %

Na 100 otrok v letu 2002 se je v Sloveniji zunaj zakonske zveze rodilo 40,2 otroka.

Sklenitve zakonskih zvez in razvez v letu 2003

	Sklenitve zakonskih zvez		Razveze
	Skupaj	prve sklenitve	
Slovenija	6756	5745	2461
Velike Lašče	17	16	5

Naravno gibanje prebivalstva po spolu 2003

	Živorojeni			Umrli			Naravni prirast		
	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske
Slovenija	17321	8930	8391	19451	10075	9376	-2130	-1145	-985
Velike Lašče	46	27	19	42	24	18	4	3	1

Starostna struktura v občini Velike Lašče

Leto	Skupaj št. občanov	Starost 0 do 20 let	Nad 65 let
December 1999	3684	899 24,41 %	652 17,70 %
December 2003	3900	910 23,34 %	703 18,03 %

* V Sloveniji je po podatkih na dan 31. 12. 2003 15,04 % prebivalstva, starejšega od 65 let.

PRAZNOVANJE MATERINSKEGA DNE Z DPŽ VELIKE LAŠČE

Levstikov dom v Velikih Laščah, sončno nedeljsko popoldne 3. aprila, polna dvorana obiskovalcev.

Za menoj so sedeli gostje, ki so bili očitno prvič v velikolaški dvorani Levstikovega doma in zanimivo komentirali dogajanje med posameznimi nastopi od začetka do konca prireditve.

Pred pričetkom: »Dvorana je pa lejpa. Buli je k naša. Ženske imaje pa ablejke, de b' jih kar gledal.«

Ko je predsednica Milka Debeljak povedala nekaj o delovanju društva, je sledil komentar:

»Pridne sa, zmeraj nejkej prštimate.«

Sledil je prvi nastop pevskega zbora DPŽ pod vodstvom Ladke Deterding.

»Pa kok se ukp uzameje - tamlade pa tastare.«

Prireditve so s svojim petjem popestrila tudi dekleta dekliškega pevskega zbora Alegria pod vodstvom Lidije Čop, ki jih je zaradi njihove namerno nerodne postavitve na odru okarala.

»Tu sa nalašč neredle, zetu de je hec.«

Nastopili so tudi osnovnošolski otroci.

»Ta male je pa zmeraj najlepši gledat. Znaje vriskat, harmonka igrat in že plesat.«

Program je spretno povezoval Jože Starič.

»Tga pa društvu gvišnu ne premore. Sa ga mogle kej nejjet.«

Ob koncu prireditve je gospa Milka povabila vse obiskovalce, da se ob izhodu iz dvorane posladkajo z dobrotami, ki so jih pripravile podeželske žene.

»Nu, zdej pa še pškoti. Splačalu se je pridt u Lašče.«

Obiskovalka (naslov v uredništvu)

Foto MS

VELIKI IN MALI HARMONIKAR

PRVI NASTOP PEVSKEGA ZBORA DPŽ

SKEČ O POPRTNIKU

MISLI O ŽENAH, MATERAH

ZAHVALA VANJI DAMJANIČ

ZAHVALA ZA SODELOVANJE NA PRIREDITVI OB MATERINSKEM DNEVU

Smo v času, ko moramo kar naprej hiteti, delati, misliti ... in zmanjkuje nam časa za tiste, ki jih imamo najrajši. To so tisti, ki so nam hvaležni za vsak podarjen trenutek, tisti, ki so odvisni od nas, ki nas potrebujejo, tisti, ki jih potrebujemo mi ... Včasih se nam le uspe ozreti in podariti naš "dragocen" čas njim. Članice našega društva smo se odločile, da vam popestrimo, polepšamo nekaj časa ali vas samo za trenutek ustavimo. Organizirale smo prireditev ob materinskem dnevu. V nedeljo, 3. aprila, smo se v ta namen zbrali v Levstikovem domu. Ob tem naj omenimo, da brez pomoči ne bi uspeli. Naj velja najlepša zahvala povezovalcu Jožetu Stariču, mladim glasbenikom Mihi, Roku, Toniju in Gašperju, učiteljicama Branki in Simoni in njunim učencem, dekliški glasbeni skupini Alegria z voditeljico Lidijo Čop, KUD-u Primož Trubar, Občini Velike Lašče, KZ Velike Lašče, Zakrajškovim iz Srobotnika.

DPŽ Velike Lašče

NEGA BOLNIKA NA DOMU

V četrtek, 21. 4. 2005, smo v Društvu podeželskih žena Velike Lašče organizirali predavanje z naslovom NEGA BOLNIKA NA DOMU. Predavala nam je patronažna sestra Metka, prisostvovala pa je tudi dr. Darinka. Idejo o tem predavanju so izrekle naše članice na enem izmed naših srečanj, ki ga še vedno vzdržujemo vsako prvo sredo v mesecu. Naša predsednica Milka je takoj stopila v stik z dr. Darinko in se dogovorila za predavanje.

Sestra Metka nam je pokazala in zelo podrobno razložila, kako si pomagamo in kako najbolj enostavno uredimo negibnega bolnika. Razložila nam je tudi, kdaj je potrebno poiskati pomoč pri zdravniku ali patronažni službi in na kaj moramo biti posebej pozorni. Razložila nam je tudi, kaj lahko v določenih primerih koristimo iz socialnega zavarovanja. Dr. Darinka pa nam je posredovala tudi določene podatke in nasvete iz svojega strokovnega znanja.

Na koncu smo bile prijetno presenečene, saj sta povedali, da nam podarita to predavanje za dobro sodelovanje zdravstvenega doma in društva. Zato lahko pričakujete konec maja ali v začetku junija še kakšno tako predavanje.

Naj se ob tej priložnosti toplo zahvalim dr. Darinki in patronažni sestri Metki za zelo prijeten in koristen večer.

Vera Virant

NAJDIHOJCA

6. srečanje gledaliških in lutkovnih skupin
in njihovih mentorjev
Levstikov dom, 31. 3. in 1. 4. 2005

Najdihojca je v Levstikov dom že šestič privabila kup mladih igralcev in gledalcev. Na odru se je tako letos predstavilo 14 otroških gledaliških skupin. Od domačih so bili na odru Medvedi, Račke in Ježki iz vrtca Sončni žarek, 1. razred devetletke OŠ Primož Trubar Velike Lašče ter Gledeja - KUD Primož Trubar. Gostujoče skupine so prišle iz Sodražice (dramski krožek in 8. razred z OŠ dr. Ivan Prijatelj), dve skupini z OŠ Dobropolje, dramski krožek z OŠ Bičevje iz Ljubljane, gledališka in lutkovna skupina OŠ Preserje ter otroška dramska skupina KUD Josip Lavtižar iz Kranjske Gore.

OTROŠKA DRAMSKA SKUPINA
KUD J. LAVTIŽAR KRANJSKA GORA

Predstave so si v dveh dneh ogledali otroci vrtca Sončni žarek, OŠ Primoža Trubarja (razredna in del predmetne stopnje), učenci OŠ dr. Ivan Prijatelj iz Sodražice, nastopajoče skupine ter naključni obiskovalci. Čeprav srečanje ni selekcijsko naravnano, je predstave strokovno spremljal Dejan Spasič, absolvent AGRFT, ki je po predstavah mentorjem posredoval svoja opažanja in nasvete za nadaljnje delo. Program je povezovala študentka igre Vesna Vončina iz Ljubljane. Prvi dan Najdihojce se je

OŠ DR. IVAN PRIJATELJ SODRAŽICA

OŠ BIČEVJE

zaključil z Impro večerom skupine Gledeja, kar se je pokazalo kot dobra novost na Najdihojci.

Organizatorji, zavod Parnas in KUD Primož Trubar, smo bili zadovoljni. Za lučke in glasbo je, kot je že običajno, skrbel Matej, v petek mu je pomagal tudi Anže, Niko pa je celotno dogajanje posnel s kamero. Pri izvedbi Najdihojce nas je tudi tokrat kot glavni sponzor podprla Občina Velike Lašče.

Zahvala velja vsem mentorjem, mladim igralcem, ki veliko svojega prostega časa in energije vlagajo v gledališko dejavnost. Nekateri igralci so komaj napolnili štiri leta, pa že korajžno korakajo po odru. Ker se gledališka vzgoja sistematično gradi od prvih odrskih korakov v vrtcu, potem v šoli, in naprej v okviru Gledeje, uspešno delujeta tudi

srednješolski in odrasli gledališki skupini KUD Primož Trubar in KUD Rob, se za gledališko tradicijo v Laščah res ni bati.

Seveda pa je pravo doživetje za igralce šele, ko zaigrajo pred polno dvorano. Zato velja velika pohvala vsem mladim gledalcem vrtca in šole ter njihovim učiteljicam in vzgojiteljicam. V petek je dvorana pri prvih predstavah dobesedno pokala po šivih, gledalci so jo namreč napolnili čisto do zadnjega kotička (več kot 300 jih je bilo). Malo slabše so bile obiskane zadnje predstave. Najbolj maratonski gledalci so bili tudi tokrat učenci 3. razreda devetletke z učiteljico

Branko, ki so po sedmih ogledanih predstavah vzdihovali: "Kaj res že moramo iti? A v ponedeljek pa spet pridemo?"

Pri pripravi malice za gostujoče skupine nam je tokrat ljubeznivo priskočila na pomoč Gostilna pri Kuklju. Nasvidenje na Najdihojci 2006!

Besedilo in foto: Metka Starič,
zavod Parnas

IMPRO VEČER Z GLEDEJO

Nova oblika druženja, ki smo jo zasnovali pri Zavodu za razvijanje ustvarjalnosti v sodelovanju s KUD Primož Trubar, so večeri gledaliških improvizacij. Prvi tak večer smo imeli 31. 3. 2005 na 6. srečanju gledaliških skupin NAJDIHOJCA. Večer sta vodila Gledejca Anže in Urša. Za ogrevanje smo se šli dirigente in orkester, nato zanimivo skupinsko pantomimo, v kateri smo tisti, ki smo uganili, kaj dela prvi igralec, lovili ribe, plesali balet in še kaj. Nato sta voditelja oznanila, da je konec nemih prizorov. Na vrsti so bile nepozabne šlogarce s strankami, ki jim je občinstvo namenilo res težaške naloge (šlognje iz ušesnega masla, smrdljivih nogavic ...) nasmejali smo se tudi pri igri "crkn", kjer mora nepazljivi pripovedovalec zgodbe (štirje so v skupini) na zahtevo publike v minutki uprizoriti smrt od česa prav smešnega (npr. od radiranja, mobilnega telefona, zadrge ...) V uri in pol nam je

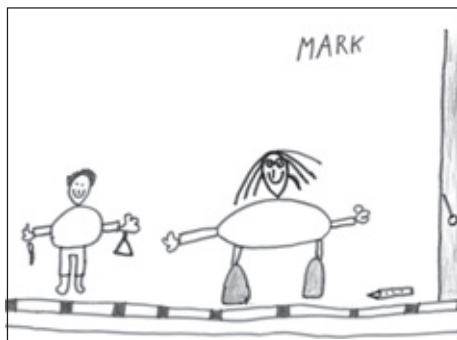
uspelo v zanimivih igrarh pritegniti k sodelovanju tri četrtine gledalk in gledalcev! In to nam je bilo še posebej všeč. Zato smo se odločili, da pred počitnicami naredimo vsaj še en večer, v katerem bomo predstavili nove igre in se zabavali. Pridružite se nam **v sredo, 25. 5. 2005, v sejni sobi Levstikovega doma** ob 19. uri. Starostnih omejitev ni: vsak, kdor se rad nasmeji in sprosti, je dobrodošel.

Gledeja

BILI SMO DEL 6. SREČANJA OTROŠKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN

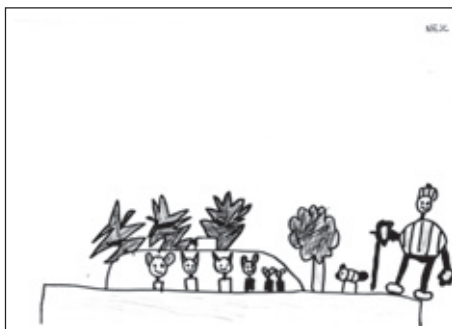
Levstikov dom je bil ne dolgo tega poln otrok. Potekalo je 6. srečanje otroških gledaliških skupin Najdihojca. Nekateri so prišli na kulturno srečanje zgolj na ogled, mnogi pa so prišli, da pokažejo svoj nastop.

Tudi v vrtcu Sončni žarek smo se vneto pripravljali na to srečanje. Letos so nastopile kar tri skupine. Skupina Medvedi se je predstavila s predstavo Daj mi Poljubček. Skupina Račke je pripravila dramatizacijo NEKOČ JE BILA..., skupina Ježki pa so se srečanja udeležili s predstavo ROKAVIČKA.

INSTRUMENTALNA SPREMLJAVA IGRICE

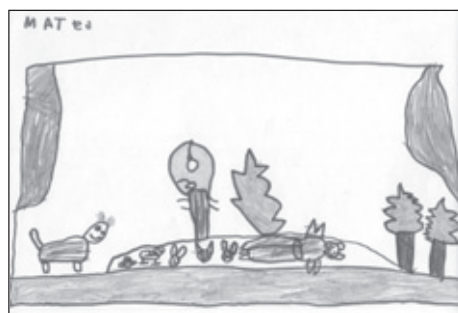
Slednja nastopajoča skupina je imela sprva pomisleke glede sodelovanja zaradi starosti otrok. Potem pa so se odločili, da poskusijo ter se obogatijo z novo življenjsko izkušnjo.

DEDEK IŠČE SVOJO ROKAVIČKO

Na dan nastopa so nastopajoče otroke vrtca prišli gledat in vzpodbujati vrstniki iz skupin Mucki ter Metulji. Otroci so se vedli kot pravi profesionalci. Igrali so sproščeno, brez treme, izžarevali so otroško nprav. Ob koncu predstave je bil trud priprav poplačan z glasnim ploskanjem ter simbolično nagrado organizatorjev. Otroci vrtca so veseli, ponosni, da so bili del tega prijetnega kulturnega dogodka.

Zapisala Jožica Planinšek

ROKAVIČKA JE NUDILA DOM GOZDNIM ŽIVALIM.

GLEDEJINE NOVICE

Gledeja/mlajši so z Nisem poreden! nastopili na medobmočnem srečanju gledaliških skupin 11. 4. 2005 v Kočevju.

Gledeja/starejši so nastopili v glasbeno gledališki predstavitvi pesniške zbirke Ane Porenta Sem se na Rašici in v Ljubljani 18. in 20. 4. 2005.

NE prezrite GLEDEJINIH IMPRO VEČEROV!

Ljubitelji gledališča, smeha in zabave!

KUD Primož Trubar – GLEDEJA
in Zavod za razvijanje ustvarjalnosti
vas vabita na

IMPRO VEČER Z GLEDEJO /2

ki bo v **sredo, 25. 5. 2005, ob 19. uri,**
v sejni sobi Levstikovega doma.

Za vse starosti.

GLEDALIŠČE V VRTCU

Mesec marec je bil pri otrocih iz skupine Medvedov gledališko obarvan, saj smo s skupnimi močmi pripravili predstavo z naslovom Daj mi poljubček. Ideja za izbor pravljice je začela zoreti že v mesecu decembru, ko smo imeli pravljice minutke. Takrat vsak dan v krogu ob svečki preberemo pravljico in se o njej pogovarjamo.

Ta pravljica mi je takoj ponudila možnost izvedbe pravljice kot gledališke predstave. Otrokom sem jo večkrat prebrala, tako se jim je vsebina usadla v ušesa. V "gledališkem mesecu" smo najprej pričeli z izdelavo scene. Otroci so barvali velike kartone z različnimi barvami (zelena - trava, modra - ribnik, rjava - zemlja ...), te pa smo pritrdili na stoječe panoje. Kostume sva izdelali s sodelavko. Potrebno je bilo veliko šivanja in oblikovanja iz pene. Pri izdelavi sva se trudili biti čimbolj domiselni in praktični, hkrati pa privlačni za otroke. Med samo igro sem opazila, kako pomembno vlogo ima pri otroku kostum. Pomeni mu oporo ob tremi, z njim se bolj poglubi v vlogo, počuti se pripadnega dogajalnemu prostoru. Spremljevalno glasbo in pesmice, ki jih pojemo med igrico, sva izbrali s sodelavko.

Sledila je prva in najtežja vaja. Zakaj? Pri prvi vaji delimo vloge, pomembno je, da vsak otrok nastopa in sodeluje. Naloga odraslega pa je, da po predhodnih izkušnjah presodi, kdo je primeren za glavne in kdo za stranske vloge. Teh razlik otroci ne občutijo, pomembno jim je le sodelovati. Otroke seznanim z načinom in smermi gibanja, dialogom, pesmicami, ki jih pojemo in spremljamo z malimi instrumenti, ter plesno koreografijo. Vaje so sledile ena drugi in bili smo vedno boljši. Odločili smo se, da na našo predstavo povabimo otroke iz vrtca. Izdelali smo gledališki list in vabila ter jih raznesli po igralnicah. Vstopnina je bila en gumb. Zaigrali smo in poželi velik aplavz. Predstavili smo se tudi staršem na skupnem pomladnem srečanju v vrtcu ter na srečanju gledaliških skupin Najdihojca 2005 v Levstikovem domu.

Zaključek našega projekta smo obeležili z obiskom Lutkovnega gledališča v Ljubljani. Ogledali smo si predstavo Svinjski pastir.

Vzg. Damijana Tomažin

MINI POČITNICE V ZAPOTOKU

V letošnjem šolskem letu je bila udeležba bivanja v naravi številčna.

Kar 31 otrok se je odločilo, da preživi mini počitnice v Zapotoku. Vsi so nestrpnost pričakovali dan odhoda, vrnili pa so se z novimi izkušnjami ter doživetji.

Z avtobusom smo se v sredo, 13. aprila, odpeljali v Zapotok. Ob prihodu nas je z nasmehom pričakala Marija. Za dobrodošlico je postregla s piškoti ter toplim čajem. In tudi sicer je skrbela, da so bili otroci siti in zadovoljni. Nato smo se namestili po sobah. S skupnimi močmi smo znosili potovalne torbe v svoje prostore.

Ob mraku smo se z baterijami odpravili na nočni sprehod po okolici Zapotoka. S svetlobnimi žarki so otroci »risali« spreminjajoče sence, ki so burile domišljajske podobe. Utrujeni od vznemirjenja so kasneje v hipu potonili v spanec.

MEDVEDOVA DRUŽINA - ZA SPOMIN

OŠ PRIMOŽ TRUBAR
VRTEC SONČNI ŽAREK

VABILO

V vrtcu Sončni žarek pripravljamo ob zaključku šolskega leta prireditev, ki bo **1. 6. 2005 s pričetkom ob 17. uri.**

Na šolskem igrišču bodo otroci najprej ustvarjali v delavnicah, ob 18. uri pa se bo z glasbeno predstavo predstavila **Damjana Golavšek.**

Na prireditve vabimo tudi otroke, ki ne obiskujejo vrtca, starše in ostale krajanje. V primeru dežja bodo delavnice v prostorih vrtca, nastop Golavškove pa v šolski avli.

Vljudno vabljeni!

Vodja vrtca Stanka Mustar

GOSPODIČNE IN GOSPODIČI PRIPRAVLJENI ZA GALA PLES

V drugi dan so se prebudili z novimi pričakovanji. Šli smo na daljši pohod. Pot se je vila in vzpenjala na Kurešček. Odpravili smo se takoj po zajtrku. Spremljevalke smo si zavihtele nahrbtnike, polne dobrot, in bili smo pripravljeni. Med hojo smo si ogledovali naravo ter oprezali za vrhom cerkve, ki se je počasi približeval. Čez slabo uro in pol smo prispeli do cilja. Lesene klopi gostilne pod Kureščkom, so bile primerno mesto počitka ter pogostitve. Okrepčali smo se s čajem, sadjem ter sladkimi dobrotami. Polni novih moči smo se nato odpravili proti domu na kosilo. Med popoldanskim počitkom so redki slišali konec pravljice. Večina je med branjem zaspala. Zvečer pa je sledil svečan dogodek. V »večnamenskem prostoru« so se zbrale brhke gospodične in gospodiči v kravatah. Zaplesali so na zvoke klasične glasbe.

Tretji dan. Tega so se otroci najbolj razveselili, saj je obetal vrnitev domov, k staršem. Pred odhodom so se udeležili iger brez meja. Skupine so med seboj tekmoval v hitrosti, raznih spretnostih, iznajdljivosti. Ob zaključku so bili otroci nagradjeni z medaljami. Čez nekaj ur smo se že vračali z mislijo - IMELI SMO SE LEPO, A PRI STARŠIH JE NAJLEPŠE.

Jožica Planinšek

POZDRAV POMLADI

Metuljčki smo se razveselili prvih pomladnih cvetlic, zvončkov in trobentic.

V bližnji okolici smo si jih ogledovali na vsakodnevni sprehodih. Na trobentice smo poskušali trobiti. Nekaj čebulic zvončkov smo posadili v gredico pred vrtcem.

V igralnici smo si izdelali cvetlična pokrivala in ob pesmici veselo zaplesali. Skozi okno nas je grelo toplo pomladansko sonce.

Martina Krašovec in Breda Mihelič

SAMOSPOŠTOVANJE IN OTROKOVA MOTIVACIJA ZA UČENJE

Na otrokov uspeh v šoli zelo močno vpliva to, kako otrok zaznava samega sebe. Starši so otrokom ogledala in s svojimi odzivi odločajo o tem, kakšno mnenje o samih sebi si bodo izoblikovali.

Otrokov zdrav čustven razvoj je osnova za njegovo napredovanje v šoli, zato bi morali starši ustvariti takšno družinsko okolje, ki bi njih in otroke spodbujalo k vedno večjemu samospoštovanju.

Kaj je samospoštovanje?

Njegovi najpomembnejši značilnosti sta: človekov občutek, da je vreden ljubezni in občutek sposobnosti.

Je vaš šolar plašen, izjemno tih, sramežljiv, zadržan, morda se nenehno trudi pritegniti pozornost ali pa morda grob in nasilen? Vse opisane lastnosti kažejo, da otrok dvomi, da si zasluži ljubezen. Se boji novih izzivov in se jim upira ali pa se boji neuspeha? Se takoj razburi, kadar se zmoti, je morda živčen, kadar ga v šoli čaka preizkus znanja? Ali je morda perfekcionista? Če v katerem od teh opisov prepoznate svojega otroka, pomeni, da dvomi o svojih sposobnostih. Opisani znaki kažejo, da je otrok notranje nemiren. Na splošno lahko te znake razdelimo v dve skupini: tiste, ki kažejo, da se otrok preveč obvladuje, in tiste, ki kažejo, da se otrok ne zna obvladovati.

ZNAKI PREMAJHNEGA

SAMOVBVLADOVANJA

Je nasilen.

Redno doživlja izbruhe jeze.

Je domišljav.

Neopravičeno izostaja od pouka.

Ne uboga, kadar mu kdo kaj veli.

Izogiba se učenju, čeprav ve, da starši tega ne odobravajo.

Za svoje napake krivi druge.

Uničuje tujo ali svojo lastnino.

Površno in neredno dela domače naloge, malomarno opravlja tudi šolske zadolžitve.

Pogosto prosi za pomoč ali vsaj potrditev.

ZNAKI PREVELIKEGA

SAMOVBVLADOVANJA

Je plašen in zaprt vase.

Je nenavadno tih.

Nerad se loteva novih dejavnosti.

Pri druženju z vrstniki ima težave.

V novih okoliščinah je plašen.

Pri učenju je preveč skrben ali pa brezbrizen.

Boji se, da bi se zmotil in doživel neuspeh. Iz navade se podcenjuje.

Toži zaradi bolečin v trebuhu in slabosti.

Kako se odrasli odzivajo na otrokove težave s samospoštovanjem, je odvisno predvsem od tega, koliko se sami cenijo. Če dvomijo o svojih sposobnostih ali svoji vrednosti, bodo do otrok najverjetneje preveč zaščitniški ali pa bodo od njih zahtevali preveč. Možna je celo, da jih bodo zanemarjali. V vseh naštetih primerih bodo tudi otroci imeli težave s samospoštovanjem.

Vsi otroci si želijo ugajati staršem, in kadar obstaja možnost, da jih bodo starši ponižali ali jim kako drugače odtegnili ljubezen, se odzovejo na dva možna načina. Prvi je izogibanje in apatija. V tem primeru se otrok noče potruditi pri nobeni stvari, tudi za šolski uspeh ne. Drugi način pa je kompenzacija. Tak otrok je ves čas napet, preveč časa porabi za domače naloge in učenje ali pa se zlahka razburi ob kakršnikoli možnosti neuspeha. Očitno je, da se nagiba k perfekcionizmu. Poznamo pa še eno obliko kompenzacije - otrok postane domišljav, grob ali nasilen in se vede vzvišeno. Redkokdaj se potruzi za kakšno stvar in hitro se zavaruje z izgovorom: "Če bi hotel, bi to lahko naredil. Toda zakaj bi se učil samo za to, da bi bili vi zadovoljni?"

Otrok, ki ima o sebi zelo dobro mnenje, je ves čas radoveden, rad se uči in je navdušen, kadar je postavljen pred novo

nalogo. V socialnih situacijah pa tudi pri soočanju s šolskimi izzivi je samozavesten.

Na otrokovo samospoštovanje močno vplivajo odnosi med starši, oblika naklonjenosti in ljubezni, ki si jo med seboj izkazujejo družinski člani, samospoštovanje očeta in matere, odnos učiteljev do njega in način, kako so sorodniki in drugi pomembni odrasli povezani z njim.

Raven otrokovega samospoštovanja ne bo vplivala le na njegov napredek v šoli, temveč tudi na njegov čustveni, socialni, intelektualni, poklicni in duhovni razvoj.

Otroka z velikim samospoštovanjem v šoli odlikujejo:

- dober spomin in prirojena radovednost,
- želja po učenju,
- navdušenje nad izzivi,
- sposobnost, da se osredotoči na tukaj in zdaj,
- sprejemanje neuspehov in napak kot priložnosti za učenje,
- sprejemanje kritike,
- priznavanje moči in šibkosti,
- tekmovalnost s samim sabo, ne pa z drugimi,
- dovednost za razumne zahteve in kazni za neodgovorna dejanja.

Starši, ki bi otrokom radi pomagali izboljšati mnenje o sebi, morajo vzpostaviti z otroki zelo specifičen odnos. Razvoj otrokovega samospoštovanja je odvisen predvsem od staršev. Ti so namreč ogledalo svojim otrokom in njihov odziv odloča o mnenju, ki si ga bodo otroci ustvarili o sebi. S tega vidika je nevarna vsaka oblika zanemarjanja. Otrok je povsem odvisen od staršev in ne glede na to, ali se starši zavedajo ali ne, vse, kar storijo otroku, vpliva na njegovo samospoštovanje.

Otrokov pogled nase si lahko ogledamo na šestih področjih:

- telesnem (zunanji videz, višina, oblika telesa, barva oči, barva las ...),
- čustvenem (ali je vreden ljubezni, je privlačen, zanimiv ...),
- intelektualnem (ali je pameten, bister, ali je sposoben doumeti določene vidike življenja),
- vedenjskem (ali je izurjen, sposoben, neodvisen, opazen),
- socialnem (občutek enkratnosti, manjvrednosti, večvrednosti ali neopaznosti),
- ustvarjalnem (ali je rad tak kot drugi ali drugačen od njih, ali rad ustreže drugim ali pa vidi in počne stvari po svoje).

Starši in drugi pomembni odrasli morajo otrokom jasno povedati, kaj menijo o teh šestih vidikih. S tem v otroku vzbudijo globoko in pristno veselje nad sabo.

Izjemno pomembno je, da šolarji vstopijo v razred prepričani, da je njihovo telo enkratno in povsem v redu. Taki otroci so v šoli veliko srečnejši in doživljajo manj težav kot otroci, ki se globoko v sebi vznemirjajo zaradi svoje zunanosti. Otroci morajo vedeti, da jih imate radi take, kot so. Otrok mora čutiti, da je dragocen član družine in da ima doma prav posebno mesto. Čutiti mora tudi, da je prav poseben član šolskega razreda in da ima tudi na šoli posebno mesto. Otroci imajo neomejeno sposobnost, da razumejo svet. Seveda pa morajo najprej spoznati, da živijo v varnem in urejenem okolju, v katerem so zadovoljene vse njihove

osnovne potrebe. Otroci bodo storili vse, samo da bi naredili vtis na starše in učitelje. Najpogosteje poskušajo narediti vtis s svojim vedenjem. Ni dovolj, da odrasli samo priznajo, da se otrok trudi, temveč mu morajo tudi pokazati, da so navdušeni nad njim. Ko priznate trud, spodbudite otroka, in ko pokažete navdušenje nad njim, postane samozavestnejši. Starši in učitelji bi se morali vedno zavedati, da je vsak trud že sam po sebi dosežek. Tudi iz napak in neuspeha se lahko marsikaj naučimo.

Otroci, ki prihajajo v šolo z zaupanjem v svojo enkratnost in posebnost, se bodo veliko lažje prilagodili okolju in napredovali kot pa plašni in introvertirani otroci ali pa kot tisti, ki so glasni in ekstrovertirani. Starši morajo otrokom pomagati, da odkrijejo lasten življenjski vzorec in mu sledijo.

Še veliko drugih dejanj je, s katerimi lahko starši izboljšate otrokovo mnenje o samem sebi. Vedno bodite pristni in iskreni, vsakemu otroku osebno namenajte določen čas in prostor. Otroci naj bodo del vašega življenja in prosite otroke tudi za pomoč in nasvet. Raje prosite, naj ustrezajo vašim potrebam, kot da bi jim to ukazovali. Poskrbite, da bo imel vaš otrok veliko kakovostnih, pomenljivih izkušenj, ki ga bodo spodbujale na najrazličnejših področjih.

Naučite se ljubiti, otroka začnite spodbujati, hvaliti, potrjevati, naučite se verjeti v njegove sposobnosti ter mu postavljati izzive, naučite se biti prijazni, a odločni - razvijte torej vse tiste sposobnosti, ki bodo otroku pomagale k večjemu samospoštovanju.

Majda Kovačič Cimperman

SREČANJE S KAJETANOM KOVIČEM NA VELIKOLAŠKI ŠOLI

V torek, 26. aprila 2005, je našo šolo obiskal pesnik, pisatelj in prevajalec gospod Kajetan Kovič. Vabili smo ga že za aprilske dneve, posvečene knjigi, a je lahko prišel šele tik pred začetkom prvomajskih počitnic.

Že ob osmih zjutraj so ga v avli šole skupaj z ravnateljem Edijem Zgoncem pozdravili učenci predmetne stopnje. Pred knjižnico so bila razstavljena predvsem Kovičeva dela za odrasle, ker pa je srečanje z učenci razredne stopnje potekalo v Mavrici, v učilnici pod telovadnico, so bila tam razstavljena predvsem njegova dela za otroke.

Druženje učencev s Kajetanom Kovičem, stvariteljem Mačka Murija in Pikija Jakoba, če omenimo samo njegova najslavnejša otroška literarna junaka, je trajalo kar dve uri: prvo uro so se z njim srečali učenci od 1. do 3. razreda in člani otroškega pevskega zbora, drugo uro pa učenci s podružničnih šol in učenci 4. in 5. razreda.

Prireditev v Mavrici je začel otroški pevski zbor s tisto Kekčevo pesmijo, za katero je besedilo napisal Kajetan Kovič: *Jaz pa pojdem in zasejem dobro voljo pri ljudeh* (avtor glasbe Marijan Vodopivec) in s še eno pomladno pesmijo, potem pa so učenci z recitacijami predstavili gosta: nastopila sta tretješolca, Jure in

Domen, s pesmima *Zlata ladja* in *Pobeg*, ki sta se ju naučila že prej za govorni nastop v okviru nacionalnega preverjanja znanja. Že takrat sta pripravila tudi imenitna plakata o Kajetanu Koviču, ki sta zdaj krasila in bogatila razstavo ob srečanju z njim. V prvi skupini je nastopila še skupinica učencev 2. a razreda s pesmico *Ure*, drugo uro pa se je srečanje začelo z zvoki violine učenke Tajde iz 4. a, potem pa so se s Kovičevimi otroškimi pesmimi *Zlata ladja*, *Križemkraž* in *Kako se pišejo pesmi* predstavili učenci 4. in 5. a. Gospod Kajetan Kovič se je v obeh skupinah predstavil s pesmimi in z odlomki iz pripovednih del za otroke. Prvi skupini je prebral zgodbico *Pri zobozdravniku* iz knjige *Moj Prijatelj Piki Jakob*, saj je na razstavi pred knjižnico videl imenitne ilustracije, ki so jih ob ti zgodbici že prej ustvarili drugošolci. Otrokom pa so bile nato zelo všeč tudi pripovedi o mački Moniki, za zdaj še nekoliko manj znani literarni junakinji iz knjige *Križemkraž* (1991), te in še nekaj pesmi je avtor prebiral tudi drugo uro ter se z otroki prav prisrčno pogovarjal tudi o svojih in njihovih mačkah. Učenci so se gostu zahvalili s cvetom in z uokvirjenim otroškim likovnim delom, na katerem pa ni bila upodobljena kakšna mačka, ampak čudežna roža.

Srečanje je bilo prijetno za vse, saj je gospod Kovič rekel, da bo še kdaj prišel, otroci pa so si po srečanju v šolski knjižnici izposodili skoraj vse njegove knjige.

Marija Lušin, šolska knjižničarka
Foto Marija Lušin

NAGRADNI IZLET V BENETKE

Ker smo 8 let pridno brali knjige in ker smo v tem predelu (nekdanja občina Vič), smo letos, v zadnjem razredu osnovne šole, odšli na nagradni izlet v Benetke.

V petek, ne boste verjeli, 1. aprila, smo se zbrali pred šolo. Avtobus je malo zamudil in neki neresni učenec. Med potjo smo pobrali še učence iz osnovne šole Preserje in Zavoda za slepo in slabovidno mladino. Pot je bila dolga, zato smo se malo ustavili za malico in druge potrebe. Na meji nismo imeli težav, zato smo hitro prišli do пристanišča Porto Sabiani. Ob desetih smo se posedli na ladjo in se odpeljali po laguni do Benetk. Kmalu smo zagledali zvonik sv. Marka. Izstopili smo in se domenili glede vrnitve nazaj. Vodička nas je popeljala po ulicah mimo stojnic, obloženih z oblekami in raznovrstnimi spominki. Ladje so odpeljale in po skupinah začeli ogledovati Benetke.

Najprej smo si ogledali Most zdihlajev. Za tiste, ki ne veste veliko o Benetkah, naj poveva, da je to most, ki povezuje doževno palačo in beneške ječe. Iz zapora ni bilo moč pobegniti, čeprav je to nekomu tudi uspelo. Pa še to, Benetke stojijo na hrastovih kolih, ki so jih pred več stoletji sekali pri nas na Primorskem.

Izza ovinka smo takoj zagledali daleč najvišji zvonik in cerkev sv. Marka. Neprestano so nas obletavali golobi, ki so značilni za Benetke. Sprehodili smo se po trgu sv. Marka in nato odšli v cerkev. V cerkvi smo zmolili eno

»desetko«, ker nas zvečer ni bilo pri devetdnevnici za birmo. Cerkev je lepa in zelo velika, zato se je ne da zgrešiti. Nato smo prišli še na svoj račun, ko smo se lahko prosto sprehajali po Benetkah. Imeli smo uro in pol časa. Veliko si sicer nismo mogli kupiti, saj je zelo drago, smo pa videli veliko beneških mask. Tudi mi smo si želeli, da bi se peljali z gondolami po Benetkah, a nam nekako ni zneslo.

Po mestnih ulicah ni nobenega avtomobila ali kolesa. Vse se prevaža z ladjami, do trgovin pa robo pripeljejo s posebnimi samokolnicami, prilagojenimi za vožnjo po stopnicah. Stavbe so skoraj vse v posebnem slogu. Vse je okrašeno in prekrito z marmorjem. Glavni trg je Markov trg, ki se razprostira pred cerkvijo sv. Marka. Tam je tudi zvonik, ki izstopa iz okolice, ker se je starejši podrl. Postavili so novega iz zidakov. V pritličju stavbe so trgovine. Na vsaki strani je kavarna, kjer čez dan igrajo klasično glasbo. Po trgu mrgoli ljudi vseh narodnosti.

Domenjeni smo bili, da se ob treh popoldne zberemo pred ladjo, s katero smo prišli. Zbrali smo se, posedli na ladjo in se odpeljali do avtobusa. Po kratki vožnji smo se ustavili v nakupovalnem centru, kjer smo si lahko kaj kupili. Odhod od tam je bil ob sedmih. Odpeljali smo se proti Sloveniji. Na poti proti Laščam smo se najprej poslovili od učencev OŠ Preserje, nato pa še od učencev Zavoda za slepo in slabovidno mladino.

Okoli desete ure smo se pripeljali v Lašče. Pred šolo smo se razšli in se odpravili proti domu.

To je bil zelo lep izlet, le škoda, da je takih izletov premalo. Posebna zahvala gre tudi Občini Velike Lašče, ki je izdatno podprla naš »projekt« tudi finančno.

Zato se lepo zahvaljujemo in priporočamo še naše znanke.

Jakob Indihar in Jaka Pečnik, 8.b

KULTURNI DAN V STIČNI IN NA MULJAVI

Hura, smo se razveselili, ko smo sprejeli nadvse razveseljivo novico. Glasila se je: »V petek, petnajstega aprila, je načrtovan kulturni dan«. Izvedeli smo, da bomo obiskali stiški samostan in Jurčičevo rojstno hišo. Novica je bila pa še prav posebna, saj je pouk odpadel. Mislim, da bi bil vsak šolar izredno srečen, če bi imel takšno možnost. Zame pa novica ni bila vesela samo zato, ker ni bilo pouka, ampak me je stiški samostan že od nekdaj privabljal, v meni vzbujal ogromno radovednost, saj je posebnost slovenske dežele.

Zjutraj sem s težavo pričakal avtobus, ki je peljal naravnost, ne levo, ne desno, v samostan Stična. Na kraju prihoda nas je pričakala nadvse simpatična vodička Polona. Popeljala nas je na dvorišče samostana, kjer nam je posredovala podatke, ki bi bili v nadaljnjem ogledu zelo koristni in razumljivi. Tako nas je popeljala v svet belih menihov ali CISTERCIJANOV. Opisala nam je njihova izvorna oblačila; menihi ponavadi nosijo škapulir in pa habit. Prvo je črno, drugo pa belo oblačilo. Za nadvse svečane priložnosti nosijo kukulo, ki je izdelana iz prvovrstne svile.

Menihi so zelo pridni ljudje. Molijo kar petkrat na dan, vmes pa delajo, in sicer na polju, gojijo živino, izdelujejo izvrsten sir (Stiški Trapist) in veliko drugih vsakdanjih opravil. Njihov rek je: moli in

delaj. Imajo približno dva hektarja obdelovalne površine, ki pa je pod klavzuro. To pomeni, da si je obiskovalci samostana ne smejo ogledati.

Samostan kot celota je sestavljen iz številnih objektov. Mi smo obiskali cerkev, muzej in objekt za vsakdanje bivanje. V slednjem je tudi križni hodnik z znamenitimi gotskimi oboki. Pravijo, da je najlepši v Sloveniji. In najbolj obiskan prostor v samostanu poleg verskega muzeja. Križni hodnik pa pravijo, da vodi v vse prostore samostana.

Cerkev je ena največjih cerkev v Sloveniji. Ima štiri ladje, zato jo imenujemo bazilika.

Muzej ima tri izjemno napolnjena nadstropja, ki z materialnim gradivom opisujejo življenje menihov v preteklosti.

Z obiskom muzeja se je ogled samostana končal. Sledil je ogled Jurčičeve rojstne hiše in letnega gledališča na Muljavi.

Josip Jurčič je bil izredno znan pisatelj, ki je napisal vrsto zanimivih zgodb. V letnem gledališču jih tudi vsako leto odigrajo. Kulturni dan se je končal z ogledom Krjavljeve koč zraven Jurčičeve rojstne hiše.

Priznam, dan je bil naporen in napolnjen s samimi presežniki. Saj sem o takšnem doživetju vedno sanjal.

Silvester Jakša, 7.b

9. MEDNARODNI KRPA NOV KROS

Osnovna šola Primoža Trubarja Velike Lašče je v četrtek, 21. 4. 2005, v sodelovanju organizacij in posameznikov iz Turjaka izpeljala 9. Krpanov kros, tudi letos z mednarodno zasedbo. Kros je bil tretje leto v Turjaku, udeležilo pa se ga je rekordno število tekačev, 836. Poleg učencev domače šole je teklo še 460 učencev in učenk iz 16 slovenskih in ene hrvaške (Reka) osnovne šole. Razveseljivo je dejstvo, da se je število nastopajočih šol v primerjavi z lanskim letos podvojilo.

Prireditvev je potekala v veliki meri po ustaljenem urniku, dodali pa smo tek odraslih, za katerega bi želeli, da se v naslednjih letih prav tako uveljavi.

Kot vsako leto je tudi letos tekmovanje odprla skupina otrok iz vrtca Sončni žarek, ki se je v dveh kategorijah pomerila na 200 metrov dolgi progi. Tudi letos smo malčkom po teku podelili nekaj sladkih presenečenj.

Sledilo je odprtje tekmovanja z državno himno ter nagovorom ravnatelja Edija Zgonca.

Tekmovalni del je bil razdeljen na kategorije. Začeli so učenci, rojeni leta 1998, za njimi so startala še dekleta. Učenci prvega, drugega in tretjega razreda so premagali 400 metrov dolgo progo. Sledila je podelitev medalj in nagrad najhitrejšim, v tem času pa so se pripravili učenci 4., 5. in 6. razreda. Tekli so na 700 metrov dolgi progi. Tudi po teh šestih tekih je bila podelitev.

Z najdaljšo progo, dolgo 1000 metrov, so se spopadli učenci, rojeni leta 1992, 1991 in 1990, medtem ko so učenke tekle na 700 metrov dolgi progi.

Zaradi velikega števila tekačev je bila na startu gneča, vendar se je vse, kljub nekaterim padcem, končalo brez težav.

Po končanem zadnjem teku in podelitvi smo izžrebali nagrade, ki smo jih pridobili od sponzorjev, ki so naštetih spodaj. Vsi učenci so trepetali, nekateri so bili izžrebani, drugi ne.

Sledil pa je še en vrhunec dneva, ko so se na progo podali še odrasli. Letos smo premierno organizirali tak tek. Udeležilo se ga je 12 moških in 3 ženske. Moški so tekli na 1500, ženske pa na 1000 metrov. Namen tega teka je spodbujanje zdravega, aktivnega načina življenja. Poleg tega želimo učencem pokazati, da tek nikakor ni samo aktivnost za čas osnovne in srednje šole, pač pa se z njim lahko ukvarjaš celo življenje.

Kot vsako leto smo mentorje, spremljevalce in voznike počastili z golažem, ki ga je tudi letos skuhal Dare Škrj.

Dan se je končal s prijateljsko nogometno tekmo med ekipama osmošolcev in ŠMD Turjak.

Kljub hladnemu in vetrovnemu vremenu smo prireditvev izpeljali lepo. Pomembno je, da ekipa reševalcev Pacient ni imela veliko dela, saj poškodb ni bilo.

Tudi letošnji kros je pokazal, kako pomembno je pri organizaciji tako velike prireditve sodelovanje šole in civilnih organizacij in posameznikov. Tako kot lani so nam na pomoč priskočili krajani Turjaka in okoliških vasi in s skupnim delom smo dosegli, da je tudi letošnji kros upravičil sloves dobro organizirane in ene večjih tekaških prireditvev na tem območju.

Prihodnje leto bo Krpanov kros slavil jubilejno deseto ponovitev, letošnji pa je bil gotovo lepo povabilo, da se nam pridruži še kdo. Vabljeni torej v aprilu 2006.

Osnovna šola Primoža Trubarja Velike Lašče se za nesebično pomoč pri pripravi 9. Krpanovega krosa zahvaljuje naslednjim sponzorjem, brez katerih prireditve v takem obsegu ne bi mogli izpeljati:

Akustiki Pirman,
Tobačni Grosist d.o.o.,
Pekarni Blatnik,
Občini Velike Lašče,
Založbi Rokus,
Pizzeriji Rozamunda Turjak,
Trgovini Bofex,
Kulturno turističnemu zavodu Turjak,
Gasilskemu društvu Turjak,
Športno mladinskemu društvu Turjak,
KUD Marij Kogoj Turjak,
Porscheju Slovenije,
podjetju Bosch,
Gostilni pri Murnu, Turjak,
Veterinarski postaji Ljubljana,
trgovini Poni, Velike Lašče,
trgovini Trgoup, Velike Lašče,
frizerskemu salonu Kodrček, Velike Lašče,
družbi Mercator, Ljubljana,
Mojci Terlikar,
Sašu Zgoncu,
Zarji spominov Turjak,
ŠTD Cereji,
Lokostrelskemu društvu Turjak,
Sušilnici sadja Gradež,
Družbi Lomas, d.d.,
podjetju Braun,
podjetju Duracel,
Kmetijski zadrugi Velike Lašče,
Elizabeti Šavli,
Daretu Škrju,
Tomažu Pečniku,
Milanu Zelniku in
vsem, ki ste kakorkoli pomagali pri pripravi in izvedbi.

REZULTATI 9. KRPA NOVEGA KROSA

Učenci, letnik 1998

1. mesto: Jure Miklavc, OŠ Kolezija, Ljubljana
2. mesto: Jaka Mušič, OŠ Dobrova
3. mesto: Gal Škorc, OŠ Oskarja Kovačiča, Ljubljana

Učenke, letnik 1998

1. mesto: Lara Prijon, OŠ Kolezija, Ljubljana
2. mesto: Teja Avčin, OŠ Kolezija, Ljubljana
3. mesto: Elizabeta Zalar, OŠ Oskarja Kovačiča, Ljubljana

Učenci, letnik 1997

1. mesto: Matevž Škrtič, OŠ Stranje
- 2. mesto: Gal Škulj, OŠ Primoža Trubarja, V. Lašče**
- 3. mesto: Luka Debeljak, OŠ Primoža Trubarja, V. Lašče**

Učenke, letnik 1997

- 1. mesto: Nika Černigoj, OŠ Primoža Trubarja, V. Lašče**
2. mesto: Simona Žerovnik, OŠ Dobrova
- 3. mesto: Katja Zakrajšek, OŠ Primoža Trubarja-PŠ Rob**

Učenci, letnik 1996

- 1. mesto: Rok Kaplan, OŠ Primoža Trubarja, V. Lašče**
2. mesto: Aljaž Škarabot, OŠ Dobrova
3. mesto: Matija Bozja, OŠ Škofljica

Učenke, letnik 1996

1. mesto: Tjaša Grebenc, OŠ Dr. I. Prijatelja, Sodražica
- 2. mesto: Manca Duščak, OŠ Primoža Trubarja-PŠ Turjak**
- 3. mesto: Petra Oblak, OŠ Primoža Trubarja, V. Lašče**

Učenci, letnik 1995

1. mesto: Peter Tomšič, OŠ Dobrova
2. mesto: Damjan Urbančič, OŠ Dobrova
3. mesto: Matic Pandelj, OŠ Oskarja Kovačiča, Ljubljana

Učenke, letnik 1995

1. mesto: Eva Troha, OŠ dr. I. Prijatelja, Sodražica
2. mesto: Dragana Zarič, OŠ Oskarja Kovačiča, Ljubljana
3. mesto: Anja Šinkovec, OŠ Oskarja Kovačiča, Ljubljana

Učenci, letnik 1994

- 1. mesto: Klemen Duščak, OŠ Primoža Trubarja, V. Lašče**
- 2. mesto: David Šavli, OŠ Primoža Trubarja, V. Lašče**
- 3. mesto: Matija Mohorič, OŠ Primoža Trubarja, V. Lašče**

Učenke, letnik 1994

1. mesto: Maruša Andoljšek, OŠ Dr. F. Prešerna, Ribnica
- 2. mesto: Kristina Hočevar, OŠ Primoža Trubarja, V. Lašče**
- 3. mesto: Neža Hočevar, OŠ Primoža Trubarja, V. Lašče**

Učenci, letnik 1993

1. mesto: Uroš Ulaga, OŠ Primoža Trubarja, Laško
2. mesto: Mitja Lindič, OŠ Oskarja Kovačiča, Ljubljana
- 3. mesto: Rok Marolt, OŠ Primoža Trubarja, V. Lašče**

Učenke, letnik 1993

1. mesto: Monika Oražem, OŠ Dr. F. Prešerna, Ribnica
2. mesto: Nika Kožar, OŠ Dr. F. Prešerna, Ribnica
3. mesto: Anja Žerovnik, OŠ Dobrova

Učenci, letnik 1992

1. mesto: Nik Zobec, OŠ dr. F. Prešerna, Ribnica
2. mesto: Peter Vidmar, OŠ Zbora odposlancev, Kočevje
3. mesto: Izidor Zupan, OŠ Primoža Trubarja, Laško

Učenke, letnik 1992

1. mesto: Eva Gornik, OŠ Ob Rinži, Kočevje
2. mesto: Maruša Indihar, OŠ Škofljica
3. mesto: Maša Mušič, OŠ Dobrova

Učenci, letnik 1991

1. mesto: Vid Pucelj, OŠ Dr. F. Prešerna, Ribnica
2. mesto: Andraž Hočevar, OŠ Dr. F. Prešerna, Ribnica
3. mesto: Žiga Marin, OŠ Ob Rinži, Kočevje

Učenke, letnik 1991

1. mesto: Špela Trope, OŠ Škofljica
- 2. mesto: Veronika Podlogar, OŠ Primoža Trubarja, V. Lašče**
3. mesto: Tina Dobovšek, OŠ Oskarja Kovačiča, Ljubljana

Učenci, letnik 1990

1. mesto: Luka Kaplan, OŠ Dr. F. Prešerna, Ribnica
2. mesto: Gregor Janeš, OŠ Loški Potok
3. mesto: Tadej Kržič, OŠ Preserje

Učenke, letnik 1990

1. mesto: Manca Gobec, OŠ Oskarja Kovačiča, Ljubljana
2. mesto: Damjana Hriberšek, OŠ Primoža Trubarja, Laško
3. mesto: Lara Hočevar, OŠ Ob Rinži, Kočevje

Vse rezultate in slike si lahko ogledate na šolski spletni strani.

Bojan Novak

9. KRPA NOV KROS NA TURJAKU

V četrtek, 21. aprila, je bila že tradicionalna prireditev, imenovana Krpanov kros, že deveta po vrsti, zato lahko mirne volje rečem, da je tradicionalna. Tako je bilo povedano tudi na začetku s strani ravnatelja naše šole Edija Zgonca. V uvodu je povedal, da bo letos teklo krepko čez 800 tekačev iz 14 šol, kar je doslej rekord. Razdeljeni so bili in smo bili na devet kategorij, vrtec in razredi od prvega pa vse do osmega.

Zdelo se mi je, da športni pedagogi iz drugih šol na tek niso pošiljali mlajših učencev, kar je po eni strani logično. Zato smo v kategorijah do letnika 95 pobrali vse medalje.

Do letnika 93 sem prireditev spremljal z zanimanjem in dobro voljo. A ko so učenci pretekli določene razdalje, namreč letnik 93, so bili zadnji, ki so pretekli 700 metrov. Na vrsti smo bili mi, učenci letnika 92. Mi smo se morali »spopasti« z razdaljo dobrih 1000 metrov. Priznam, sem eden boljših tekačev v moji kategoriji. Sošolci so od mene pričakovali visok rezultat in me spodbujali, češ da sem najboljši, najhitrejši itd. V meni so vzbudili kanček motivacije. Ampak mislim, da je trema dobila bitko. Štarter je zapiskal začetek krosa. Na začetku sem imel občutek, kot da bom švignil mimo vseh in tekel izvrstno. A 21. april ni bil moj dan. Noge so postajale vse težje in težje, nekaj me je uščipnilo v kolenu in sem moral popustiti. Izgubil sem pet mest. Prehitel me je moj sošolec Alen, ki pa ni od muh. Bil je bolj trden v duši in ni ga izdala trema. Tekel je sijajno in bil na koncu četrti. Še enkrat mu iskreno čestitam. Jaz pa sem stisnil še zadnje atome moči in na koncu »prigaral« šesto mesto s polminutnim zaostankom za prvim. Prvi je bil Nik Zobec, kar pa ni kakšno presenečenje, saj je uspešen triatlonec. Na cilju sem našel sošolca, ki je bil četrti, in ga povprašal o občutkih in rezultatu. Še se spomnim, kako mi je od napora pokazal samo s prsti. Mislim sem si, da ni tekel tako zlahka, izkazalo se je, da se nisem ušel.

Odšel sem po malico, ki mi ni preveč teknila. Odložil sem jo v nahrbtnik in razmišljal, razmišljal in ...

Medtem so pritekli na cilj še zadnji tekači. Nekaj je bilo mojih sošolcev. Stopili so do mene in mi zastavljali vsa mogoča vprašanja. Kot sem opazil, se jim je v očeh zrcalilo razočaranje, ki ga ne bom pozabil. Rekel sem, da sem tekel po najboljših močeh in da sem bil šesti od štiriipetdesetih. Kar je bil soliden odstotek glede na število vseh tekmovalcev.

Sede sem sam čakal na konec prireditve, saj sta bili še dve kategoriji tekmovalcev. Ob sklepu prireditve je bilo še žrebanje praktičnih nagrad za vse sodelujoče, a tudi tam mi ni uspelo.

Za epilog bi rekel: več sreče prihodnjič!

Silvester Jakša, 7. b

BIRMA V ROBU

Otroci se v letih priprave na sveto birmo začno obračati v sebe, srečajo se s svojim duhovnim življenjem, začnejo se zavedati odgovornosti in dolžnosti. Zato je potrebno, da se znajo starši poglobljati v njihovo dušo, znajo prisluhniti razvojnemu obdobju ter pravilno razumeti in ovrednotiti njihovo doživetje sveta. In kako pomembno je v teh letih razumevati deset božjih zapovedi, ki so povezane s celotnim razvojem mlade osebnosti. Ob dobrem razumevanju le-teh začnejo mladi ljudje pravilno oblikovati svojo osebnost, osvajati prave krščanske vrednote, ki postajajo del njih. Zato morajo starši te vrednote v njih vzpodbujati, da bodo odrasli v odgovorne mlade osebe in bodo začutili, da so poleg materialnih dobrin potrebne tudi duhovne vrednote – vera v Boga.

Otroci robarske župnije so zakrament svete birme prejeli 1. maja 2005 ob 15. uri. Birmancev je bilo 13, letos pa so prvič imeli sveto birmo po novem sistemu, na dve leti. Slovesnost je skupaj s sedmimi duhovniki vodil pomožni škof Glavan. Po končani slovesnosti so imeli pogostitev v župnišču, za kar je poskrbela gostilna

Škrabec iz Roba. Na pogostitev so bili povabljeni ožji krog sodelujočih in pa predstavniki Karitasa Rob, pevskega zbora, župnijskega sveta in gospodarskega sveta.

Robarski župnik Vinko Šega je povedal, da so se otroci pridno udeleževali vseh priprav na sveto birmo. Priprave so potekale prvih devet petkov pred sveto birmo in vsi so resno in zvesto hodili na vse priprave. En teden pred sveto birmo so

imeli otroci tudi duhovno obnovo.

Tako notranja kot zunanja okrasitev cerkve je bila lepo urejena, vse pa je popestrilo tudi lepo sončno vreme, ki je poskrbelo za pravo razpoloženje. Za parkirišča so poskrbeli robarski gasilci, tako da je vse potekalo nemoteno. Gospod Vinko Šega upa, da bodo otroci dobro sprejeli duhovne sadove, ki so jih prejeli z zakramentom svete birme.

Mojca Praznik

POLOVICA BIRMANCEV IZ VELIKIH LAŠČ

BIRMA V VELIKIH LAŠČAH

Pa je za nami. Sv. birma namreč. Birmanski voditelji Katarina, Metka, Nuša, Petra in Franc vsem vam, dragi birmanci, čestitamo in vam v kolesarskem jeziku sporočamo, da še nismo na cilju. Končana je ena izmed etap, cilj pa je še daleč. Upamo, da zaradi utrujenosti ne boste odstopili in se bomo še srečevali v prihodnjih etapah. Boglonaj tudi za pozornost, ki ste nam jo izkazali ob koncu te »etape«.

Dekanijski pastoralni svet
dekanije Ribnica

vabi na

1. ŠKOFIJSKI

PASTORALNI DAN,

ki bo v soboto, 4. junija 2005, v Stični.

Prireditev bo celodnevna in se bo pričela ob 9.30.

Da ne bo dolgčas, bo dobro poskrbljeno tako za otroke kot tudi za vse ostale. Dopoldne bo v obliki delavnic prikazano praktično vse, kar v tem trenutku »premore« slovenska Cerkev. Popoldne pa bo slovesna sveta maša s procesijo, med katero bomo skupaj z ljubljanskim nadškofom Alojzom Uranom posvetili ljubljansko nadškofijo Jezusovemu in Marijinemu srcu.

Vsi ljudje dobre volje lepo vabljeni!

Podrobnejše informacije dobite v svojih župnijah.

ORATORIJ V ROBU 2005

Priprave na oratorij so že v polnem teku. Animatorji smo s svojim izobraževanjem začeli že v prvomajskih praznikih. Kako motivirati skupino in ostati animator več let, smo se s pogovorom in igrami učili pod vodstvom dveh voditeljic iz mladinskega ceha iz Ljubljane. Izobraževanje je za animatorje zelo pomembno in tega se zavedamo, saj smo opravljali že tretji tečaj.

Te dni že skrbno pripravljamo kateheze, igre in delavnice, ki vas bodo razveseljevale.

Naslov letošnjega oratorija je **NE SE BAT**
in bo potekal od 30. 6. do 3. 7. 2005.

Ne se bat, pridi v našo družbo in pripelji s sabo še kakšnega prijatelja.

Oratorij je namenjen vsem otrokom devetletke, ne le mlajšim, kot nekateri zmotno mislijo.

Zato ... ne se bat, pridi in poglej!

Sponzorji so zaželeni, vsak še tako majhen prispevek nam veliko pomeni. Vsem se bomo tudi javno zahvalil v Trobli in na plakatih. Hvala.

Voditeljica oratorija Romana Petrič

DRUŠTVO PODEŽELSKE MLADINE

V društvu podeželske mladine smo še vedno zelo aktivni in kot smo napovedali že v prejšnji številki Troble, smo organizirali plesni tečaj. Učimo se latinskoameriške in standardne plesne. Po treh vajah že obvladamo čačča in angleški valček, začeli pa smo vaditi tudi že dunajski valček in rumbo. Vaj se udeležuje okrog 10 parov in vsi se na vajah zelo zabavamo. Prvi rezultati so že tu. Pri plesu ne stopamo več drug drugemu po nogah, za kar se imamo zahvaliti učitelju Franciju in Tini, ki je vso stvar organizirala.

Naš naslednji cilj je postavitve spletne strani Društva podeželske mladine Velike Lašče, kjer bomo sproti objavljali, kaj se dogaja v društvu in razne druge zanimivosti.

Alenka Vasič

NAŠ DOM ZEMLJA

Stvarstvo, ki nam je dano, imamo za nekaj samoumevnega. Kot da ga naše ravnanje (onesnaževanje) ne more prizadeti in porušiti ravnovesja v njem.

Onesnaževanje je postalo del našega vsakdana, narava pa se nam zato že krepko maščuje.

Tudi Dobrodelčki in birmanska skupina iz Roba smo ob dnevu zemlje želeli storiti nekaj za naše okolje, zato smo se odpravili na čistilno akcijo. Pobrali smo veliko smeti, mnogo pa jih je še ostalo, ker so bile prevelike (avtomobilski deli, gume, pralni stroji ...).

Največ je bilo odpadkov, ki niso nevarni za okolje, vendar pa vseeno bodejo v oči in izražajo našo kulturo oz. nekulturo.

Kdo uživa med plastičnimi steklenicami, vrečkami, papirji, ...?

Najbrž nihče. Zakaj, se sprašujem, pa takšna »radodarnost« do drugih? Kar ne želiš gledati na svojem vrtu, ne meči na tujega (ob ceste, v gozd ...). Ob tolikšnem številu smetnjakov, kot jih imamo sedaj, je res čudno, da ljudje ne najdejo svojega za svoje smeti.

V naši zbirki so se našle prav zanimive stvari: steklenice, pulover, jakna, očala, plastične kantice, posoda, čevlji, ... predmeti, ki jih ne odvržeš čisto slučajno.

Po številnih čistilnih akcijah, ki so se dogajale ob dnevu zemlje, je prav gotovo bolj čisto okolje tudi v naši občini. Kaj pa boš storil TI, da bo takšno tudi ostalo?

Romana Petrič

DAN ZEMLJE

Skavti smo bili tudi letos na dan Zemlje zelo aktivni. Rdeča nit vseh aktivnosti je bila gozd. Trop za okoljsko vzgojo nam je pripravil obilico dejavnosti in natečajev. Naša skavtska skupina je izpeljala tudi svoj okoljevarstveni projekt. Z njim smo hoteli spoznati naš gozd in njegovo življenje s problemi in potrebami, ki jih ima ter ozaveščati našo skrb do gozda. In kaj smo počeli?

Najmlajši Volčiči in Volkuljice so se pogovarjali o živalih, ki živijo v naših gozdovih. Naredili so dva plakata, nanju narisali gozd in nalepili vse živali, ki živijo v našem gozdu.

Izvidniki so spoznavali različne vrste dreves in sestavo samega gozda. Na zemljevid Turjaka in njegove okolice so vrisali gozdne površine glede na vrsto in sestavo gozda. Med samim ogledom gozda pa so ga tudi čistili.

Popotniki so morali raziskati gozd in fotografirati ter opisati črne točke: gozdne škodljivce in zajedalce, razna smetišča. Vse so poslikali, zapisali svoja mnenja in črne točke vrisali na zemljevid.

Vsi skupaj pa smo obiskali Lovsko društvo Turjak, kjer nam je gospodar lovske družine gospod Stane Hren povedal vse o življenju in dejavnostih lovcev.

*Marko Šavli – Dobrodušni lev
Škocjan - Turjak 1*

SKAVTI PRI LOVCU

V petek, 22. aprila, ko praznujemo dan Zemlje, smo se skavti sestali z enim od lovcev. Ta gospod nam je veliko povedal o živalih, ki živijo v naših gozdovih, in o lovskih zakonih. In zakoni so ena stvar, ki jo imamo tako skavti kot lovci.

Najbolj zanimivo mi je bilo, ko je govoril, kako prepoznamo, ali je lovec ubil medveda v samoobrambi ali ga je ubil za trofejo. Kadar medved napade, se dvigne na zadnje noge. Le v tem položaju je možno, da je ustreljen v trebuh ali srce. Na kožuhu pa se mu poznajo tudi sledi smodnika. Če pa ga hoče lovec ustreliti za trofejo, ga mora zadeti v pleča.

Srečanje mi je bilo zelo všeč, ker sem izvedel veliko novega o delu lovcev in o gozdu, ki nas obdaja.

Aljoša Spindler, Gruča belih, Krdelo navihanih tačk

Gospod lovec nam je govoril o živalih. Videli smo nagačeno medvedko. V prostoru, kjer smo bili, smo videli tudi kožo divje svinje. Gospod nam je povedal tudi, da imajo svoja pravila in dogovorjene znake.

Anita Petrič, Gruča belih, Krdelo navihanih tačk

V petek, na dan Zemlje, smo obiskali lovca. Pogovarjali smo se o gozdnih živalih. V lovski sobi smo videli nagačene glave jelenov, medvedko in divjo mačko.

Sabina Vintar, Gruča modrih, Krdelo navihanih tačk

ZIMOVANJE

Letos smo Volčiči zimovali v Bohinjski Beli. Bilo je zelo super. Bili smo veliko zunaj in uživali v igrah na snegu. Dekleta so naredile velikega polža iz snega, fantje pa smo se lovili in kepali. Imeli smo tudi zabaven večer, se igrali razne igrice in peli. V nedeljo smo bili pri sv. maši.

David Šavli, Gruča belih, Krdelo navihanih tačk

Izvidniki smo zimovali na Trsteniku pod Storžičem. Naučili smo se veliko novega, sploh pa novinci, ki so bili prvič z nami. Bilo je zelo zabavno, tako na snegu, kot v hišici. Zunaj smo se kepali in delali obzidja, notri pa smo se šli različne igrice. Imeli smo se lepo, a na koncu zelo utrujeni odšli domov. Se že veselimo poletnega tabora.

Klemen Jakob – Družabni rakun

VABILO

SKAVTSKA SKUPINA ŠKOCJAN-TURJAK 1
VABI NA

SKAVTSKO OBLJUBO,

KI BO 21. 5. 2005 OB 12. URI
NA GORI PRI SV. AHCU.

PRI SV. MAŠI BO OBLJUBO DALO 16 NOVIH SKAVTOV
IZ ŽUPNIJ ŠKOCJAN, TURJAK, VELIKE LAŠČE IN LJ. KODELJEVO.

PRIDITE IN SE SKUPAJ Z NAMI VESELITE
NOVIH MLADIH NADOBUDNEŽEV!

PRISRČNO VABLJENI!

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Univerzo za III. življenjsko obdobje smo dočakali tudi v velikolaški občini. Organizator je Ljudska univerza Kočevje, ki jo vodi strokovna delavka **Majda Valda**, dipl. org dela - menedžerka. Za uresničenje tega projekta je bilo potrebno razumevanje, sodelovanje in pomoč našega župana **Antona Zakrajška**, ravnatelja OŠ Primoža Trubarja **Edija Zgonca** in predsednika Društva upokojencev **Francija Ivanca**. Hvala vsem trem.

V velikih Laščah so bili organizirani štirje krožki.

1.) Usposabljanje za osebnostno rast, mentor Tone Fabjan.

2.) Osnove računalništva, mentorica Zofija Šabič.

3.) Osnove angleščine, mentorica Jasmina Čajo.

4.) Zdravilna zelišča, mentor Alojz Vidič.

Trije krožki so potekali v klubski sobi Levstikovega doma, računalniški pa v OŠ Primoža Trubarja, v učilnici z računalniško opremo. Delo prvega jesenskega semestra je trajalo od oktobra 2004 do aprila 2005, tedensko po uro in pol v vsakem krožku. Čas je bil razporejen tako, da je bila možna udeležba v vseh štirih krožkih. Krožek preneha delovati, če pade udeležba pod 6 članov. Članarina za ta jesenski semester je znašala 2.750 SIT.

Mentorji, ki so prihajali na predavanja skrbno pripravljene, so bili prijazni,

potrpežljivi, so nam pomagali, so pojasnjevali naša vprašanja in nas vzpodbujali k razmišljanju. Dali so nam tudi pisna gradiva za lažje razumevanje snovi. Vsem mentorjem in vodstvu Ljudske univerze Kočevje za vse iskrena hvala!

Univerza za III. življenjsko obdobje pa ni le priložnost za prijetno druženje, ampak je tudi resno delo, ki išče odgovore na nešteta zapletena vprašanja duhovnega razvoja. Nekateri odgovori na tovrstna vprašanja presegajo duhovni razvoj človeka, a jih ne kaže zavreči kot neumnost, pametneje bi bilo iskati odgovore dalje tudi v literaturi in se sodobno opismenjevati.

Računalnik postaja nepogrešljiv opismenjevalec sodobnega človeka. Čim bolj se z njim seznanjamo, lažje razumemo njegovo vrednost. Več jezikov znaš, več veljaš, je že stara resnica. Angleščina postaja svetovni jezik in ugodno je, da se je lahko učimo tudi v Laščah. Zdravilna zelišča so prav gotovo koristna, poznavanje in iskanje takih zelišč pa je lahko tudi prijetno in koristno druženje z naravo. Ljudska univerza Kočevje pa razširja še drugačne krožke, ki lahko postanejo dostopni, nam popestrijo in obogatijo življenja. Izkoristimo.

Ljudska univerza Kočevje ob zaključku študijskega leta pripravlja tudi zanimiv skupni izlet univerz Kočevje, Velike Lašče, Ribnica v Novo mesto 4. aprila 2005 in že organizira vpise v naslednje tečaje. Vse

MLADOST NA OSOLNIKU

Domači travniki, doline,
davne obujajo spomine,
tam otročad se je podila,
v igri z žogo se borila.

Žoge bile so klopčič volne,
konji lesene rogovile,
a dekleta so iz blata
pekla kruhke in potičke.

Iz rož so spletale si venčke,
bile zale so neveste,
punčke iz cunj so previjale,
bile nadvse skrbne mame.

Leta pa naprej so tekla,
iz deklic zrasla so dekleta,
fantje k njim so v vas hodili,
sladke besede govorili.

Zdaj so babice in dedki,
za igračo so jim vnučki,
zdaj le zdravja si želijo,
sončnih dni se veselijo.

Zo-Ja

informacije lahko dobimo po telefonu 89 38 270 ali 89 38 272 na upravi Ljudske univerze Kočevje. O času in temah krožkov so možni dogovori.

Pogoji za delo univerze so v Velikih Laščah odlični, pripravljenost mentorjev za delo je enkratna, najbolj vprašljivi smo pa mi, slušatelji, ki se polni dobre volje in pričakovanj vpišemo v krožke, med potekom pa nas mine veselje, obnemoremo in odnehamo, namesto, da bi vztrajali do konca. Prav nič ne pomislimo, da lahko povzročimo probleme na Ljudski univerzi v Kočevju in med domačimi člani krožka, če pade število slušateljev pod 6. **V naslednjih tečajih pričakujemo več resnosti in odgovornosti!** Društvo upokojencev šteje 435 članov, v Univerzo za III. življenjsko obdobje pa nas je bilo vpisanih 30, torej imamo še veliko rezerve. Vsem vedoželjnim starim in mladim je odprta pot do novih znanj! Pridite! Korajža velja! Izpitov ni!

Darinka Kolar

EKSKURZIJA ŠTUDENTOV SLAVISTIKE K LEVSTIKU IN STRITARJU

V torek, 12. aprila, smo se študenti slovenistike odpravili na ekskurzijo v Levstikove in Stritarjeve kraje. Na pot smo krenili šele ob enajstih, čez slabo uro pa smo že bili v Velikih Laščah. Najprej smo si ogledali spominski sobi obeh pisateljev, naš naslednji postanek pa je bil že kar na Levstikovem trgu ob njegovem spomeniku.

Ker se je vreme ves čas držalo zelo kislo in so se naše oči upirale v nebo s prošnjo, naj nikar ne bo dežja, smo se dogovorili za variantno pot, ki ni šla čez Sveti Rok, ampak ob glavni cesti pod njim do Retij. V Retjah smo se dalj časa zadržali na mestu, kjer je nekdanja Levstikova hiša, in prebrali, kaj je o Levstiku napisal Stritar. Spustili smo se še do Ilijevega kozolca, potem pa krenili na pot.

V Dvorski vasi smo se za kratek čas ustavili še pri hiši, v kateri je nekaj svojih mladostnih let preživel pesnik in esejist Niko Grafenauer. Naš naslednji postanek je bila Velika Slevica. Ogledali smo si cerkev in baročni oltar, ki je študente prijetno presenetil. Vse premražene nas je potem gospa Mihaela pogostila s toplim čajem, kavo in domačimi prestami. V veselem vzdušju bi potem kar še sedeli in sedeli, vendar nas je čas nekoliko priganjal. Krenili smo proti Podsmreki, k Stritarju, kjer smo si ogledali njegovo kaščo.

Potem pa smo zapustili kulturno pot in se odpravili kar naravnost v Velike Lašče. Pri Kuklju nas je že čakalo pozno kosilo. Sošolci so imeli dovolj časa za počitek, sama pa sem morala na ogrevanje pred ponovitvijo Junteza. Kot sklepni del ekskurzije so si študenti ogledali Levstikovo burko. Nasmejanih lic so se potem odpravili nazaj proti prestolnici, o ekskurziji pa se je potem na Oddelku za slovenistiko govorilo še cel teden.

V imenu vseh, ki smo se ekskurzije udeležili, se najlepše zahvaljujem KUD-u Primož Trubar, gostilni Kukelj in gospe Vanji ter Matičkovim in gospe Mihaeli.

Nuša Dedo Lale

ŠTUDENTI ARHITEKTURE RAZISKOVALI VELIKOLAŠKE KOZOLCE

V mesecu aprilu so študenti 1. letnika Fakultete za arhitekturo iz Ljubljane proučevali velikolaške kozolce. Njihovo pozornost so vzbudili kar štirje: Ilijev kozolec v Retjah, Tadolejni kozolec v Malih Laščah ter kozolca v Kneju in na Gradežu. Zadnja dva sta sicer manj znana, a arhitekturno nič manj zanimiva - oba imata namreč t.i. dero, katero se da izvleči, nekdanj so na njej sušili žito. Tisti študentje, ki so lani raziskovali Stritarjevo kaščo, so tokrat v mentorski vlogi letošnjim skupinam, nad vsemi pa bdita prof. Borut Juvanec in asistent Domen Zupančič. Rezultate študentskega dela si boste lahko ogledali v Gasilskem domu Retje v nedeljo, 5. junija 2005, v času pohoda po Velikolaški kulturni poti, podrobneje pa jih bodo predstavili jeseni. Projekt sta podprla tudi Ministrstvo za kulturo in Občina Velike Lašče.

Metka Starič, Zavod Parnas

**NA GRADEŽU SO ŠTUDENTE LJUBEZNIVO SPREJELI IN JIH V VAŠKI
SUŠILNICI SADJA POGRELI S TOPLIM ČAJEM**

Odmev

ŽLAHTNO ZABAVEN DOGODEK IZ MALE BURKE

Gledalec včasih v gledališče pade z neba – brez priprav, brez vnaprej kupljene vstopnice, brez vnaprejšnjih pričakovanj, ki jih kot recepcijsko ozadje sproža že samo dramatično ime ali omemba gledališča. Tokrat je šlo za slovenskega klasika, ne sicer toliko dramatike, ampak proze, poezije in kritike, velikega Frana Levstika in njegovo malo burko Junteza. Moje asociacije so tekle najprej k številnim redakcijam, ki so tako značilne za Levstikov mučni poznejši »rewriting«, in v smer kulturne zaostalosti njegovega tedanjega okolja, saj je znano, da so predstavo v krčmi pri Drakslerici nevedneži doživljali tako avtentično, da so igralca, ki je igral opitega Junteza, budili, ko se je na odru dogajal prevzem njegove hčerke Marjetke, za katerega nesrečnež ni vedel. Skratka, meja med odrom in publiko takrat še zdaleč ni bila samoumevno vzpostavljena.

In kaj lahko danes človek počne s klasiko, ki je samo začetnikova burka, vaja v slogu, lokalni poskus obujanja slovenskega teatra, ki je po Linhartovem Matičku umrl? In če se uprizarjanja celo lotijo neprofesionalci, ljubitelji ali, kot so jim včasih pejorativno rekli, amaterji? Enkrat mi je že spodrsnilo na ledu, ko sem v KUD-u Savlje, na tako rekoč predmestnem odru, gledala urpizoritev Majcnove Apokalipse in zdržala do konca samo zaradi vljudnosti in dobre družbe filozofov, saj o poetiki ekspresionističnih enodejank še nisem imela nobene predstave, da bi sploh znala oceniti, ali je bil patos (v nezakurjeni dvorani) ustrezen ali ne. Tokrat se je moje tveganje popolnoma izplačalo. Po predavanju sem se odpeljala do Velikih Lašč in v tamkajšnjem kulturnem domu prisostvovala vstajenju Junteza. Čeprav je dvorana zaradi previsokega odra arhitekturno malo primerna za gledališče, tako da je gledalec v četrti vrsti prisiljen gledati vznak, se je pred mojimi očmi začel odvijati zanimiv dogodek, ki je še najbolj spominjal na nemi film: krčmarica Drakslerica v koketnih mrežastih nogavicah, ortopedskih belih natikačih in ozkem temnem krilu se je začela pripravljati na svoje goste: najprej tako, da

je zaman poskušala izbrati glasbo za zabavno vzdušje (namesto živahnih ritmov za ples, ki danes onesnažujejo kafiče, ji je iz stolpa nenehno prihajalo cerkveno in posvetno zborovsko petje, kajti cerkev in gostilna sta še vedno najboljša soseda), vmes malo srkala iz ploščate stekleničice, brisala kozarce in se spotikala ob kramo za šankom. »Drakslerica« je bila v žensko preoblečeni mladenič z brčicami in higiensko tančičasto čepico, kar je že na začetku vzpostavilo zadostno mero komičnega dvoumja: kdo je gospodar pri hiši, podjetna gostilničarka ali trasvestirani, sterilni gostilničar. V sodobnem času si priznavamo, da imamo s spolnimi identitetami velike težave, zato tudi zamenjava igralcev po spolu deluje drugače kot v antiki in elizabetinskem teatru, ko so ženske vloge igrali mladeniči, ne da bi to sploh kdo opazil. Pa ni bila samo Drakslerica spremenjena v moškega (bi bile feministke navdušene ali razočarane?), ampak so bili v igri vsi fantje dekleta in vsa dekleta fantje. To je potegnilo za sabo najprej začudenje, potem smeh, nato pa opazovanje, na kakšnih stereotipih sploh temelji dožemanje spolno določenih vlog, položajev in vzorcev obnašanja. Izkazalo se je, da so ženske, pevke in igralke, masko moškega zbora ali moškega dramskega lika dojele kot izkazovanje odločnosti, moči, veljave, agresivnosti (čeprav burka bolj kaže kratkovidnost čistega racionalizma, ki ga kulturno pripisujemo moškim). Moški pevci in igralci v ženskih vlogah pa so se razumeli kot bitja, ki čakajo, ubogajo, neodločno mencajo, se

MARGARETA DAMJANIČ JE NA MEDOOBMOČNEM SREČANJU GLEDALIŠKIH SKUPIN PREJELA PRIZNANJE ZA NAJBOLJŠO STRANSKO MOŠKO VLOGO.

spogledujejo, se samoljubno ukvarjajo z zunanjim videzom ter pričakujejo občudovanje in osvajanje. Skratka burka je s to režisersko domislivo zaživela kot drastična karikatura razumevanja spolnih vlog, kar se je tudi gledalcu, ki ne pozna vsebine Junteza, moralo do konca razkriti skozi tematski problem: kateri od treh prosilcev in zaradi katere kvalitete je vreden za ženina Juntezove hčerke Marjetice in kaj je na njej takega, da je vredna moškega tekmovanja. Poroka zaradi koristi in spopad čustev nasproti razumu so znan izvor klasične in klasicistične dramatike in o tem tudi Levstik ni povedal nič novega: naivnega računarja je treba razgaliti in osmešiti tako, da se mu njegova igra ne bo izšla in bo zmagala ljubezen. Ampak kako prikazati rivalstvo med aspiranti in kako ljubezen? S stereotipi seveda, najbolje tistimi iz soap oper in drugih posladkanih žanrov, s katerimi se hranijo osamljena srca: rdečo vrtnico med zobe in »dol se dat«, tako da par izgine »iz kadra«. Ne vem, koliko ljudi razmišlja, da je erotični akt v gledališču in filmu neuprizorljiv, ker je uprizorljivost že a priori pornografija, in da je torej burki primerno treba izbrati takoj prepoznavna znamenja.

Posebnost predstave je njena funkcionalna statika: namesto globine odra imamo vodoravno strukturirani prostor, nekakšen trak z jasno zaznamovanim središčem. Na njegovem obrobju je zbor, ki glasbeno komentira dogajanje in soustvarja vzdušje – da ne bi slučajno spregledali pomena dialogov (od tragičnega s filmsko glasbo iz westrnov, usodnega z Beethovnovimi akordi iz 5. simfonije, igrivega s solmizacijsko »vajo zbora«). Zbor je strogo razdeljen na ženski in moški del, kar me je spomnilo na to, kako so v Levstikovem stoletju ob vsaki cerkveni maši razdelili in ločili vernike od vernic. V središču je Junteza s hčerjo Marjetko (ki v usodnem trenutku zleze na mizo), v večji ali manjši oddaljenosti od njiju pa še mlinar Žefranček, komisar Nosan, Skupin in Rondič. Kako blizu so cilju, je ponazorjeno ravno s tem, koliko so levo in desno oddaljeni od središča, kjer se odloča usoda. Skratka, gibanje za dolgo mizo je lahko aluzija na linearnost stripa, linearnost mrtvaškega plesa ali na zadnjo večerjo. To je velika vnaprejšnja omejitev za igralce, ki jim od kompleksnega teatarskega koda ostanejo le maska, mimika, govor, kostim in reducirano gibanje. Izkazalo se je, da je redukcija giba pridobitev za raven artikulacije, kar je

glede na zapletenost in arhaičnost Levstikovega jezika (rekla, pregovori, primerjave) pravzaprav nujno potrebno: danes ne gledamo burke, ampak poslušamo, kaj je iz jezika naredil veliki Laščan. Za dodatno distanco je poskrbel pantomimični komentar Drakslerice, ki je v zgodbi o dobri unovčtvi brhke hčere »igrala« svojo igro; natakala, pisala gostilniško astronomske račune in prepovedi na šolsko tablico, si popravljala nogavice, skrivaj pila, z mimiko ilustrirala odnos do uglednih gostov in verjetno še kaj, kar mi je ušlo, kajti gledalca je vendarle najbolj pritegovalo spremljanje glavne zgodbe. Prav poslastica nas je čakala na koncu: ko je bilo omenjeno, kaj je rekel rajnji Boltek, se je ta kot mrlič iz groba dvignil iz ozadja, medtem ko so živi protagonisti poniknili navzdol.

Levstikove burke najbrž danes ni več mogoče ugledališčiti drugače kot intertekstualno, z mnogimi preišljenimi distancami, ki pokažejo vso razsežnost in vse bogastvo, prek katerega sodobniki sploh lahko razbiramo tako imenovano klasiko: skozi antiko in klasicizem, skozi popularni strip in film, skozi srednjeveški mrtvaški ples in skozi grozljivko, ki oživlja duhove, ter vrsto filmskih žanrov. Vse te plasti so seveda na razpolago literarnim in gledališkim poznavalcem. Zraven mene so sedeli otroci, ki so se zabavali enako dobro kot jaz, ki sem odšla zares prijetno presenečena in z veselo mislijo: naj bo v vsakem kraju, ki premore kakega tako pomembnega Slovenca, kot je Levstik, krožek predanih in navdušenih ljubiteljev, igralcev in pevcev, ki bodo sebi, bližnji srenji, in, zakaj ne, prestolnici, znali ob inteligentnem vodenju prezentirati avtentični in sodobni odnos do tradicije.

Prof. dr. Irena Novak-Popov

POGOVOR Z MATJAŽEM KMECLOM NA TRUBARJEVINI V ČAST DOMOVINI, 1. 4. 2005

TROBLA: Veljate za poznavalca Primoža Trubarja. Kaj je po vašem mnenju tisto, kar Trubarja postavlja na mesto velikana?

MATJAŽ KMECL: Trubar nas je napotil v t. i. informacijsko civilizacijo. To se morda sliši preveč teoretično, abstraktno, toda on nam je tako rekoč podaril tisk, podaril nam je novodobno pisavo, njegov učenec Jurij Dalmatin je uzakonil knjižno slovenščino s prevodom Biblije. Od takrat Slovenci živimo v nekem nepretrganem zgodovinskem spominu. Po Trubarju se precej podrobno zavedamo, kako nam je šla zgodovina, kaj smo počeli, nazaj od Trubarja pa zelo malo ali veliko manj. Od

Trubarja naprej se pojavlja slovenska zavest. Ta njegova daljnovidnost bi bila po mojem mnenju najpomembnejša pridobitev za Slovence.

TROBLA: Pravite, da nam je Trubar na nek način dal slovensko zavest. Kako pa vi slovensko zavest vidite danes?

MATJAŽ KMECL: Od takrat so se časi zelo spremenili. Slovenska zavest, ki je bila takrat bolj nabožne vrste, se je oblikovala v narodno zavest. V zvezi s Trubarjem in njegovim časom vedno govorim o nekakšni prednacionalni družbi, danes pa je to z ustreznimi investicijami številnih rodov pred nami postalo vrednota. Danes sta, vsaj na papirju, domoljubnost in narodna zavest veliki vrednoti. Kako je v resnici, je drugo vprašanje. Slovenci smo zelo nagnjeni k pragmatizmu, k praktičnemu reagiranju. Da imamo manj težav, hitro pozabimo na posamezne vrednote kot je narodna zavest. Žal se to pozna na številnih ravneh, kajpada tudi na jezikovni, ki je najbolj občutljiva in najbolj vidna. Tu ne gre samo za to, ali obvladamo slovnico ali ne, ampak je to zavest, da smo nekaj vredni. In ker nismo popolnoma gotovi, pretiravamo v eno ali drugo smer ali pa smo do tega malomarni, nemarni, tako kot so povsod po svetu. Obstajali bomo, dokler bo slovenska zavest obstajala kot vrednota za nas same – to je moralno vprašanje za vsakega izmed nas. Ko bo to enkrat preperelo, ko bo izginilo, smo na

Občina Velike Lašče

vas v sodelovanju s Tonetom Kuntnerjem vabi na 15. kulturni večer 3. sezone

NA TRUBARJEVINI V ČAST DOMOVINI

v petek, 3. junija 2005, ob 20. uri

bo na Trubarjevi domačiji na Rašici gost pisatelj, aforist, dramatik in gledališki režiser

ŽARKO PETAN

Lepo vabljeni!

najboljši poti, da izginemo na smetišču zgodovine. Upam, da se to ne bo zgodilo kar tako.

TROBLA: Ali sta narodna samozavest in slovenski jezik z vstopom v ES v večji nevarnosti?

MATJAŽ KMECL: Evroskeptiki bi takoj odgovorili: seveda. Jaz pa mislim, da je položaj enak, kot je bil, in bo tak še kar nekaj časa. Navsezadnje bo zavest o mejah, zlasti nacionalnih pa tudi meddržavnih, obstajala še naprej. Še naprej imamo na vseh mejah tako imenovane obmejne organe, nadzor in kontrole. Dokler bo to, najmanj toliko časa bo še obstajala zavest, da smo tu zaprti v tej naši mali domovini, ki jo imamo sicer zelo, zelo radi, ampak nam je pogosto malce tesna. Pa tudi kasneje bo to obstajalo. V bistvu severna meja, tako jaz gledam na stvari, ni tako problematična, čeprav smo tam izgubili svojo zgodovinsko pokrajino, Koroško. Če pogledamo s koroške strani proti jugu, se zavemo, kakšna grozna stena so dejansko Karavanke. Te nas v veliki meri varujejo. Morda na Štajerskem koncu nekoliko manj, ker se vse skupaj spremeni v ponižno gričevje, ampak tukaj nas varujejo tako, kot so onemogočale, da bi Koroško ob pravem času obdržali.

Zahodna meja pa je seveda odprta, zato je pritisk italijanskega nacionalizma zadnje čase tako narasel. Deloma je meja odprta tudi proti vzhodu, proti Madžarski, ki se sicer kaže kot zelo prijateljska država, hkrati pa preko svoje manjšine vendarle lansira vsemogoče nacionalistične ideje. Deloma je odprta tudi proti Hrvaški, ampak proti Hrvaški smo bili zmeraj odporni, ker smo Hrvate sicer vedno imeli

za svoje brate, hkrati pa so se nam zdeli tako različni, da jih nekako nismo vzeli za svoje in smo bili celo malo vzvišeni nad njimi, kot smo to radi še danes.

TROBLA: Kot profesor ste precej let vzgajali in izobraževali mlade. Kakšen odnos imajo mladi do jezika? Ali je sleng, ki ga pogosto uporabljajo, nevaren za jezik?

MATJAŽ KMECL: Mladi, s katerimi sem imel jaz opravka, niso najbolj tipični predstavniki. Ker so se odločili za študij slovenščine, slovenske literature torej, imajo v sebi nek globlji odnos do tega. Razen seveda tistih, ki samo prevedrijo kak letnik ali dva, za te pa se ve, da so, rečeno v nelep slovenščini, luftarji. Mislim, da je med mladimi tako, kot je bilo zmeraj: so takšni, ki so zelo ognjevit, in so takšni, ki so zelo malomarni, nemarni. Večina pa jih zna, to je zanimivo, ločevati vsaj med temeljnimi govornimi položaji. Oni v veliki meri vedo, čeprav to žal ne velja na splošno, kdaj govorijo javno in kdaj govorijo v svoji klapi, kot rečejo. V svoji klapi, v slengu ali žargonu klatijo takšne, da je groza, ko morajo govoriti javno, že v šoli pri spraševanju, pa se skušajo izražati pravilno. Tu morda celo profesorji grešijo, ker premalo vztrajajo pri tem, da se izražajo po merilih slovenskega jezikovnega knjižnega standarda. Ali pa na televiziji: poslušati mladinske oddaje je prava groza. Tam se prekladajo in klatijo takšne, kot bi bili doma ali v beznici. Mislijo, da je to neke vrste demokratizem pa pravice mladih ... Veliko pa je takšnih, ki govorne položaje zelo dobro ločujejo. Včasih jih celo občudujem, kako obvladajo preskok iz vsakodnevne govora v javno govorno nastopanje. Poznam neko napovedovalko, pri kateri sem se zelo čudil, ko je najprej klatila popolnoma svoj dialekt najslabše sorte, potem pa je šla brat ali pripovedovat na radio in je govorila perfektno knjižno slovenščino. Tu ni enoznačnih opredelitev. Hvalabogu, da nismo vsi po eni meri.

TROBLA: V burnih časih razpada Jugoslavije in menjave sistema ste bili tudi politik.

MATJAŽ KMECL: V politiki sem bil 12 let (od 1982) – zmeraj mislim, da predolgo. Po drugi strani pa moram reči, da sem bil politik v zelo zanimivih časih. Danes mislim, da sem se v tistih časih prav odločal, bilo je pa zelo naporno. V veliki meri je bil zame to izgubljen čas, ampak na drugi strani pa smo v tem času reformirali državo, vse je bilo treba na novo postaviti in pripraviti

osamosvojitvev. Tega ni delala samo t.i. razumniška elita okrog Nove revije, ampak tudi velik del te reformistične politike. Mislim, da smo svojo marsikdaj naporno nalogo dostojno opravili. Spominjam se, da smo bili kar nekajkrat na robu tega, da nas pospravijo, navsezadnje nas je bilo leta 1991 kar 200 na seznamu vojne oblasti v Zagrebu. Tam smo sicer imeli svojega generala Kolška, vendar ne vem, če bi nas ta lahko ubranil. 25. junija 1991, ko smo zasedali v skupščini, in naj bi dokončno postavili temelje in formalne okvire nove slovenske države, so ves čas prihajala poročila, kako so v Liki vzleteli bombniki in tako naprej. Vse to je bilo treba na nek način zdržati, takrat sem se večkrat počutil kot talec slovenske zgodovine. Stipe Šušter, znani zagrebški partijski provokator, je takrat govoril: "Kaj pa bodo ti slovenski razumniki? Rabim pol voda, pa jih bom vse polovil in pozaprll." Če bi se stvari obrnile drugače, ne bi zaprli pesnikov, ki so seveda opravili zelo dragoceno nalogo, ampak politike po ožji logiki stvari. V tej situaciji sem bil zraven in svojo vlogo sem opravil, kot se spodobi, tako da se mi ni treba ničesar sramovati.

Te stvari se danes hitro pozablajo, prihajajo ljudje, ki jih takrat ni bilo ne blizu ne daleč in so sedaj nekakšni postheroji. To me ne moti, ker živim z zavestjo, da smo opravili delo, ki ga je bilo treba opraviti, potem pa sem šel iz politike. Kandidiral sem in bil izvoljen v prvo in edino slovensko predsedstvo, kjer smo nekako preživeli tri leta, vendar mi je šlo to vedno bolj na živce, ker je takrat politika že šla v rutinske vode. V ospredje so začeli prihajati, kot jim rečem, aristokrati, to se pravi vladavina prepirljivcev. Stari Aristotel je vedno govoril, da je poglobitna nevarnost za sleherni demokracijo dvojna: anarhija – brezvladje, ali ohlokracija – vladavina ulice. Jaz pa pravim, da je tretja taka nevarnost aristokracija – vladavina prepirljivcev. S takšnimi se ne da nič dogovoriti, sprejemanje odločitev na osnovi nekega nacionalnega konsenza, kot radi govorimo, ni mogoče, ampak velja tisti, ki je bolj nesramen, prepirljiv, ki ima bolj debelo kožo ... Tega je žal za moj okus v politiki precej preveč.

TROBLA: Zahvaljujem se vam za pogovor, želim vam, da bi vaše avtobiografsko delo Vrtnice, sv. Lenart in gamsov skret, o katerem ste govorili v vašem današnjem večeru, čimprej ugledalo luč sveta.

Pogovarjal se je Jože Starič

NA KRATKO

NOVO NA WWW.VELIKE-LASCE.SI

Kot smo vas obvestili že v prejšnji številki Troble, ima Občina Velike Lašče prenovljeno spletno stran. Po novem vsebuje tudi rubriko »Novo na [www](http://www.velike-lasce.si)«, kjer lahko objavimo tudi vašo novo spletno stran in dostop do nje preko občinske strani.

Občinska uprava

IZŠLA JE NOVA ZLOŽENKA SUŠILNICA SADJA GRADEŽ

To je za Temkovo žago in Zbirko kmečkega orodja v Stritarjevi kašči sedaj tretja zloženko s področju velikolaške etnološke dediščine. Izdal jo je zavod Parnas v sodelovanju z Društvom za ohranjanje dediščine (DOD), sofinanciralo pa jo je Ministrstvo za kulturo. Člani DOD so zloženko prvič predstavili na sejmu Počitnice. Dobite jo lahko v sušilnici sadja na Gradežu oz. pri članih DOD.

MS

KALIGRAFIJA V VELIKIH LAŠČAH

V Levstikovem domu so se na kaligrafskih delavnicah srečevali tisti, ki jim je všeč kaligrafija. Po dveh začetnih delavnicah, kjer so udeleženci pisali v karolini, jih je mentor prof. Lucijan Bratuš popeljal še v svet gotice in kurzive. Delavnice so organizirali v zavodu Parnas, študentkam naše občine pa je delavnico sofinanciral Županov sklad.

MS

Izšel je pesniški prvenec Ane Porenta SEM SE

18. aprila, v tednu knjige, se je na Trubarjevini rodila nova knjiga. Luč sveta je ugledal pesniški prvenec *Sem se* pesnice in pisateljice Ane Porenta, ki je bila do izida knjige kot pesnica poznana med prijatelji, širša javnost pa jo je poznala kot pisateljico in avtorico strokovnih člankov.

Kulturni večer ob izidu knjige je režiral Primož Grešak, s svojim nastopom pa so ga popestrili člani gledališke skupine Gledeja (Teja, Eva, Sara, Aleš, Urša in Anže), ki so inovativno predstavili Anine pesmi Ane. Posebna atrakcija večera je bila glasbeno vokalna skupina Sto

povabljeni v galerijo Skedenj, kjer so se z avtorico lahko pogovorili še sami in kupili podpisani izvod pesniškega prvenca.

prašičkov poje, ki je s svojo glasbo ustvarila čarobno atmosfero. Člani te skupine so tudi uglasbili in ob izidu pesniške zbirke prvič predstavili tri Anine pesmi (Ljubezen, Hoj, Rožni venec). Ana je v pogovoru, ki ga je usmerjal Jože Starič, obiskovalcem povedala, kako je nastajala pesniška zbirka, predstavila je svoj pogled na poezijo, poslušalci so lahko začutili, da njene pesmi prihajajo iz srca. Ali kot je zapisal avtor spremne besede, pesnik Milan Vincetič: "Pesnica Ana Porenta je zaseljena v tišino, ki ji je tako pribežališče kot zavetišče. V njej se počuti varna, v njej se oglašča tako rožni venec, ki vse bolj postaja padarski urok, v njej se odslikava tako janež kot »kelih, ki gre mimo nje«, kot tantadrujevski Tonček, ki se potika po nelepem svetu."

Pesmi, ki so objavljene v zbirki *Sem se*, predstavljajo izbor iz avtoričinega bogatega opusa in so nastajale v obdobju dvajsetih let. Pesniško zbirko Ane Porenta je izdal Zavod za razvijanje ustvarjalnosti. Ob koncu predstavitve so bili vsi prisotni

Rožni venec

Zlatica, kozja brada,
marjetica, praprot mlada.

Rman, nokota, trpotec,
meta, grabljišče, škrobotec.

Kislca, česen, kumina, mah,
šentjanževkin cvetni prah.

Materina dušica, lilija divja,
zvončnica, globel koprivja.

Janež, resa, zaraščen kamen,
lapuh, pelin, lakota. Amen.

Pesem *Rožni venec* je samo za pokušino. Knjigo pa lahko naročite pri Zavodu za razvijanje ustvarjalnosti (070/775544).

Jože Starič
Foto MS

GLASBENA SKUPINA STO PRAŠIČKOV POJE

VERBA VOLANT, SCRIPTA MANENT

(Izgovorjene besede se izgubijo, zapisane ostanejo.)

Parnas, zavod za kulturo in turizem Velike Lašče je na Trubarjevi domačiji na Rašici v tednu knjige, 20. 4. 2005, odprl drugo sezonsko razstavo Barbare Pečnik z naslovom Od prvih zapisov do miniaturne knjige.

Že kmalu po zametkih prvih civilizacij je človek začutil potrebo, da eno svojih največjih naravnih danosti, govor, posname tudi v grafični podobi, v pisavi. Prve pisave so bile preproste, poenostavljene podobe z določenim pomenom, sčasoma pa so prerasle v sisteme znakov, iz njih v besede, stavke in zaključena besedila. Pisana beseda je kmalu postala prostor za človekove umetniške vzgibe na posodju, na papirusu, ali na drugih materialih. Svoje umetniško izročilo so ljudje ohranjali s pisavo, in ni čudno, da je tudi sama pisava postala umetnost. Preko umetelno izpisanih rokopisov se je postopoma razvila knjiga, ki je s pomočjo tiska postala dostopna vsakomur.

SREDNJEVEŠKI PISAR

(figuro je izdelala Marija Zlobko, lesene dele pa Jože Starič)

Pričujoča razstava je prerez tega razvoja, s poudarkom na zgodovini velikolaškega območja. Pri tem nikakor ne moremo mimo stiškega samostana in njihovega skriptorija, s katerim je povezana tudi za Lašče tako pomembna listina oglejskega patriarha Peregrina iz leta 1145, v kateri je prvič omenjena villa Lasis - vas, ki je nastala na krčevinah ali na lazih. Ne moremo mimo turjaških gospodov - Auerspergov, ki niso le oblikovali eno najstarejših posvetnih (grajskih) knjižnic, ampak so zaradi svoje izobraženosti in

AVTORICA RAZSTAVE BARBARA PEČNIK

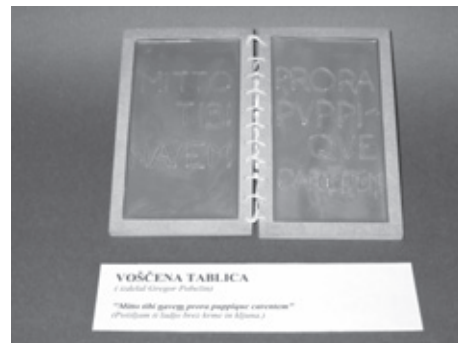
razgledanosti veliko pripomogli k razvoju slovenske kulture. Nenazadnje so bili prav Turjačani tisti, ki so dovolili Trubarjevemu očetu, da je poslal svojega sina v šole. Prezrli pa nismo tudi drugih pomembnih slovenskih književnikov, zaradi katerih so Velike Lašče zibelka slovenske kulture: Levstika, Stritarja, Javorška ...

Avtorica sezonske razstave Od prvih zapisov do miniaturne knjige je **Barbara Pečnik**, prof. zgodovine in dipl. soc. kulture. Razstavo smo pripravili v Parnasu, zavodu za kulturo in turizem Velike Lašče, sofinancirata pa jo Ministrstvo za kulturo v okviru programa kulturne dediščine ter Občina Velike Lašče.

Na Trubarjevi domačiji je razstavo mogoče obiskati v sklopu ogledov celotne domačije, na ogled bo do konca novembra vsak dan med 9. in 17. uro.

Pri razstavi so poleg Barbare Pečnik sodelovali še:

- Gregor Pobežin (posnetki votivne, voščene in glinenih tablic, latinski in nemški prevod)
- Lucijan Bratuš, akad. slikar (izseki iz njegove razstave Manu scriptum, oblikovanje napisov)
- Marija Zlobko (figure iz ličkanja),

ZANIMIV LAT. REBUS NA VOŠČENI TABLICI (diptih, ki je predhodnik kodeksa, sta izdelala Gregor Pobežin in Matija Pečnik)

- Jože Starič in Matija Pečnik (leseni deli)
- Metka Starič (miniaturne knjige)
- Miklova hiša Ribnica (posredovanje kopije krošnjarskega patenta)
- Manfred Deterding (originalni listini iz obdobja Marije Terezije)
- KUD Primož Trubar Velike Lašče (originalna Stritarjeva pisma)
- Slovenski šolski muzej (šolska tablica)
- Marija Pobežin,
- Ana Rigler,
- Niko Samsa in drugi.

S svojimi izdelki se na razstavi predstavljajo tudi:

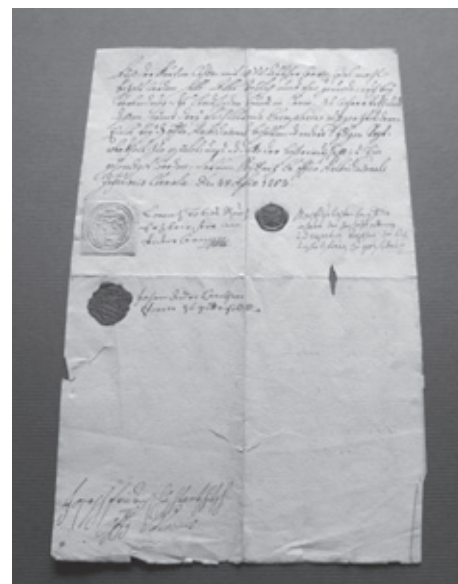
Srednja šola tiska in papirja Ljubljana (Valerija Kranjec, Andrej Lešnjak in učenci) ter

Mojstrska delavnica Jožeta Valanta, Vevče, d.o.o.

Zahvaljujemo se tudi sponzorjem publikacije, to so: Gostilna pri Kuklju, Raul Šiler, s.p., Anton Zakrajšek, s.p. in Gostilna Kropec.

Parnas, zavod za kulturo in turizem Velike Lašče

Foto Milena Vintar, Niko Samsa

LISTINA IZ ČASA MARIJE TEREZIJE (lastnik Manfred Deterding)

Prireditve ob slovenskih dnevih knjige

KNJIGA VELIKANKA,

napisana 22. 4. 2005 v Levstikovem domu

“Nekoč je bila majcena knjižica. Nihče je ni opazil. Bila je tako drobna, da se je vedno zgubila med velikimi knjigami. Zdrsnila je na tla in se znašla čisto sama na prašni stezici.”

Tako se je začela zgodba, ki smo jo s prek 30 mladimi ustvarjalci – učenci OŠ Primoža Trubarja - nadaljevali. Po postopku skupinske kreacije smo si izmislili zgodbo o tem, kaj vse se je zgodilo s knjižico. Zgodbo nam je pomagal zapisati šeststrojni živi pisalni

strojček. Pa si nismo izmislili le zgodbe! Knjigo so otroci v manjših skupinah tudi ilustrirali. Da je bila naloga tudi likovno razburljiva, smo poskrbeli tako, da so imeli na voljo le tri osnovne barve, iz katerih pa so spretni mladi slikarji hitro namešali nove barve.

Medtem so starejša dekleta zgodbo prepisala na liste. V zgodbi je mala knjižica postala velika, ko je padla skozi dimnik hiše iz palačink, a ne za dolgo, saj se je pri spuščanju v čarovnične skrinje zelo zmanjšala. Še dobro, da jo je rešil črni Flek Flok. V povečano knjigo je čarovnica zapisala vse uroke, pa ne s peresom, ampak s čarovnijo ... Če želite izvedeti, s kakšno in tudi, kako je knjiga rešila delico Mici iz čarovničnega ujetništva pa še kako se zgodba konča, si KNJIGO VELIKANKO lahko do konca šolskega leta ogledate v KNJIŽNICI Prežihov Voranc v Velikih Laščah. Za tiste, ki raje brskate po spletu, pa je knjiga v celoti na voljo na naših straneh: www.zru.si. Naj napišem le še to: knjiga je po svojem nastanku v maju že dvakrat romala v svet: na simpozij založbe

DZS v Zreče ter v vrtec Kolezija v Ljubljani. V okviru svojih predavanj sem jo predstavila kot primer razvijanja ustvarjalnosti na jezikovnem področju. Učiteljice, vzgojiteljice in starši so bili nad njo navdušeni. Ne le nad idejo, ampak tudi nad domiselno zgodbo in ilustracijami. Še enkrat hvala mladim šolarjem za imenitno knjigo!

Mag. Ana Porenta
Zavod za razvijanje ustvarjalnosti
Foto MS, GG

IZŠLA JE NOVA KNJIGA O AUERSPERGIH

Sredi aprila je pri založbi ZRC SAZU izšla moja knjiga z naslovom »Auerspergi. Po sledih mogočnega tura«. V knjigi sem predstavil plemiško rodbino grofov in knezov Auerspergov, ki so v slovenskem prostoru znani tudi kot Turjaški. Odkrival sem njihove srednjeveške začetke in jim nato sledil pri njihovi širitvi po slovenskem prostoru ter naprej v današnjo Avstrijo in Češko. Družina je imela skoraj tisoč let v lasti tudi grad Turjak. Tekst dopolnjuje okoli 500 barvnih in črno-belih fotografij, več zemljevidov, rodovnikov in drugih preglednic. Knjigo sem skušal kljub njenemu znanstvenemu aparatu napraviti privlačno tudi za širšo javnost.

Priloga in tisk knjige sta bila oblikovno in finančno dokaj zahteven projekt, zato je na pomoč priskočila tudi občina Velike Lašče in izid knjige finančno podprla. Zato se občini Velike Lašče in županu, gospodu Antonu Zakrajšku, najlepše zahvaljujem. Upam, da bo knjiga o Auerspergih na svoj način pripomogla k promociji in razpoznavnosti občine Velike Lašče v širšem srednjeevropskem prostoru.

Miha Preinfalk

Na ZRC Slovenske akademije znanosti in umetnosti se je slavnostne predstavitve knjige in tiskovne konference 10. maja 2005 udeležil tudi župan Anton Zakrajšek in avtorju dr. Mihi Preinfalku ob tej priložnosti izročil sliko turjaškega gradu.

Foto: Marko Zaplatil

SKUPAJ S ŠVICARSKIMI PRIJATELJI SMO SE USTAVILI V DOLNIH RETJAH, KJER SO Z VELIKIM ZANIMANJEM PRISLUHNI LI UTRINKOM IZ LEVSTIKOVEGA ŽIVLJENJA.

PEVSKI ZBOR IZ ŠVICE NA OBISKU PRI NAS

Že kar tradicionalno sodelovanje s prijatelji iz Švice se krepi in širi. V petek, 8. 4. 2005, smo na naši šoli gostili pevski zbor osnovne šole iz Oberdiesbacha, ki je bil na kar obsežnem potepu po Sloveniji. Skoraj teden dni so bili v Kamenici pri Mariboru, rojstnem kraju Milana Greinerja.

Ko so potovali od tam proti Debelemu rtiču, so se ustavili tudi pri nas. Že pred časom smo načrtovali skupni koncert naših učencev in gostov iz Švice, vendar ga zaradi dneva žalovanja za pokojnim papežem Janezom Pavlom II. nismo izvedli. Goste smo povabili na kratko krožno pot in jim predstavili nekaj zanimivosti laške okolice. Ustavili smo se v Dolnjih Retjah, kjer so vsi z velikim zanimanjem prisluhnili utrinkom iz Levstikovega življenja in ohranjenim kulturnim spomenikom iz njegovega časa. Mentorji so pokazali tudi živo zanimanje za slovenščino in so se celo poskusili v pomenu in rabi dvojine. Zaenkrat jim ne gre še čisto dobro.

Ogled smo nadaljevali v smeri proti Karlovcem in med potjo opazovali gričevnato pokrajino s cerkvicami na vrhovih, kar je še posebej pritegnilo njihovo pozornost. Omenili smo tudi bližnja srečanja z medvedi v naših krajih, kar se jim je zdelo precej eksotično.

Na Karlovcem so si ogledali šolski muzej, nato pa po Mišji dolini nadaljevali pot do Rašice, kjer pa se niso imeli časa ustaviti. Pokazalo se je, da bi bila gospa Heidi Greiner lahko že skoraj vodička, toliko je vedela povedati o Trubarju, njegovem delu in rojstnem kraju.

Po vrnitvi v Lašče so vendarle zapeli dve pesmi, nato pa v šolski jedilnici sedli h kosilu skupaj z gostiteljema, županom in ravnateljem.

Vzdušje je bilo zelo prijetno, gostje vedoželjni, čas pa je priganjal. Okoli pol štiri popoldne smo se razšli v prijetnem razpoloženju in prepričani, da to srečanje ni zadnje.

*Marija Oblak
OŠ Primož Trubar Velike Lašče
Foto (na sosednji strani): Edi Zgonc*

*Slovenski dnevi knjige
v Knjižnici Prežihov Voranc Enota Velike Lašče*

VEČER Z MATJAŽEM PIKALOM

Tudi letos smo slovenske dneve knjige v Knjižnici Velike Lašče primerno proslavili.

Od ponedeljka do vključno petka je potekala v knjižnici akcija Podarimo knjigo. Akcija je bila uspešna, saj smo si podarili več kot sto knjig. Ob tej priložnosti naj povem, da v naši knjižnici podarjamo knjige skozi vse leto, in sicer knjižnici podarjene knjige ali iz knjižničnega fonda odpisanih knjig.

V petek, na predvečer svetovnega dneva knjige, pa smo skupaj s članicami študijskega krožka Beremo z Manco Košir pripravili literarno-glasbeni večer s pesnikom in pisateljem Matjažem Pikalom.

S študijskim krožkom Beremo z Manco Košir smo v Velikih Laščah pričeli v študijskem letu 2004/2005. Pobudnica je bila Občina Velike Lašče, organizator pa Ljudska univerza Kočevje.

**DEL ČLANIC ŠTUDIJSKEGA KROŽKA
BEREMO Z MANCO KOŠIR**

V našem krožku je šest članic. Dobivamo se enkrat mesečno v prijetnih prostorih Knjižnice Velike Lašče. Začele smo s prebiranjem Čudežnega potovanja Daniela Pennaca in nadaljevale z Zofko Kveder. Pot nas je zanesla tudi k šestletnemu dečku Ranu, ki je glavni junak Pikalovega romana Luža. Bile smo navdušene. Odločile smo se, da bomo prebrale vse, kar je Pikalo napisal. Pa ne samo to, odločile smo se, da ga bomo povabile v našo sredino in ga še bolje spoznale.

Njegove knjige smo prebirale po dolgem in počez, se pripravljale na srečanje z njim, imele ob tem pomisleke, kako bo, bodo prišli obiskovalci, bo imel naš gost »dober dan« za pogovor ...

Že ob njegovem prihodu, ob prvem stisku rok, so se razblinili vsi pomisleki, ki smo jih imele.

Na koncu literarno-glasbenega večera pa smo bili vsi, tudi obiskovalci, navdušeni.

Ob skromni pogostitvi je potekal pogovor še pozno v noč.

V ponedeljek, ko je bila knjižnica zopet odprta, sem doživela še eno prijetno presenečenje. Ob obisku knjižnice se mi je veliko bralcev zahvalilo, ker sem jih povabila na ta prijeten literarno-glasbeni večer. Povedali so mi, da je bilo lepo in da so uživali. Bi si lahko želeli še kaj več?

Hvala Društvu slovenskih pisateljev za sodelovanje, še posebej hvala Matjažu Pikalu za čudovit literarni večer.

V imenu vseh obiskovalcev literarno-glasbenega večera z Matjažem Pikalom, v imenu vseh Laščanov, ki so mi pri tem pomagali, v imenu vseh sponzorjev (Kmetijska zadruga Velike Lašče, Pizzeria pri Roku), Občine Velike Lašče, Knjižnice Prežihov Voranc, v imenu vseh članic študijskega krožka in v lastnem imenu se še enkrat zahvaljujem Društvu slovenskih pisateljev in našemu dragemu gostu večera Matjažu Pikalu.

*Vodja enote Velike Lašče
Mihaela Andromako Rihar*

GASILSKA ZVEZA PRAZNUJE 10-LETNICO DELOVANJA

Gasilska zveza velike Lašče, ki povezuje devet prostovoljnih gasilskih društev, letos praznuje 10 let delovanja. Ustanovljena je bila leta 1995 kmalu po ustanovitvi Občine Velike Lašče in posledično spremenjenega načina financiranja. V desetih letih je v sodelovanju z vsemi prostovoljnimi gasilskimi društvi skrbela za požarno varstvo v naši občini. Pomembna področja delovanja pa so tudi izobraževanja gasilcev, redno preverjanje pripravljenosti, ki ga GZ izvaja dvakrat letno: enkrat na tekmovanju v gasilsko športnih disciplinah in drugič ob rednem letnem preverjanju delovanja in poslovanja vsakega PGD.

Spominjamo se tudi 50-letnice Občinske gasilske zveze Velike Lašče, ki je bila ustanovljena leta 1955 in je poleg takratnih društev s področja današnje občine Velike Lašče povezovala tudi PGD Sveti Gregor in PGD Velike Poljane.

V počastitev jubileja smo letos po slovesni Florjanovi maši, ki jo je daroval velikolašči župnik Vladimir Jaksetič pripravili krajšo slovesnost, na kateri je predstavil delovanje GZ Jože Starič, župan Anton Zakrajšek pa je predstavil pomen delovanja gasilcev za občino Velike Lašče. Slovesnost so popestrili pevci cerkvenega pevskega zbora pod vodstvom Ladke Deterding in moškega pevskega zbora KUD Primož Trubar. Posebno popestritev pa so pripravili mladi gasilci iz tretjega razreda devetletke, ki so pod vodstvom učiteljice Branke Levstik pripravili nekaj recitacij z gasilsko tematiko. Za pogostitev po prireditvi so poskrbele članice Društva podeželskih žena, ki so napekle in postregle pecivo.

JS

PGD Velike Lašče

organizira v
SOBOTO, 18. JUNIJA 2005,
OD 8. DO 10. URE
V GASILSKEM DOMU VELIKE LAŠČE

PREGLED GASILNIH APARATOV.

Če aparata še nimate, ga boste lahko tudi kupili.
Lepo vabljeni!

Prostovoljno gasilsko društvo Velike Lašče

vsem občanom občine Velike Lašče
iskreno čestita
ob občinskem prazniku
in 25. juniju – dnevu državnosti.

V začetku junija bo pričela delovati spletna stran
Prostovoljnega gasilskega društva Velike Lašče.
Najdete jo na naslovu:

www.pgd-velikelasce.si

Lepo vabljeni k ogledu!

GASILSKO TEKMOVANJE

Vsaka tri leta pride GZ Velike Lašče na vrsto, da organizira tekmovanje v gasilsko športnih disciplinah za gasilske zveze Velike Lašče, Ig in Škofljica. Letos so tekmovanje, ki je potekalo 7. maja, organizirali člani PGD Turjak. Dopoldanskega dela, ki je namenjen mladim gasilcem, se je udeležilo 24 ekip pionirjev, pionirk, mladincev in mladink iz vseh treh zvez. Da mladim gasilcem ne bi bilo dolgčas, ko so čakali na rezultate tekmovanja, so jim prostovoljke iz zavoda Parnas organizirale ustvarjalne delavnice.

Popoldanskega dela tekmovanja se je udeležilo 41 ekip članic in članov ter 3 ekipe veteranov.

Iz GZ Velike Lašče se je tekmovanja udeležilo 5 ekip pionirjev, 4 ekipe mladincev, 2 ekipe članic, 10 ekip članov ter ena ekipa veteranov.

HITER ZAČETEK JE LAHKO ODLOČILEN

MNOŽICA MLADIH GASILCEV

Rezultati

Pionirji
1. PGD Turjak II
2. PGD Turjak I
3. PGD Velike Lašče
Sledijo: 4. PGD Dolnje Retje, 5. PGD Dvorska vas – Mala Slevica

ZA VSAKEGA IZ EKIPE JE ENA MEDALJA

Mladinci

1. PGD Velike Lašče
2. PGD Dolnje Retje
3. PGD Dvorska vas – Mala Slevica
4. PGD Karlovica

Članice

1. PGD Velike Lašče
2. PGD Dvorska vas – Mala Slevica

Veterani

1. PGD Dvorska vas

Člani A

1. PGD Dvorska vas – Mala Slevica
2. PGD Veliki Osolnik
3. PGD Karlovica
- Sledijo: 4. PGD Rob, 5. PGD Velike Lašče, 6. PGD Dolnje Retje, 7. PGD Turjak, 8. PGD Škrlovica

Člani B

1. PGD Dvorska vas – Mala Slevica
2. PGD Velike Lašče

USKLAJENO KORAKATI JE TEŽKO

Prehodni pokal za najboljšo mladinsko ekipo (mladinke in mladinci vseh treh zvez) so osvojili mladinci PGD Orle (GZ Škofljica). Prehodni pokal za najboljšo veteransko ekipo so osvojili veterani PGD Golo (GZ Ig). Prehodni pokal za najboljšo člansko ekipo (članice A, članice B, člani A, člani B) so osvojili člani B iz PGD Dvorska vas – Mala Slevica.

Besedilo in foto: JS

OBČINSKO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU

V organizaciji TVD Partizana Velike Lašče je bilo v četrtek, 7. aprila, izpeljano občinsko prvenstvo v namiznem tenisu za leto 2005. Letošnje leto so, ob odsotnosti nekaterih favoritov, prevladovali predvsem mlajši tekmovalci. Nekateri izmed njih so nastopili tako v svoji kategoriji kot tudi v absolutni kategoriji. Pokazali so izjemno borbenost za vsako točko, tako da smo se morali starejši kar precej potruditi za zmago. Mlajšim se pozna pomanjkanje izkušenj iz tekmovalj in še kakšno leto treninga, potem pa se starejšim igralcem slabo piše.

Rezultati

DEKLICE, OSNOVNA ŠOLA

1. Saša Sever
2. Ajda Centa
3. Urška Hren

DEČKI, OSNOVNA ŠOLA

1. Klemen Starič
2. David Trček
3. Gregor Šilc

ŽENSKESKE, ENOTNA KATEGORIJA

1. Alenka Zidar
2. Ajda Centa
3. Saša Sever

MOŠKI, ENOTNA KATEGORIJA

1. Igor Sever
2. Niko Samsa
3. Dejan Gakovič

MEDOBČINSKO PRVENSTVO

Na Krki je bilo 9. aprila v organizaciji društva KGG Krka izpeljano medobčinsko prvenstvo v namiznem tenisu za prebivalce občin Grosuplje, Ivančna Gorica, Dobropolje in Velike Lašče. V kategoriji DEČKI - OSNOVNA ŠOLA, je naš igralec **Klemen Starič** osvojil odlično **1. mesto**.

TVD Partizan Velike Lašče Sekcija za namizni tenis, Igor Sever

ZAKAJ BI SE PA JAZ UKVARJAL S ŠPORTOM?

Že dolgo je znano, da se z gibanjem oziroma športnim udejstvovanjem utrjuje zdravje in podaljšuje življenje. O tem ni nobenega dvoma več, saj to v svojih raziskavah potrjujejo strokovnjaki številnih področij, še bolj pa življenje samo. Šport bogati življenje, je vir moči, ostrine duha, medsebojnih povezovanj in prijateljskih vezi in vsaj nekaj tistega, kar na tem svetu vsi tako želimo. To je dolgo, zdravo in kakovostno življenje. Dejstvo pa je, da je gibanje, ki je v jedru vsake športne aktivnosti kot pomemben sopotnik zdravega življenja, pogosto prevečkrat prezrto, še posebej pri mladih, ki so v tem obdobju relativno zdravi in jim zato zdravje ne pomeni posebno velike vrednote.

Gotovo bomo veliko storili za svoje duševno zdravje, če se bomo redno ukvarjali s športom. Telesna aktivnost ne le obremenjuje organizma, marveč ga tudi sprošča. Posledica rednega športno-rekreativnega udejstvovanja je boljša telesna kondicija oziroma telesna pripravljenost, to pa posledično vpliva na boljše zdravje, tako telesno kot tudi duševno. Dokazano je, da športno aktivni ljudje, ki del svoje energije usmerjajo tudi v telesno naprežanje, lažje prenašajo različne duševne obremenitve in ob takih stanjih ustrezneje ukrepajo. Telesna dejavnost vselej daje občutek, da smo z lastnim trudom in z lastnim prizadevanjem napravili nekaj koristnega zase. To pa je gotovo pozitivna izkušnja, ki lahko pomembno prispeva k samozaupanju in samospoštovanju ter pomaga pri obvladovanju stresov in obremenitev.

Ukvarjanje s športom v določeni meri sprošča čustveno napetost in v mnogočem odpravlja nakopičeno tesnobo, potrto, jezo ali strah. Ob pojavu številnih in raznovrstnih čustev v človekovem življenju, v naravi, katerih so raznoliki občutki in duševna ter biološka stanja, je mogoče z različnimi športnimi aktivnostmi to pisano paleto čustev tudi izživeti.

Raznolika športna dejavnost pa lahko veliko prispeva k bogatenju medsebojnih vezi in h krepitvi medsebojnih odnosov. Številne športne aktivnosti potekajo ob druženju manjše ali večje skupine ljudi.

Mnogi se v prijateljskih skupinah ob igrivem športnem udejstvovanju tudi socialno odžejajo. To pa prav tako pomeni določen delež k celostnemu zdravju rekreativnih športnic in športnikov.

Kdor se zadosti giblje, vsak dan hodi, pogosto teka, igra tenis, zahaja v planine in gore, plava, obiskuje fitness ali izvaja gimnastične vaje doma vsaj tri-krat tedensko ali več, je športnik rekreativec.

Od posameznikov, ki se ne ukvarjajo z rekreativnim športom, se razlikuje v mnogih sposobnostih in lastnostih.

Tako za rekreativnega športnika velja, da:

- ima več energije,
- je bolj vitalen,
- je boljšega razpoloženja,
- se hitreje odpočije,
- se bolje prilagaja,
- hitreje nadoknadi energijo,
- ima lepše oblikovano telo,
- ima lepšo in boljšo telesno držo,
- ima boljši apetit,
- bolje spi,
- manj obiskuje zdravnike,
- ima bolj uravnoteženo razmerje med vnosem in porabo energije.

Zanimivo je, da nas tolikokrat slišane besede o koristnosti rekreativnega športa ne spravijo večkrat iz udobnega fotelja. Po drugi strani pa znanost vse bolj opozarja na nevarnosti, ki jih prinašajo sodobne bolezni. Vsak od nas gotovo pozna koga, ki ima težave s previsokim krvnim pritiskom, sladkorno boleznijo, holesterolom ...

Vzorec našega obnašanja je ponavadi tak: dokler smo zdravi, mladi, čili, nas zdravje ne zanima. Takrat imamo mogoče nekoga, ki rola, igra nogomet na vaškem igrišču ali se vzpenja na kak bližnji hrib, za človeka, ki ima preveč časa in ne ve, kako bi ga bolj koristno porabil. Ko pa nam telo slej ko prej pokaže, da je nekaj narobe, so naša edina tolažba tablete.

Uprimo se razvadam sodobnega in udobnega življenja in poskrbimo za svoje zdravje takrat, ko še lahko. Pregovorimo še naše bližnje, saj je čas, ki ga preživimo z njimi, najbolj dragocen. Ni treba pogledati daleč, da bi našli igrišče ali sprehajalno pot, saj je okolica z njimi res bogata. Samo poskusiti je treba.

Bojan Novak

MIRKO MULALIČ - DRŽAVNI PRVAK IZ SROBOTNIKA

Na zaključnem turnirju državnega prvenstva v košarki za kadete je ekipa Union Olimpije osvojila zlato medaljo. V prvi peterki zmagovalne ekipe redno igra tudi Mirko Mulalič iz Srobotnika. Po tridnevem turnirju, ki je od 18. do 20. marca potekal v dvorani OŠ Polje, je bil Mirko izbran za člana idealne peterke zaključnega turnirja.

Od 25. do 27. marca je v dvorani na Kodeljevem mladinska ekipa Uniona Olimpije v finalni tekmi premagala mladince Pivovarne Laško. Tudi na tej tekmi je Mirko Mulalič z desetimi točkami močno pripomogel k zmagi Uniona Olimpije.

JŠ

Spoznajmo vasi v občini Velike Lašče GRADIŠČE

Gručasta vasica v skrajnem severozahodnem delu Velikolaščanske pokrajine leži zahodno od Rašice na nekoliko dvignjenem terasastem svetu ob zahodnem robu vlažne travnate Doline. Po njej teče potok Robarka, pritok ponikalnice Rašice. Naselje je dostopno po krajevni cesti, ki se odcepi od ceste Rašica–Rob in pelje naprej v Mišjo dolino. Tik nad vasico je Gradiški vrh (687m). Kraj loči od sosednjega Bavdka potok Bavdkova voda.

Gradišče je na videz kar čedna vasica s peščico hiš, toda ko se človek poda na popotovanje v vas, skoraj ne zasledi žive duše. Hiše so večinoma zapuščene ali na novo zgrajene, v katerih življenje zaživi šele ob koncu tedna. V vasi je sicer deset hiš, a stalno naseljeni sta le dve.

V družini Peterlin so mi povedali kar nekaj zanimivih stvari o vasi in njenih prebivalcih.

V odcepu proti cesti Gradišče, Bavdki, Tomažini in Marinčki stoji hiša, v kateri je bila včasih gostilna. Obratovati je pričela leta 1887, odprta pa je bila vse tja do leta 1948. Mogoče bi še obratovala, če ne bi prišel v veljavo novi zakon, ki je prepovedoval, da en gospodar opravlja več dejavnosti. Gospodar, ki je bil poštar in gostilničar obenem, se je odločil za poštno dejavnost, ki jo je sprva leta 1926 kot najemnik opravljal pri Jakšatu v Robu, kasneje na Koru (hiša, ki stoji pod cerkvijo v Robu) in nazadnje pri Maroltu v Robu. Pri hiši, kjer je bila nekoč gostilna se je že od nekdanj reklo pri Žgancu, drugače pa se pišejo Tekavec.

Naslednja zanimiva točka v vasi je kapelica, ki stoji v rahlem ovinku pri odcepu za vas Gradišče. Kapelico je dal

postaviti Anton Peterlin, ko se mu je neko noč sanjalo o Mariji. Poleg kapelice stojita še dva mogočna divja kostanja, ki so ju posadili ob postavitvi kapelice.

Če se zapeljemo naprej, pridemo do prve manjše hiške na desni strani. Hišno ime je bilo Šuštarji, saj so se med obema vojnama ukvarjali s čevljarstvom, kasneje pa ne več. Bili so kar priznani čevljarji, saj so poleg dela doma, popravljali čevlje tudi drugod. Poleg hiše stojita dve mogočni lipi, stari nekaj čez sto let.

Pri naslednji hiši je nekdanj živel Franci

Srebernjak, klicali pa so ga Baldinov Franci. Zelo rad je imel konje in vedno se ga je dalo videti na cesti, ko je kaj prevažal. Bil je neke vrste današnji avtoprevoznik, samo da je imel namesto kamiona konje.

Če se podamo še malo naprej, pridemo do hiše, kjer živi gospa Kristina Peterlin, hišno ime pa je pri Bobnarjevih. Tudi pri tej hiši so se ukvarjali z domačo obrtjo, bili so kolarji. Izdelovali so vozove in lesena kolesa zanje. Vse to so kasneje zamenjala gumasta kolesa in obrt je propadla. Ukvarjali so se tudi z

izdelovanjem zobotrebcev. Tudi pri drugih hišah se je veliko delalo zobotrebce.

Obrtna dejavnost v vasi je bila pestra in poznana daleč naokrog, danes pa se v vasi bolj malo dogaja. Tudi s kmetijstvom se ukvarjajo le še pri eni hiši, medtem ko drugi oddajajo svoje parcele.

Nad vasjo se nahaja korito, ki ga napaja potoček. Ko še ni bilo vodovoda, so tja hodili napajat živino. Danes si vodo za pitje tu natočijo okoliški prebivalci.

Z Zgonč (vas na Rutarski planoti) so včasih hodili peš v šolo v Rob in še danes je do tam utrjena pot.

Do leta 1887 je bil celoten Gradiški vrh prepreden s pašniki, krave so se takrat pasle po ostankih rimskega zidu. Po tem letu pa se je začel zaraščati in pašniki so se zarasli z grmičevjem.

Cesta v vas je v celoti asfaltirana, primerna je za kolesarje, ki se želijo na hitro utruditi, saj je pot v hrib strma. Ob cesti je omenjeni potoček, kjer se lahko okrepcajo s čisto vodo.

Turisti se skozi Gradišče radi podajo na Gradiški vrh, kjer so ostanki rimskega zidu. Nato se diagonalno podajo v hrib proti Lužarjem na Rutarsko planoto, do kamor naj bi ostanki rimskega zidu vodili. Iz Rut je prekrasen pogled na Mišjo dolino in okoliške kraje.

Med Neredi in Bošteti se lahko podate do dveh zanimivih slapov. Prvi je manj znani Lehnjakov slap (722 m), drugi je Kobilji curek (600 m). Od zadnjega slapa lahko turista pot zanese še do cerkve Marijinega rojstva v Robu, nato pa zopet do Gradišča, kjer svoje popotovanje zaključijo. Za marsikoga je to lep nedeljski sprehod, za nekatere bo pot predloga in se bodo mudili le v Gradišču, naprej pa bodo raje odšli z avtomobilom.

Mojca Praznik
Foto: Metka Starič

OBČINA VELIKE LAŠČE NA SEJMU POČITNICE 2005 V LJUBLJANI

Velikolaška občina se je tudi letos predstavila na enodnevnih predstavah na sejmu Počitnice, ponovno na stojnici GZS - Območne zbornice Ljubljana. Na pobudo Občine in v koordinaciji Parnasa, zavoda za kulturo in turizem, se je predstavila vrsta ponudnikov turizma v naši občini - društev, organizacij, posameznikov, s skupnim ciljem: čim bolj zanimivo prikazati ponudbo velikolaškega turizma, dediščine in naravnih lepot.

Letošnja rdeča nit predstavitve je bilo pet tematskih poti (Velikolaška kulturna pot, Turjaška turistična pot, Pešpot ob rimskem zidu ali Claustra, Učna gozdna pot Turjak-Rašica, Turistična pot Rašica-Kurešček), ki smo jih predstavili na ličnih stenskih panojih. Sistematičen pregled turistične ponudbe ob poteh predstavlja korak naprej tudi pri povezovanju turističnih ponudnikov na našem območju. Nov promocijski material Turistične informativne pisarne TŠD Rašica, Društva za ohranjanje dediščine - DOD in drugih. Ponudba kolesarskih poti, pešpoti (J.A.Z., PD Vel. Lašče, TD Turjak), športnih aktivnosti in piknikov (Tenis Cereja), zanimivo predstavljene obrti in kulturna dediščina (Marija Zlobko, DOD, VDRAT, Oš Primoža Trubarja, Mojca Praznik) in ponudba zdravega življenja (DOD, Čebelarsko društvo Vel. Lašče), naravne lepote Krvave Peči (Srečo Knafelc) in dobre hrane (Gostilna pri Kuklju, DPŽ), vse skupaj je bilo povezano v kvalitetno predstavitev, zato velja pohvala in zahvala prav vsem sodelujočim.

Besedilo in foto: Metka Starič

ČLANICE DPŽ IN ČLANI KONJEREJSKEGA DRUŠTVA VEL. LAŠČE SO SE ZAVRTELI OB ZVOKIH HARMONIKE MARJANE VIRANT

PRI VELIKOLAŠKIH ČEBELARJIH

OD LEVE PROTI DESNI: DRAGAN KOVAČEVIČ, GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE OE LJUBLJANA, ALOJZ SOK, VODJA POSLANSKE SKUPINE NSI IN VELIKOLAŠKI ŽUPAN ANTON ZAKRAJŠEK

POPOLDANSKI DEL JE BIL BOLJ TURJAŠKO OBARVAN, NASTOPILO SO ČLANI VDRAT, KI SO S SVOJIM NASTOPOM POŽELI APLAVZ, POVABILI PA SO JIH CELO V BEOGRAD.

Z RIBIŠKO OPREMO SE JE NA SAMOSTOJNEM RAZSTAVNEM PROSTORU PREDSTAVILO TUDI USPEŠNO VELIKOLAŠKO PODJETJE BIROS Z MALE ŠLEVICE.

Če si pozabil zakleniti hišna vrata,
dober сосед bo varoval tvoj dom.

Josip Stritar

AHAC, NAŠA DRAGOCENA DEDIŠČINA

**- BREZ INFORMACIJ IN Z ODVEČNO
PLASTIČNO LUČJO**

Ahac je gora s čudovito cerkvijo, ki priča o estetskem čutu naših prednikov in sodi med prvovrstne državne spomenike. Ni čudno, da sodi med najbolj priljubljeno izletniško točko v naši občini, kamor prihajajo tudi od drugod. Marsikdo bi si to umetnino rad ogledal in zvedel vsaj osnovne podatke o njej. Vhodna vrata, na hitro zbita skupaj, so dokaj nesposobna in bi jih kazalo čim prej zamenjati s podobnimi, kakršna so bila nekdanj. Razen napisa, da gre za kulturni spomenik, ni nikjer nobene informacije o sami cerkvi: kdaj so jo zgradili, čemu je posvečena, kaj je notri, in tudi informacije, kdo ima ključ in kdaj si je mogoče cerkev ogledati, ni. Lepo bi bilo, če bi ob vratih visela zasteklena omarica, v kateri bi vse te informacije bile. Potrebna je le osveščenost o tem, nekaj dobre volje in le malo denarja. Poučno bi bilo tudi za šolarje in morda tujce, če bi bile informacije tudi v angleščini ali nemščini.

Prav malo bi stalo, če bi sneli umazano plastično luč, nemarno nataktno na kljuko nad prelepim srednjeveškim kamnitim portalom, zazidanim na steni cerkvene ladje. Bolje bi bilo, ko luči sploh ne bi bilo! Ne nazadnje bi prav na tem portalu kazalo zavarovati pred več kot štiristo leti vklesano letnico, na kateri je enka že odkrušena, petica, ki označuje stoletje, je dobro vidna, ostalo je rahlo zabrisano.

Ta zapis ni graja, je le opozorilo, namenjeno skrbniku, kdorkoli že je. Upam, da bo to prebrano na pravem mestu in bodo nemarnosti odpravili v kratkem času. Kajti tu ni problem denar... na kar se običajno povsod najrajši izgovarjajo!

Albina Slokogorska

Ideje so čudne reči. V mnogih primerih je potrebno dosti razmišljanja, pogovorov, prebiranja raznih gradiv in še kaj, da se porodijo, izoblikujejo in uresničijo. Ideja o sprehajalni poti po Rašici pa je prišla sama po sebi oziroma smo jo dopolnjevali. Priznati moram, da so bili določeni namigi o zanimivosti in lepoti vasi ter da bi bilo treba vas turistično predstaviti v povezavi s Trubarjevo domačijo. Vendar kako in na kakšen način?

V letu 2003 smo se v TŠD Rašica odločili, da vaščanom predstavimo spominsko sobo Primoža Trubarja z željo, da slišijo predavanja g. Andreja Perhaja o našem rojaku. Spraševali smo se, koliko vaščanov še ni obiskalo muzeja oziroma kdaj so bili nazadnje v njem. To je bil vzrok, da smo se odločili za to akcijo. Ker pa bi bil sam obisk na Trubarjevini prekratek, smo želeli predstaviti še vas, ki je tudi zanimiva. Razdelili smo si tematike in vodenje po sami vasi. Neko nedeljo v septembru smo realizirali našo namero in uspeh je bil popoln. Spoznajmo svojo vas! se je imenovalo to nedeljsko popoldne, ki je bilo zadetek v polno. Bilo je mnogo ljudi, zavzeto smo poslušali kvalitetno razlago o našem rojaku (nekateri prvič), spoznavali zanimivosti in podatke o vasi, ki jih do sedaj nismo poznali, se zabavali, sprehodili ter se na koncu poveselili ob hrani in pijači.

Ko sem ta dogodek prespal in strnil vtise, sem prišel do zaključka, ravno to bi bilo dobro pokazati tudi drugim ljudem - turistom.

Naredil sem si plan, razvrstil naloge in se lotil dela. Zbral sem podatke, jih strnil v celoto in s skupnimi močmi smo pripravili zgibanko in naredili oznake za postajališča. Tako je bilo delo zaključeno. Sprehajalna pot ima osem postaj in traja od ure in pol do dveh ur. Poteka mimo Trubarjeve domačije do spomenika Primoža Trubarja, nato se povzpne pok klancu do "Hofa" – starega jedra vasi, nadaljujemo do središča, kjer sta kapelica in cerkev sv. Jerneja, in naprej do vrha vasi, kjer nas pričakata lep razgled in okrepčilo. Zatem pa pot vodi proti vaškemu studencu Staje, kjer se odžejamo s studenčnico in kjer se začne gozdni del poti, na kateri opazujemo delo lubadarja in žolne, lisičje luknje in "Raški triglav". Pot je pestra, zanimiva in primerna za vse ljudi, tako za mlade, družine z otroki, kot tudi za starejše.

Po poti se je možno podat z vodičem vsako soboto in nedeljo ob 15. uri s prijavo in začetkom v Turistično informativni pisarni TŠD Rašica.

Pridite, ne bo vam žal!

TŠD Rašica, Božo Zalar

Preživite prijetno popoldne
na
**SPREHAJALNI POTI
PO TRUBARJEVI RAŠCI**
vsako soboto in nedeljo ob 15. uri.

Javite se v
Turistično informativni pisarni TŠD Rašica, Rašica 34.
Vodenje in razlaga o vaški arhitekturi, običajih, delu in naravi.

Vabljeni!

TRADICIONALNEGA
POHODA K SV. PRIMOŽU
RAŠICA - SV. PRIMOŽ - RAŠICA

V NEDELJO, 29. 5. 2005.

START NA TRUBARJEVI DOMAČIJI NA RAŠICI
OB 8. URI.

ŠTARTNINA 1.000,00 SIT

V štartnino sta všteti OCVRKOVKA in ENOLONČNICA.

VABLJENI!

OBIŠČITE
KAVARNO „JERBAS“
RAŠICA 34
VSAK KONEC TEDNA

NUDIMO VAM TORTE, KREMNE REZINE, SLADOLED,
LEDENO IN DRUGE KAVE IN RAZNOVRSTNO PIJAČO.

VABLJENI!

J.A.Z. Zalar in družbenik k.d.
Rašica 34, 1315 Velike Lašče

Zanimivost z naslovne strani ZAKAJ JE ČEŠNJA V DEDNIKU NEKAJ POSEBNEGA

Rute skrivajo polno neodkritih skrivnosti. Se vam je že zgodilo, da ste se z avtom zapeljali po serpentinah proti Svetemu Primožu in nekje pri zgornjih ovinkih začutili spremembo ter lažje zadihali? Meni se je, zato me pravzaprav ni preveč začudilo, ko mi je **Igor Grčar**, upokojeni učitelj, ki živi v vasi Dednik na Rutarski planoti, pripovedoval o češnji, ki raste blizu njihove hiše, ter njenem vplivu na ljudi. "Že več prijateljev mi je povedalo, da so si prav pod to češnjo nabrali moči in rešili marsikateri, prej nerešljiv problem.

IGOR GRČAR

Zakaj je tako, ne vem," pripoveduje Igor, "ampak spremembe na ljudeh sem tudi sam opazil." Pod drevesom je postavljeno božje znamenje, za katerega tudi najstarejši prebivalci ne pomnijo, zakaj stoji ravno tam. Še posebej prijetno je obiskati Rute v toplih pomladnih in poletnih dneh. Morda se boste po rutarski planoti popeljali s kolesi ali sprehodili peš, pokukali k ostankom rimskega zidu ali se spustili do slapa Lehnjak. Če boste posedeli pod Igorjevo češnjo, pa ne pozabite pokukati še v hladno klet, ki so jo uredili v bližini hiše, in v kateri je v vročih poletnih dneh prijetno hladno. Gospodinja Zofi je vedno nasmejana in mimogrede podela vse, kar je potrebno na kmetiji, obenem pa se spretno zavrti okrog štedilnika. Rutarske kulinarčne dobrote, mir, svež zrak - pravzaprav res ne vem, zakaj bi morali turizem iskati drugod ...

Besedilo in foto: Metka Starič

BIO PRIDELAVA IN NABIRANJE ZDRAVILNIH RASTLIN V OBČINI VELIKE LAŠČE

V časih, ko vsak na tak ali drugačen način išče zdrav način življenja, je vsaka pobuda za oživljanje zdravega načina življenja v naših krajih dobrodošla. Še posebej, če govorimo o oživljanju tradicije nabiranja in gojenja zdravilnih rastlin, ki je v sosednjih državah v velikem vzponu, pri nas pa je v preteklosti skoraj izumrla. Slovenija sodi v sam vrh po številu raznovrstnih zdravilnih rož v Evropi. Starejši ljudje se dobro spominjajo, kako so včasih nabirali in vzgajali rože skoraj na vsaki kmetiji. Danes, čeprav raste rman (*Achillea millefolium*) takorekoč na vsakem travniku, je preprostem potrošniku na zdrav biološki način pridobljena roža skoraj nedosegljiva.

Naše poslanstvo je oživljanje tradicije nabiranja zdravilnih rož. Z akcijo promocije tovrstne dejavnosti v občinskem glasilu želimo vzpodbuditi krajanje, da pričnejo s tovrstno dejavnostjo. Pomislimo samo, koliko bolj zdravih otrok bi imeli, če bi jih učili nabirati zdravilne rože, ki nam jih Narava tako širokosrčno podarja.

Kmetiji za prikaz in vzgojo zdravilnih rož PLAVICA iz Dolenjskih Toplic in BIO PLAVICA iz Zagradca Vas vabita, da se skupaj z nami naučite te lepe dejavnosti in v vaše sredine pripeljete prisrčno sproščenost, kot smo jo poznali nekoč – blagoslov slovenske tradicije in matere narave. Ponujamo vam odkup 25 vrst zdravilnih rož, ki jih lahko naberete v Vaši okolici po ugodnih cenah. Vključite se in nas pokličite ter z nami gradite toplejšo sobivanje v vašem lepem kraju.

BIO PLAVICA
Andrej Majes

Več informacij lahko dobite po telefonu 040 237 569 ali 7886 815.

60 LET ZMAGE NAD FAŠIZMOM IN NACIZMOM

Spominska svečanost na Turjaku je bila ob 60. obletnici zmage nad fašizmom in nacizmom in 60-letnici poboja 29-ih aktivistov OF, ki so bili na krut način pomorjeni tik pred koncem druge svetovne vojne, 4. maja 1945.

Kraj, kjer se je zgodil zločin, je v gozdu Veliko smrečje, oddaljene, le 900 m od Doma krajanov na Turjaku. Slavnosti se je udeležilo nad 300 udeležencev in 28 praporščakov.

Na slavnosti so sodelovali učenci podružnične šole Turjak pod vodstvom mentorjev, slavnostni govornik Tone Poljšak, član Glavnega odbora ZZB NOV, Partizanski pevski zbor, Častna enota Slovenske vojske.

Slavnostni govornik Tone Poljšak je med drugim poudaril, da so bili vsi od 29 pomorjenih na tem kraju civilne osebe, razen dveh, ki sta bila partizana in so ju po naključju ujeli domobranci. Zaradi spomina na ogromne žrtve, ki smo jih imeli Slovenci med drugo svetovno vojno, ter skrbi za prihodnost smo dolžni varovati izročila tega boja za svobodo. Možno je odpuščati, vendar gorja druge svetovne vojne ne moremo pozabiti, je med drugim povedal slavnostni govornik.

Zahvaljujemo se vsem nastopajočim, vsem, ki so se slavnosti udeležili, darovalcem vencev, šopkov in sveč, gospodu Jožetu Pirmanu, s.p., Ozvočenje in osvetlitve iz Turjaka, za popestritev programa in ŠMD Turjak za pogostitev sodelujočih.

ZARJA SPOMINOV -
DRUŠTVO ZA
OHRANJANJE IZROČIL
NOB IN
OSAMOSVOJITVE VELIKE
LAŠČE, KO TURJAK
*Predsednik
KO Turjak
Janez Lukančič*

MOHORJE, 2. 5. 2005

SPOMINSKA SLOVESNOST NA LUŽARJIH

Letošnji 27. april, dan boja proti okupatorju, je bil hkrati šestdesetletnica zmage nad okupatorjem.

Društvo Zarja spominov KO Velike Lašče je organiziralo proslavo dneva upora proti okupatorju na Lužarjih. Društvo je povabilo svoje člane, borce in prijatelje na svečano odkritje nove spominske plošče na grobu padlim partizanom, ki počivajo na tem pokopališču. Slovesnost se je pričela ob 11. uri z udeležbo svojcev pokopanih borcev, najstarejših občinskih borcev NOB, praporščakov, moškega pevskega zbora s Turjaka, članov Zarje spominov in prijateljev.

V lepem vremenu je organizacija svečane proslave zelo lepo uspela v vsesplošno zadovoljstvo prisotnih. Do solz ganljive so bile Kajuhove partizanske pesmi, ki jih je umetniško bral Matjaž Gruden, vzpodbudne so bile partizanske pesmi, ki jih je pel Moški pevski zbor s Turjaka. Svečani govor o pomenu NOB in zgodovinskem pregledu dogodkov iz ožje domovine je podal Ivan Gačnik. Zanimiv je bil govor g. Kušarja, ki je med drugim dejal: "... da brat partizan počiva tu v prelepi slovenski zemlji."

S tega lužarskega kota, koščka prelepe domovine, je čudovit razgled na vse strani Slovenije. Na jugu Mirna gora v Beli krajini - zibelki partizanstva, na zahodu notranjski Veliki Snežnik, na severu očak Triglav in proti vzhodu Kum.

Deželo, danes pod svobodnim soncem, je želel okupator vzeti tem skromnim, delavnim in poštenim ljudem, ki že stoletjka žive na tej sveti zemlji. Samo streljaj od tu so pod Velikim Snežnikom julija 1942 gorele cele vasi in se spreminjale v pogorišča, kot je zapisal Vinko Šumrad: "Nasilja val nad Notranjsko se strne, smrt čez njo mrtvaški plašč razgrne."

Valj nasilja z izgonom prebivalstva v koncentracijska taborišča, množičnimi aretacijami in streljanjem nedolžnih ljudi se je širil in zajel celo Slovenijo. Prelita kri je napojila slovensko zemljo, iz katere rase roža svobode in se sliši domača beseda "nikoli več vojne".

*Društvo Zarja spominov
Foto: Niko Samsa*

RAZLOGI ZA VOJNO V SLOVENIJI LETA 1991

Predlogi SR Slovenije za drugačno ureditev odnosov v državi so bili v skupščini Jugoslavije zavrženi. Prišlo je do nasprotovanja slovenskim težnjam po decentralizaciji in demokratizaciji. Velikosrbski pritisk se je nenehno stopnjeval, najprej na Kosovu in nato vedno bolj tudi v drugih delih Jugoslavije, zato se je decembra 1990 velika večina Slovencev na referendumu odločila za samostojno in neodvisno državo. To je pomenilo uvod v vojno v Sloveniji. Sicer pa je JLA oborožen nastop proti demokratičnim spremembam v Sloveniji in na Hrvaškem začela pripravljati že po večstrankarskih volitvah maja 1990, ko je prišlo do odvzema večine orožja Teritorialni obrambi Slovenije.

V akcijah MSNZ je bil preostanek zaplenjenega orožja umaknjen iz skladišč in kasarn na nove skrivne lokacije. Glavni oboroženi sili Slovenije sta bili teritorialna obramba in policija.

28. septembra 1990 je slovenska skupščina sprejela ustavno dopolnilo, ki je določalo, da je v miru in izrednih razmerah pristojnost nad teritorialno obrambo prenesena na predsedstvo RS.

18. marca 1991 je predsedstvo v vedno bolj zaostrenih razmerah ustanovilo operativno koordinacijsko telo za primer izrednih razmer. Vodila sta ga Janez Janša in Igor Bavčar.

Pomembne naloge pri varovanju življenj in dobrin so imele tudi civilna zaščita ter kriminalistična služba in VIS. Taktika obrambe je temeljila na dokumentu iz aprila 1991, ki je navajal možnost združitve iz obrambnega vidika. V primeru oboroženega nastopa

JLA je bila načrtovana blokada vseh enot in vojašnic v Sloveniji, ustavitev prodorov JLA iz Hrvaške in aktivni nastop tam, kjer bi bile slovenske obrambne sile v prednosti.

Prvi incident, ki ga je izzvala JLA, da bi obračunala z novo Slovenijo, se je zgodil v Mariboru 23. maja 1991. To je bil neuspešen poskus nastopa proti učnemu centru TO v Pekrah. Ob tej priliki si je jugovojška drznila ugrabiti celo slovenskega pogajalca, podpolkovnika Vladimirja Miloševića. Pod kolesi sovražnega vojaškega oklepnika je umrl Josef Šimčik iz Miklavža, prva žrtev agresije na Slovenijo. Odločen odpor teritorialcev in oster odziv Mariborčanov sta armadne načrte za zavzetje centra preprečila.

Ustavni zakon o samostojnosti je slovenska skupščina sprejela 25. junija 1991. Na mejnih prehodih so bile jugoslovanske table in zastave zamenjane s slovenskimi. Postavljeni so bili mejni prehodi proti Hrvaški. Istega dne se je zvečer v Beogradu sestal zvezni izvršni svet.

Sprejel je odlok o zavarovanju državnih meja v Sloveniji. S tem sta imeli JLA in zvezna policija proste roke za oborožen obračun s Slovenijo.

Letos praznujemo 15. obletnico MSNZ in 14. obletnico vojne za Slovenijo. Praznujemo tudi 60. obletnico konca druge svetovne vojne in zmage nad fašizmom in nacizmom. Delegaciji članov OZVVS Velike Lašče sta se udeležili državne proslave ob dnevu upora pri spomeniku TIGR v Mali gori in s praporom območnega združenja tudi svečanosti ob odkritju nadomestne spominske plošče padlim v NOB na Lužarjih. V aprilu smo se udeležili tudi sestanka sekretarjev ZVVS in urjenja praporščakov v obrambnem centru Pekre pri Mariboru. Aktivno se pripravljamo na letne veteranske športne igre, ki bodo 18. junija 2005 v Kočevju. Manjka nam ekipa za tekmovanje v šahu, zato pozivamo vse šahiste, da pohitijo s prijavi.

Letni zbor Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Velike Lašče bo 4. junija 2005 ob 10. uri v Domu veteranov vojne za Slovenijo v Krvavi Peči. Pozivamo vse veterane in veteranke, člane OZVVS Velike Lašče, da se letnega zbora zanesljivo in polnoštevilno udeležite. Navzoči bodo tudi povabljeni iz ZVVS in območnih združenj veteranov vojne za Slovenijo iz sosednjih občin. Zaslužnim članom bodo podeljena priznanja OZVVS.

Dnevni red in posebno pisno vabilo boste člani prejeli tudi po pošti.

OZVVS Velike Lašče

Franc Dušan Hočevar, predsednik

VETERANI VOJNE ZA SLOVENIJO

ŽE 14 LET SVOBODNI IN NEODVISNI!

SLS.
Slovenska ljudska stranka

OO Slovenske ljudske stranke
Velike Lašče,
ob dnevu državnosti,
iskreno čestita
vsem občankam in občanom
občine Velike Lašče!

SLS.
Slovenska ljudska stranka

OO Slovenske ljudske stranke
Velike Lašče,
ob občinskem prazniku
iskreno čestita
vsem občankam in občanom
občine Velike Lašče!

MNENJA IN POLEMIKE

KULTURA V TURJAKU VČERAJ, DANES, JUTRI ...

Občina in kultura

Bralcem se opravičujem, ker sem povzel nekatere misli, ki se niso utrile v moji glavi, so pa lep prikaz realnih življenjskih odnosov v naši okolici.

Odločanje o tem, kaj je kultura, je v rokah in pod nadzorom oblastnikov le do neke mere, tako kot je le do neke mere v rokah in pod nadzorom oblastnikov skupnost, ki ji vladajo. Na kateri koli ravni je vzpostavljena oblast, bodisi na vrhu države ali za krmilom občine, je vzpostavljena le začasno. Morda je tudi delovanje posameznega kulturnega društva samo začasen pojav, ki pa ima vendarle praviloma daljši rok trajanja od njene nadrejene vsakokratne oblasti. Ta po lastni presoji spodbuja ali duši njihovo delovanje, ki temelji na prostovoljnem žrtvovanju svojega časa, nemalokrat pa tudi denarja z namenom, da bi bil naš vsakdan prijetnejši in bogatejši. Občinska oblast ima take moči nad kulturnim delovanjem amaterskih društev pravzaprav le toliko, kolikor so leta gmotno odvisna od nje. Gmotno odvisnost pa lahko v lokalnih političnih oblasteh krojijo tudi mimo osnovnih strokovnih in življenjskih meril odločanja. Občina lahko tako neposredno določi, delovanje katerega društva je primerno in delovanje katerega ni primerno, svojo odločitev pa podkrepi s finančnim ukrepom. Pri tem ji ni potrebno spoštovati enega od osnovnih načel kulture, da pri odločanju o kulturnih zadevah ne gre za politična, temveč za strokovna vprašanja.

Kultura je stanje duha v nekem prostoru in času. To stanje je hkrati odraz kvalitete življenja nekega posameznika ali neke skupnosti, ki s svojim harmoničnim učinkom omogoča prijetnejše sožitje in višjo ustvarjalno moč. Posledično pa ustvarja viške materialnih in gmotnih dobrin, od katerih živimo vsi, tudi tisti, ki kulturnemu sožitju in delovanju odrekajo osnovne gmotne pogoje!

KUD Marij Kogoj Turjak

V vlogi predsednika krajevne skupnosti Turjak sem mnoga leta spremljal politično in kulturno dejavnost v Turjaku. S čisto vestjo lahko trdim, da v turjaškem kulturnem življenju nikoli ni in tudi sedaj

ne vlada mrtvilo, kljub vse težjim gmotnim pogojem delovanja. Da se gmotni pogoji spreminjajo na slabše zaradi splošnega stanja v državi in občini ne verjamem, saj se znesek, namenjen za delovanje kulturnih društev, v zadnjih treh letih ni občutno znižal. Po vsej verjetnosti so se spremenili le občinski kriteriji pri ocenjevanju delovanja posameznih društev. Nevzdržno je, da se "nivo" kulture ocenjuje samo iz občinskega vidika. Za nekoga je lahko "kultura" Bach, za drugega Avsenik. Oba se ob poslušanju "svoje kulture" sproščata in notranje bogatita, hkrati pa prisegata, da poslušata edino "pravo kulturno glasbo". Imamo pač vsak svoj okus, kar je rešitev napredka in človeštva.

Občina prejema od države proračunska sredstva, ki so namenjena zagotavljanju potreb občanov, to je davkoplačevalcev, saj le-ti s svojim delom polnijo državne blagajne. Po ustavi smo vsi enakovredni in enakopravni, zato naj bi se proračunska sredstva porazdeljevala, kolikor je mogoče enakomerno tako, da bi davkoplačevalci dobili vsaj približno enake življenjske pogoje in ugodnosti. To je namen davkov, velja pa tudi za področje kulture.

V občini Velike Lašče je 4000 občanov (morda nekaj več ali manj, vendar to trenutno ni pomembno). Na območju bivše krajevne skupnosti Turjak pa živi okrog 700 oseb, kar je približno 17,5% vseh občanov.

Ob letnem proračunu občine za tekoče vzdrževanje kulturnih objektov v letu 2004 (Levstikov dom, Trubarjeva domačija, dvorani Rob in Turjak, grad Turjak), v skupnem znesku 4.642.000 SIT, bi po principu številčnosti (17,5%) pripadalo turjaškemu območju cca 812.000 SIT.

Po letnem proračunu občine Velike Lašče za sofinanciranje kulturnih prireditel in programov društev v letu 2004 je bilo v ta namen razdeljenih cca 3.632.000 SIT. Ob upoštevanju principa enakomerne porazdelitve sredstev (17,5%) bi pripadalo turjaškemu območju cca 635.000 SIT.

Območje Turjaka naj bi za omenjena namena dobilo cca 1.447.000 SIT. Razumljivo je, da v vsakdanjem življenju ni mogoče popolnoma upoštevati principa razdeljevanja sredstev po številu občanov na določenem področju. Tudi zato ne, ker naj bi si sredstva vsako društvo s svojim delom tudi zaslužilo, kar je prav in pravično. Toda za turjaško območje smo v letu 2004 dobili iz zgornjih naslovov

proračunskih sredstev le cca 271.000 SIT, kar je komaj cca 18,7% od izračunanega zneska (po pregledu občinskih prilivov na transakcijski račun KUD Marij Kogoj)!

V letu 2005 je za zgoraj omenjeni postavki občinskega proračuna namenjeno cca 6.800.000 SIT. Po že omenjenem principu razdeljevanja sredstev za te namene, bi tako za turjaško območje prejeli cca 1.190.000 SIT.

Po občinskem predlogu, ki naj bi ga KUD Marij Kogoj podpisal, pa bi v Turjaku v letu 2005 dobili samo cca 360.000 SIT (kar je cca 30% računске vsote, če bi upoštevali razdelitev sredstev po ključu na število občanov)! Prvo občinsko vplačilo pa bi društvo dobilo šele v septembru! Društvo naj bi se torej strinjalo, z milo rečeno, miloščino in precejšen del leta preživelo s svojo družbeno koristno dejavnostjo, kakor bi vedelo in znalo.

Verjamem, da takšnemu razdeljevanju botrujejo upravičeni kriteriji, le da meni, verjetno pa še komu drugemu, niso poznani.

Če je to tako predpostavljam, da za Občino Velike Lašče ne bi smelo predstavljati večjega stroška, da v Trobli primerjalno prikaže, koliko sredstev in za kakšno delo so prisodili posameznim kulturnim društvom v letu 2004 ter kakšni so njihovi plani v letu 2005.

Z objavo teh podatkov bodo bolj razumljivi tudi kriteriji za razdeljevanje sredstev, če le niso tako zahtevni, da jih ne bi razumel.

Hm, kaj pa če so?

*KUD Marij Kogoj Turjak
podpredsednik Drago Škantelj*

ODGOVOR NA ČLANEK KULTURA V TURJAKU VČERAJ, DANES, JUTRI ...

Kultura je eno tistih področij, ki mu v občini posvečamo veliko pozornosti. Sem sodi tudi vzpodbujanje delovanja društev in zagotavljanje materialnih pogojev za njihove programe kot tudi za izvedbo kulturnih prireditel, ki so plod njihovega prostovoljnega dela.

Sad dobrega sodelovanja z društvi in prizadevanja občine, da postanejo naši kraji prepoznavni tudi po tradicionalnih prireditvah, je vsakoletni koledar prireditel, iz katerega je razvidno, da se v občini skozi vse leto nekaj dogaja. O tem, ali so razni programi pravilno izbrani ali ne, pa lahko najbolje presodijo obiskovalci

prireditiv. Glede na to, da so dvorane običajno polne, ocenjujemo, da program našim občanom ustreza. Toliko na očitek glede »dušitve delovanja društev« in »nespoštovanja načel kulture«.

Glede razdelitve sredstev posameznim društvom po številu prebivalstva bivših krajevnih skupnosti že sami ugotavljate, da tega principa ni možno uporabljati v praksi, vendar kljub temu navajate natančne izračune, koliko sredstev bi po tem principu območje Turjaka moralo dobiti.

Društvom so bila odobrena sredstva za sofinanciranje prireditev in programov na podlagi njihovih prijav na razpis. Sedem društev je skupaj prijavilo programe in prireditve, ovrednotene v višini 12,6 mio. SIT. Občina je glede na predvidena sredstva v občinskem proračunu odobrila sofinanciranje v višini 28,5 % skupno prijavljene vsote, od tega za KUD Marij Kogoj 32 % od skupno prijavljenega zneska. Za financiranje v letu 2004 je bilo KUD-u Marij Kogoj odobrenih 305.000,00 SIT, ker pa je pevska dejavnost prenehala z delovanjem, so se sredstva zato zmanjšala. Še enkrat naj poudarimo, da se programi in prireditve sofinancirajo na podlagi realizacije, kar pomeni, da navedba dejavnosti v prijavi na razpis, če se ta kasneje ne izvaja, ni dovolj. Glede sofinanciranja prireditev pa je upravičenec do sredstev organizator prireditve (eno društvo) in ne vsi sodelujoči na prireditvi.

Sredstva pa društvo dobi na podlagi poročila po prireditvi. Na podlagi predloženih prijav je za dve prireditvi na Turjaku organizator Javni sklad za kulturne dejavnosti in zato tudi prejemnik sredstev za ta namen.

Glede sofinanciranja oz. tekočega vzdrževanja kulturnih objektov pa naj se tudi mi poslužimo zapisa, ki se ni utrnil v naših glavah, smo ga pa dolžni spoštovati: 70. čl. Zakona o uredničenju javnega interesa za kulturo določa, da organ lokalne skupnosti sprejme sklep o določitvi javne infrastrukture in se to tudi zaznamuje v zemljiški knjigi. V 71. členu istega zakona pa je določeno, da lokalna skupnost javno infrastrukturo lokalne skupnosti tudi vzdržuje. Na Turjaku gre v tem primeru za dvorano in spremljajoče prostore v domu krajanov. Prizadevanja glede vpisa v zemljiško knjigo trajajo že od leta 1996, ko je občinski svet sprejel sklep o določitvi javne infrastrukture na področju kulture, vendar potrebnega vpisa kljub večkratnemu opozorilu KUD-a Marij Kogoj, še vedno ni, zato tudi občina ne financira več stroškov vzdrževanja objekta.

Glede poduka o porazdeljevanju proračunskih sredstev oz. porabi davkoplačevalskega denarja pa naj povemo, da nad porabo sredstev in njeno pravilnostjo bdi Nadzorni odbor občine, ki redno spremlja naše poslovanje.

Ob zavedanju, da »... kritika šele budi in kaže, kod je cesta v Atene« (F. Levstik), se bomo tudi v bodoče trudili, da bomo skupaj z vsemi ljubitelji kulture in ustvarjalci na tem področju ustvarjali pogoje za njeno delovanje.

Občinska uprava

TEBI V SPOMIN

Ko jablana je cvet pognala
in zima je od nas odšla,
se lastovka je spet vrnila,
a tebe ni več tu našla.

Zdaj dan je dolg, enak je dnevu,
noči še daljše se mi zde,
ko zvezde zažare na nebu,
kot tvoje so oči bile.

Še čakajo te rosne trave,
a kosa tvoja rjavi,
steza čez polje se zarašča,
korakov tvojih nič več ni.

Kar roke tvoje so zgradile,
še dolga leta ostalo bo,
v srcu pa spoznanje grenko,
nazaj ga nikdar več ne bo.

Zo-Ja

*Še nebo je zajokalo,
ko od tebe smo se poslovili,
v Nebesih pa Sonce je zasijalo,
saj angeli našo mamo so dobili.*

ZAHVALA

Štefka Geroni

z Rašice

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za iskreno izrečena sožalja ter cvetje in sveče.

Še posebej hvala gospodu župniku za ganljivo izrečene besede ter zelo lepo opravljen obred na mamini zadnji poti ter pogrebni službi Zakrajšek.

Žalujoči vsi, ki smo jo imeli radi

ZADNJE SLOVO OD NAŠE STARE MAME

23. 12. 1921 se je v Škamevcu rodila deklica Štefka. Ko je postala dekle, se je zaljubila v Evgena Geronija, ki je postal njen mož. Ko sta se jima rodile tri hčerke, sta se s svojo družino preselila na Rašico, kjer je bilo treba še veliko postoriti, da so lahko lepo zaživel. Nato se jima je rodil še sin, in tako se je vseh šest skupaj veselilo vsakega dne. Prišel je čas, ko smo se rodili vnuki, stara mama pa je bila tudi prababica petim pravnukom.

Vedno smo radi prihajali na Rašico. Stara mama je imela vedno kaj za njeno mladino. Najbolj mi bodo ostali v spominu njeni »čigumi«, kot jih je imenovala.

Zadnjih 18 let pa je živela sama, saj nam je usoda pred 18 leti vzela našega starega ata. Čisto sama je uživala vsak dan, vendar ji ni bilo nikoli dolgčas. Delala je na vrtu, skrbno pospravljala svoj domek, ob večerih delala zobotrebce in nas razveseljevala s svojimi klici. Nikoli ni potožila, da je kaj narobe, vedno je na stvari gledala s pozitivne plati. Zame in za vse nas je bila in bo ostala kot velika vzornica.

Vedno nas je pričakala z nasmejanim obrazom, humorjem, ki ji ga ni zmanjkalo, potrpežljivostjo in s svojo radostjo, ki nam jo je delila. Imela nas je rada, nas vzpodbujala, nam za srečo prižigala svečke, kadar smo imeli pomembne stvari, vsak dan, preden je odšla spat, je za vsakega zmolila Oče naš.

1. maja, na prvi dan ljubezni, pa so se angelčki odločili, da nam bodo našo zlato staro mamo za vedno odpeljali v Nebesa. Nad nas so se zgrnili žalostni trenutki, saj smo za vedno izgubili našo ljubo in nepozabno staro mamo, našo zaveznico in vzornico. Nič več ne bo »čigumov«, nič več pripovedovanj o njeni mladosti, nič več dnevov, ko smo se, po navadi ob štrukljih, dobivali pri njej in se zbirali skupaj vsi potomci mame Geroni.

Stara mama. Odločila si se, da odideš k staremu atu, in mi si želimo, da vama je lepo. Vemo, da si še vedno z nami, pa čeprav te ne vidimo, a nekoč se bomo srečali in bomo spet skupaj. Do takrat bomo večkrat pomislili nate, saj si v naših srcih ostala kot dobra vila.

Vnukinja Janja

ZAHVALA

V mesecu marcu nas je zapustila

Ana Žmuc

z Velikega Ločnika 3.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo kropili, ji prinesli cvetje in sveče ter darovali za maše, nam pa izrazili sožalje. Zahvala osebjū ZD Velike Lašče in oddelku travmatologije ob Zaloški 2, ki ste ji v zadnjih tednih pomagali lajšati trpljenje.

Posebna zahvala g. župniku iz Škocjana za pogrebni obred z mašo in ganljive besede. Hvala tudi pogrebceḡ, pogrebni službi Zakrajšek in vsem, ki ste jo z nami pospremili na zadnji poti.

Sin Marjan z družino

*Usoda je nerazumljiva,
ker je tako nevljudna,
vstopa, ne da bi potrkala.
H. Habe*

ZAHVALA

Ko je praznoval svoj god sv. Jožefa, je bil tih in nem

Jožef Debeljak

iz Gornjih Retij.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem, znancem in nekdanjim sodelavcem za darovano cvetje, sveče, svete maše, za izraženo ustno in pisno sožalje. Iskrena hvala za izkazano pozornost DPŽ Velike Lašče, DPŽ Videm-Dobrepolje-Struge, Gasilskemu društvu Dolnje Retje za organizacijo, poslovilne besede ob odprtem grobu, Pogrebneḡ zavodu Zakrajšek, pevcem in gospodu župniku za lepo opravljen obred ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti.

Globoko cenimo, da ste v teh težkih trenutkih čutili z nami.

Njegovi domači

Zahvala

Na pragu nove pomladi se je v mesecu marcu v najlepših letih in mnogo prezgodaj izteklo življenje našega ljubljeneḡ moža, očeta in dedija

Jerneja Koprivca.

Vsem sorodnikom, prijateljem, poslovnim partnerjem in znancem, pevcem ter Pogrebneḡ zavodu Zakrajšek se iskreno zahvaljujemo za darovano cvetje, svečke, dobre misli in pomoč v najtežjih trenutkih slovesa.

Žena Marjetka z družino

ZAHVALA

V soboto, 16. 4. 2005, smo se poslovili od pokojne

Ančke Zevnik

iz Črnega Potoka.

Vsem, ki ste jo spemili na zadnjo pot, iskrena hvala! Iskrena hvala tudi gospodu Masniku in pevcem za lep pogrebni obred ter gospodu Zakrajšku za vso pomoč!

Sorodniki

Materi v slovo

*Hvala vam, mati,
za življenje, ki ste nam ga dali.
Štiri sinove ste rodili,
ki so vam enajst vnukov podarili,
vnukom se je že štiriindvajset
vaših pravnukov rodilo.
Ta živi venec življenja
vas danes k večnemu počitku spremlja,
hvala vam, mati, iskrena hvala.*

Pa tudi vsem, ki ste se prišli poslovit od naše drage mame

Amalije Tekavec

iz Javorja,

ki jo je gospodar življenja poklical k sebi. Posebna zahvala župnikoma Antonu Prijatelju in Tonetu Masniku za lepo opravljen pogreb, pevcem cerkvenega mešanega in moškega zbora iz Velikih Lašč za lepo petje, pravnikinji Martini za čustveno podane besede slovesa. Hvaležni smo vsem, ki ste dali za svete maše, prinesli cvetje in sveče ter darovali za cerkev. Hvala dr. Darinki in sestri Metki za obiske na domu zadnja leta življenja in tudi pogrebni službi Zakrajšek.

Žalujoči sinovi Jože, Ivan, Tone in Milan
z družinami

ZAHVALA

Ob težki, nepričakovani izgubi našega dragega moža,
očeta, dedka in pradedka

Ivana Gorjupa

iz Velikih Lašč, Javorškova 15,

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga pokropili, mu darovali cvetje, sveče in svete maše. Še posebej se zahvaljujemo sosedom, znancem in prijateljem, ki ste ga tako številno pospremili na njegovi zadnji zemeljski poti. Lepa hvala tudi pogrebneḡ podjetju Zakrajšek, pevcem za ganljive pesmi in vsem ostalim, ki so nam stali ob strani.

Naj vam Bog vsem povrne.

Žalujoči, vsi njegovi

KINO - VELIKE LAŠČE

KINOPROGRAM ZA

MAJ IN JUNIJ 2005

SOBOTA AMERIŠKA USPEŠNICA – KOMIČNA DRAMA
28. MAJ **ŽIVLJENJE POD VODO**
OB 20.00 DOLŽINA: 118 minut.

SOBOTA AMERIŠKA USPEŠNICA – ZGODOVINSKI
SPEKTAKEL
4. JUNIJ **NEBEŠKO KRALJESTVO**
OB 20.00 DOLŽINA 145 minut.

SOBOTA **KINOPREDSTAVA ODPADE**
11. JUNIJ

SOBOTA AMERIŠKA USPEŠNICA – AKCIJSKI FILM
18. JUNIJ **XXX2 V PRIPRAVLJENOSTI**
OB 20.00 DOLŽINA: 94 minut.

SOBOTA AMERIŠKA USPEŠNICA – POLITIČNI TRILER
25. JUNIJ **PREVAJALKA**
OB 20.00 DOLŽINA: 130 minut.

NEPREMIČNINE SARA LEE

SAŠA KRŽIN, s.p., Turjak 17

*Imetnica licence Ministrstva za okolje, prostor in energijo,
s sklenjenim zavarovanjem odgovornosti pri Zavarovalnici Tilia, d. d.*
tel.: **040/869 927, 041 869 927** e-naslov: **krzzin@siol.net**

Posredujem in svetujem pri prodaji in nakupu Vaše nepremičnine
ter uredim potrebne dokumente za izpeljavo pravnega posla.

- Na Rašici prodamo atrijsko hišo iz l. 1982, ki je lahko trostanovanjska, K+P+M, s 350 m² uporabne površine, na sončni parceli 2000 m², ob travniku in blizu gozda. Hiša je opremljena in takoj vseljiva. Cena: 38,5 mio SIT.

- Na Gradežu je naprodaj zidan vikend s 50 m² površine iz l. 1982, na 635 m² lepe urejene parcele, zelo sončna in mirna lega z razgledom. Cena za popolnoma opremljen vikend je 23,5 mio SIT.

- Na Malem Ločniku je naprodaj zazidljiva parcela 373 m², z manjšim zidanim gospodarskim poslopjem, za 4 mio SIT.

- V Kneju je naprodaj kmetija s 6 ha kmetijskih površin in 5300 m² zazidljive zemlje, na sončni legi z lepim razgledom in asfaltnim dostopom, cena 35 mio SIT.

- Na Jezeru pri Igu prodamo parcelo z edinstveno mirno lego ob gozdu in pogledom na jezero. Na parceli, ki meri 822 m², sta že voda in elektrika, pridobljeno je gradbeno dovoljenje in izveden izkop. Cena je 25 mio sit.

- Na Rašici je naprodaj starejša hiša za nadomestno gradnjo, na zazidljivi parceli 1584 m², ob glavni cesti, cena je 15 mio SIT.

- Na Karlovcu je naprodaj zelo lepa zazidljiva parcela 2630 m², v naravi travnik blizu gozda. Možna je parcelacija, cena za celoto je 19 mio SIT.

- Na Robu je naprodaj parcela 1945 m², od tega cca 1000 m² zazidljive, skupaj z 1923 m² gozda v bližini. Nahaja se v bližini trgovine in šole, ob čistem potočku in asfaltni cesti. Cena je 16 mio SIT.

- Na Gradežu je naprodaj zazidljiva parcela 682 m², v novo nastajajočem naselju, ob asfaltni cesti, ob gozdu. Cena: 6,3 mio SIT.

Prostovoljno gasilsko društvo
Dvorska vas-Mala Slevica

vas vljudno vabi na

VELIKO VRTNO VESELICO

ki bo **9. julija 2005 ob 19. uri.**

Igrala vam bo skupina
ATOMIK HARMONIK.

Vljudno vabljeni!

KLANČAR, D.O.O.

RENAULT

Groznikova 11
1108 Ljubljana-Rudnik

ob Dolenjski cesti

Telefon: **427 20 01**

- antenski sistemi

Peter Kočevar, s.p.
Merharjeva 2, Ribnica
GSM 041 761 769

**MONTAŽA
IN SERVIS**

ANTEN (SAT 500 kanalov)

RTV (izboljšava ali dograditev)

- meritve TV signalov
dograditev ali izboljšava **POP TV, A kanal, HRT, TV3 ...**
- montaža SAT sistemov:
(analogni - do 100 programov)
od 25.000 SIT
(digitalni - do 2000 programov
Srbija, filmi, erotika, šport...)
od 69.000 SIT dalje

UGODNE CENE, PRIZNANI PROIZVAJALCI

AMULET

NEPREMIČNINE

AMULET, D.O.O., CESTA V MESTNI LOG 55, LJUBLJANA
 PE KOČEVJE, ROŠKA CESTA 46, KOČEVJE
 TEL: 01 8931 670 FAX: 01 8931 672 GSM: 031 682 804

PRODAMO STANOVANJA

-KOČEVJE - dvosobno, 49,14 m², obnovljeno l. 2000, poseben vhod, vrt, cena 9.000.000 SIT.

PRODAMO HIŠE

-KOČEVJE - novogradnja, 2003, 250 m², 869m² zemljišča, z vso luksuzno opremo, cena 31.500.000,00 SIT.

-KOČEVJE - OKOLICA - leto izgradnje 2003, pritličje dvostanovanjske hiše, 142 m², balkon, vsi priključki ločeni, CK, samostojen vhod, dvorišče 400 m², lepa, mirna okolica, takoj vseljiva, luksuzno opremljena. Cena: 15.200.000,00 SIT. Možna menjava za garsonjero ali enosobno stanovanje v Ljubljani oziroma bližnji okolici.

-KOČEVJE - OKOLICA - 120 m², pritličje, 40 m² mansarda, obnovljena leta 2002, novi prizidek 80 m², nova drvarnica, sadovnjak in njiva 1300 m². Cena: 14.900.000,00 SIT. Lahko zamenjava za dvosobno stanovanje in garsonjero v Kočevju.

-SODRAŽICA - OKOLICA - 330m², 3000 m² zemlje, leto gradnje 1985, kompletno opremljeno + gospodarsko poslopje, cena: 27.500.000,00 SIT.

KUPIMO PARCELE

Gradbeno parcelo na relaciji Ljubljana-Kočevje-Sodražica-Cerknica - Ljubljana ali na relaciji Kočevje-Velike Lašče-Grosuplje -Ljubljana kupimo za znanega kupca.

PRODAMO KMETIJE

LJUBLJANA - TURJAK - 15 km iz Ljubljane, prodamo hišo z dvema gospodarskima poslojema, leto izgradnje pred 1967, 6 ha kmetijskega zemljišča, 3000 m², zazidljiva parcela. Cena: 37.000.000,00 SIT.

PRODAMO POSLOVNI PROSTOR

-KOČEVJE - 105 m², leto izgradnje 1995, pritličje, cena 177.500.00 SIT/m², lahko zamenjava za dvo ali trisobno stanovanje na morju.

KUPIMO POSLOVNI PROSTOR

-KOČEVJE-RIBNICA-ŠKOFLJICA-LJUBLJANA - poslovni prostor cca 100 m² za znanega kupca, lahko tudi CERKNICA.

KUPIMO STANOVANJA

- KOČEVJE-RIBNICA-VELIKE LAŠČE-LJUBLJANA - enosobno, dvosobno ali trisobno stanovanje kupimo za znanega kupca ali menjamo za nepremičnino na področju Ljubljane ali Maribora.

-V LJUBLJANI kupimo garsonjero ali enosobno stanovanje.

KUPIMO KMETIJE

-Na področju KOČEVJA, RIBNICE, NOTRANJSKE, DOLENJSKE ALI OKOLICE LJUBLJANE DO 60 KM IZVEN.

KUPIMO HIŠE

-KOČEVJE-LJUBLJANA ali KOČEVJE-RIBNICA-CERKNICA- LJUBLJANA, kupimo novo ali starejšo hišo.

VIKENDE KUPUJEMO NA OBMOČJU CELE SLOVENIJE IN JIH TUDI PRODAJAMO.

Imamo sklenjeno zavarovanje odgovornosti pri Zavarovalnici Adriatic, d. d. (80 MIO).

Zakaj poslovati z Amuletom, d. o. o.?

Ker smo hitri, ažurni in vam uredimo celotno dokumentacijo do vpisa v zemljiško knjigo.

KAKO DOBRO POZNAM VELIKOLAŠKO DEŽELO?

TROBLINO NAGRADNO VPRAŠANJE ŠT. 1:

Kje se nahaja to zanimivo obeležje?

Odgovore nam pošljite **do 15. junija 2005** po navadni ali e-pošti na uredništvo Troble. Izžrebali bomo nagrajenca, ki bo prejel simbolično nagrado pri enem od turističnih ponudnikov v občini. Ne pozabite pripisati svojega naslova!

Svoje dragocenosti shranite na varnem

bančni sef je zanesljiva rešitev

Naj vam prihajajoči čas počitnic, izletov ali le dnevna odsotnost od doma ne pokvari skrb za dragocenosti, ki jih hranite doma.

Ponujamo vam možnost za varno shranjevanje v sefih Nove Ljubljanske banke.

Na voljo vam je več velikosti, najamete pa ga lahko kot fizična ali pravna oseba.

Vabimo vas, da se oglasite v poslovalnici Kočevje na Trgu Zbora odposlancev 66 v Kočevju ali v poslovalnici Ribnica na Škrabčevem trgu 11 v Ribnici, izberete sef po vaši meri in se čimprej dogovorite za najem varnostnega predala, saj je število sefov omejeno

ljubljska banka

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Podružnica Kočevje